

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 196

**Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile 46 Milletvekilinin
Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifi (2/2633) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2633 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Katılma Yazıları.....5
- Genel Gerekçesi7
- Madde Gerekçeleri8

• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu16

• Muhalefet Şerhleri.....26

• Teklif Metni.....122

• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....122

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederiz.

<i>Nilgün Ök</i>	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>	<i>Ali Cumhur Taşkın</i>
Denizli	Osmaniye	Mersin
<i>Tamer Dağlı</i>	<i>Eyüp Özsoy</i>	<i>Ceyda Çetin Erenler</i>
Adana	İstanbul	Kütahya
<i>Uğur Aydemir</i>	<i>Abdullah Nejat Koçer</i>	<i>Tahir Akyürek</i>
Manisa	Gaziantep	Konya
<i>İsmail Kaya</i>	<i>Ahmet Akay</i>	<i>Mehmet Habib Soluk</i>
Osmaniye	Şanlıurfa	Sivas
<i>Salih Cora</i>	<i>Sabahat Özgürsoy Çelik</i>	<i>Yusuf Başer</i>
Trabzon	Hatay	Yozgat
<i>Semiha Ekinci</i>	<i>Sabri Öztürk</i>	<i>Çiğdem Koncağül</i>
Sivas	Giresun	Tekirdağ
<i>Meliha Akyol</i>	<i>Mustafa Demir</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>
Yalova	İstanbul	İstanbul
<i>Yasin Uğur</i>	<i>Yavuz Ergun</i>	<i>Ahmet Mücahit Arınç</i>
Burdur	Niğde	İstanbul
<i>Müslüm Yüksel</i>	<i>Selman Oğuzhan Eser</i>	<i>Selim Gültekin</i>
Gaziantep	Karaman	Niğde
<i>Yaşar Kırkpınar</i>	<i>Yücel Menekşe</i>	<i>Muhammed Fatih Toprak</i>
İzmir	Nevşehir	Adıyaman
<i>Fatih Süleyman Denizolgun</i>	<i>Muhammet Müfit Aydın</i>	<i>Ramazan Can</i>
İstanbul	Bursa	Kırıkkale
<i>Osman Mesten</i>	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>	<i>Serkan Bayram</i>
Bursa	İstanbul	İstanbul
<i>Orhan Yegin</i>	<i>Ali Şahin</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>
Ankara	Gaziantep	Gaziantep
<i>Ahmet Kılıç</i>	<i>Kemal Çelik</i>	<i>Rümeysa Kadak</i>
Bursa	Antalya	İstanbul
<i>Semra Kaplan Kıvrıcık</i>	<i>İmran Kılıç</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>
Manisa	Kahramanmaraş	Çanakkale
<i>Ali Özkaya</i>	<i>Fehmi Alpay Özalan</i>	
Afyonkarahisar	İzmir	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2633 esas numaralı ‘Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne imzama koyuyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

18/02/2020

Ekrem Çelebi

Ağrı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı’na 17.02.2020 tarihinde sunulan 2/2633 Esas Numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

18.02.2020

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

19/02/2020

Metin Yavuz

Aydın

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 17.02.2020 tarihinde sunulan 2/2633 Esas numaralı Bazı Kanunlarda değişiklik yapılmasına dair Kanun teklifine imza sahibi olarak katılmak ister bilgilerinize arz ederim.

26.02.2020

Metin Bulut

Elazığ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile 46 Milletvekilinin; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2633) Teklife imzama koyuyorum. Gereğini bilgilerinize arz ederim.

18.02.2020

İbrahim Aydemir

Erzurum

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2633 esas numaralı kanun teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

18.02.2020

Zehra Taşkesenlioğlu Ban

Erzurum

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2633 esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

18 Şubat 2020

Tülay Kaynarca

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Esas No 2/2633 olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

Zafer Sırakaya

İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2633)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	İçişleri Komisyonu Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Hazırlanan Kanun Teklifi ile kamu kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaçları ile son dönemde vatandaşlarımızdan gelen taleplerin karşılanması amacıyla çeşitli konularda kanuni düzenlemelerin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda toplam 21 farklı kanunda değişiklik yapılmaktadır.

Yapılan bu düzenlemeler ile;

- Vazife ve harp malullerimizden çalışmaya devam edenlere en az 20 yıllık sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödenmiş olması şartıyla ikinci bir aylık bağlanma imkanının verilmesi; daha önce prim ödemeleri yanlış hesaplanıp emekli maaşları kesilen malullerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi,

- Mücbir sebep hallerinde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 3213 sayılı Kanun kapsamındaki mali yükümlülüklerin ertelenmesi ve taksitlendirilmesine karar verilebilmesi,

- Cumhurbaşkanı tarafından deprem, yangın, su baskını, yer kayması ve benzeri afetler nedeniyle mağdur olan vatandaşların ödemek zorunda oldukları elektrik ve doğal gaz faturalarının ertelenmesi ile erteleme durumunda elektrik ve doğal gaz dağıtım şirketlerinin söz konusu ertelemelerden kaynaklanan anapara haricindeki tüketicilerden tahsil edecekleri gecikme zammının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına karar verilebilmesi,

- Türkiye’de ikamet etmeyen vatandaşlarımızın ve 5901 sayılı Kanununun 28 inci maddesi kapsamındaki kişilerin döviz cinsinden bireysel emeklilik sistemine dahil olabilmeleri,

- Kredi garanti kurumlarına aktarılabilecek kaynak tutarının 25 milyar TL’den 35 milyar TL’ye çıkarılması,

- İşverenlerin işgücü maliyetlerini düşürerek istihdamı korumak ve artırmak amacıyla 2020 yılında geçerli olmak üzere işverenlerimize aylık 75 TL asgari ücret desteğinin sağlanması,

- Mesleki Yeterlilik Belgesine ilişkin sınav ve belge ücretlerinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasına yönelik uygulamanın 31/12/2021 tarihine kadar uzatılması,

- Esnaf Ahilik Sandığı uygulamasının 1/1/2021 tarihine kadar ertelenmesi,

- Yenilenebilir enerji kaynak alanları yarışmaları kapsamındaki tavan fiyatın Türk Lirası üzerinden belirlenmesi,

- Tüketicilerin elektrik ihtiyaçlarını yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılamayı talep edebilmelerine imkan sağlanması ve bunlara yönelik olarak farklı tarifelerin belirlenebilmesi,

- Taraflardan birinin ölmüş ya da yabancı olması halinde Türk vatandaşı olan diğer taraf veya vekilinin tek başına başvurması durumunda da, yabancı ülke adli veya idari makamlarınca boşanmaya ilişkin olarak verilen kararların, verildiği devlet kanunlarına göre konusunda yetkili adli veya idari makam tarafından verilmiş ve kesinleşmiş olması ve Türk kamu düzenine açıkça aykırı bulunmaması şartlarıyla nüfus kütüğüne tescil edilebilmesi,

- Yurtdışında doğup yurtdışında ikamet eden ve süresiz ikamet iznine sahip olan vatandaşlarımızın da çalışma şartı aranmadan dövizle askerlik uygulamasından yararlanabilmelerine imkan sağlanması,

- Dernekler tarafından fiziksel ortamda yapılan bildirimler, işlemler, tutulan defter ve alındı belgesi gibi kayıtlar ile yetkili merciler tarafından derneklere ilişkin olarak fiziksel ortamda tutulan her türlü kayıtların, hem dernekler hem de yetkili merciler tarafından elektronik ortamda da yapılabilmesi,

- Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yatırımcılara yapılan taşınmaz tahsislerinin iptal edilmesi durumunda taşınmaz üzerine tesis edilmiş irtifak haklarının terkinine ilişkin uyuşmazlıkların basit yargılama usulüne tabi olması,

- Vakıflar Genel Müdürlüğü ve mazbut vakıflara ait kiraya verilen taşınmazların kiralalarının 3 ay içinde ödenmemesi durumunda mülki amirlikçe tahliye edilebilmesi,

- Erişimin engellenmesi kararı verilen katalog suçlara, illegal bahis ve şans oyunlarına ilişkin suçların eklenmesi,

- 2521 sayılı Kanun kapsamına giren yivsiz tüfek, spor ve nişan tüfek ve tabancaların izinsiz ya da izin belgesine aykırı üretilmesini, satılmasını ve satışına aracılık edilmesini önlemek amacıyla bunlara ilişkin yaptırımların ağırlaştırılması,

- Türk Standardları Enstitüsü'nün geçici nitelikte ve özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde yurt içinde ve yurt dışında iş akdiyle Enstitü dışından inceleme elemanı çalıştırabilmesi ve bunların günlük inceleme ücretlerinin belirlenmesi,

- Ayrıca, diğer bazı konulara ilişkin olarak ihtiyaç duyulan kanuni düzenlemelerin hayata geçirilmesi,

amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile 7269 sayılı Kanuna ek madde eklenerek; Cumhurbaşkanı tarafından deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetler nedeniyle mağdur olan tüketicilerin ödemek zorunda oldukları elektrik ve doğal gaz faturalarının 1 yıla kadar ertelenmesi ile erteleme durumunda elektrik ve doğal gaz dağıtım ve tedarik şirketlerinin söz konusu ertelemeden kaynaklanan anapara haricindeki tüketicilerden tahsil edecekleri gecikme zammının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına karar verilebilmesi düzenlenmektedir.

Madde 2- Madde ile 132 sayılı Kanunun 10/A maddesinde değişiklik yapılarak, Türk Standardları Enstitüsü'nün (TSE) geçici nitelikte ve özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde yurt içinde ve yurt dışında iş akdiyle TSE dışından inceleme elemanı çalıştırabilmesi ve bunların günlük inceleme ücretlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, İş Kanunu kapsamı haricindeki diğer TSE personelinin tabi olduğu disiplin hükümleri belirlenmektedir.

Madde 3- Madde ile 1774 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde değişiklik yapılarak, mezkur madde kapsamındaki bildirim yükümlülüğünün elektronik ortamda da yerine getirilebilmesi düzenlenmektedir. Bildirimin elektronik ortamda yapılması durumunda diğer bildirim usulü olan muhtar onayı şartının aranmaması ve genel kolluk tarafından bu kapsamdaki bildirimlerin muhtarlar ile paylaşılması hüküm altına alınarak muhtarların da bilgi sahibi olması amaçlanmaktadır.

Madde 4- Madde ile 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde değişiklik yapılarak; 2330 sayılı Kanun ve 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi kapsamında aylık bağlanan maluller ve harp malullerinden çalışmaya devam edenlere genel hükümler yerine, vazife malullüğü aylığı bağlanma tarihinden sonra geçen hizmetleri esas alınarak, en az 20 yıllık sigortalılık süresi ve 5000 gün prim denmiş olması şartıyla, yaşlılık aylığı da bağlanma imkanının verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5- Madde ile 2521 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde değişiklik yapılarak;

- Faaliyet izin belgesi almadan üretim yapanlara uygulanan cezanın üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve beşyüz gündün beşbin güne kadar adli para cezası olacak şekilde artırılması,

- Mevcut Kanunda yaptırımı bulunmayan faaliyet izin belgesine aykırı üretim fiiline karşı üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve adli para cezasının verilebilmesi,

- Halihazırda sadece idari para cezası verilmesi öngörülen yivsiz tüfek satın alma belgesi olmayanlara satış yapanlar ile Kanuna aykırı üretilen silahları satanlara, satışına aracılık edenlere, nakledenler ve satış amaçlı taşıyanlara bir yıldan üç yıla kadar hapis ve adli para cezasının verilebilmesi,

- Mevcut Kanunda herhangi bir yaptırım öngörülmeden satıcılık belgesi olmadan satış yapanlara ve ihraç kayıtlı tüfeği yurt içine satanlara bir yıldan üç yıla kadar hapis ve adli para cezasının verilebilmesi,

- Faaliyet izin belgesi bulunanlar ile av ve atıcılık üzerine tematik televizyon ve süreli yayın yapanlar hariç olmak üzere mezkur Kanun kapsamındaki silahların ticari reklamını ve tanıtımını yapanlar ile internet ve sosyal medyadan satışını yapanlara idari para cezası verilebilmesi,

amaçlanmaktadır.

Madde 6- Madde ile 2521 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde yapılan değişiklik doğrultusunda anılan Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 7- Ruhsatsız yivsiz tüfeklerin satışına aracılık eden veya nakledenlere karşı öngörülen yaptırımlar 2521 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde düzenlenmesine paralel olarak; madde ile anılan Kanunun 13 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Madde 8- Kamu taşınmazları üzerinde turizm tesisleri yapılmak amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığınca adına kesin tahsis yapılan turizm yatırımcıları lehine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından tapuda irtifak hakkı tesis edilmektedir.

Adına belirtilen amaçla kesin tahsis yapılan ve lehine irtifak hakkı tesis edilen yatırımcının kesin tahsise ve irtifak hakkına ilişkin Devlete karşı olan yükümlülüklerini zamanında veya gereği gibi yerine getirmemesi ya da izinsiz veya aykırı işlem yapmaları gibi durumlarda; 2634 sayılı Kanuna ve ilgili mevzuat hükümlerine, kesin tahsis koşullarına veya irtifak hakkına ilişkin resmi senette (sözleşmede) yer alan hükümlere göre kesin tahsisin idari yoldan iptal edilmesi neticesinde, irtifak hakkının dayanağı olan kesin tahsis işlemi ortadan kalktığı için irtifak hakkının da rızaen; mümkün olmaması halinde ise dava açılarak mahkeme kararı gereğince iptal ve tapudan terkin edilmesi gerekmektedir.

Ancak, bu terkin işlemine ilişkin dava süreci uzun yıllar sürebildiğinden, taşınmazın uzun süre kullanılamaması, atıl kalması ve ekonomiye kazandırılmaması gibi olumsuz durumlar meydana gelmektedir. Bu nedenle, madde ile 2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde değişiklik yapılarak; söz konusu terkin işlemlerine ilişkin uyuşmazlıkların basit yargılama usulüne tabi olması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığının tasarrufuna geçen taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi ve tahsisi iptal edilen taşınmazların üzerinde yatırımcılar lehine tesis edilen irtifak haklarının terkin edilmesi işlemlerinin, belediye encümeni veya il idare kurulu onayının aranmayarak Kültür ve Turizm Bakanlığının onayı ile yapılması düzenlenmektedir.

Madde 9- Madde ile 2634 sayılı Kanunun 37 nci maddesinde değişiklik yapılarak; kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde imar planları ve turizme ayrılan yerlerdeki taşınmazların üzerinde bulunan ve Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli turizm tesislerinin yüksek nitelikli hale getirilmesi için; bu tesislerin plan, fen, sağlık ve sürdürülebilir evre şartlarına uygun yapı ve yapılaşma koşulları ile projelendirmelerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığına yönetmelik çıkarma yetkisinin verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 10- Kültür ve Turizm Bakanlığında 20.082 personel, 26 merkeze bağlı ve ilgili birimi ve 1545 taşra birimi bulunmaktadır. Ancak bu büyüklükteki bir teşkilatta fiilen sadece 55 müfettiş görev yapmaktadır. Denetim, inceleme ve soruşturma görevlerinin etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi için müfettiş sayısının arttırılması gerekmektedir.

Madde ile 2634 sayılı Kanuna geçici 10 uncu madde eklenerek; genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde müfettiş, denetçi ve kontrolör kadrolarında bulunanlar ile daha önce bu unvanları ihraz etmiş olanlar arasından, yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanların Kültür ve Turizm Bakanlığında müfettiş ve başmüfettiş kadrolarına atanabilmeleri amaçlanmaktadır.

Madde 11- Madde ile; Semerkand Bilim ve Medeniyet niversitesi'nin adının İstanbul Sağlık ve Teknoloji niversitesi olarak değiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 12- Bu Kanunla Semerkand Bilim ve Medeniyet niversitesi'nin adı İstanbul Sağlık ve Teknoloji niversitesi olarak değiştirildiğinden; madde ile 2809 sayılı Kanuna ek madde eklenerek mevzuatta oluşabilecek tereddütlerin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 13- Madde ile 3213 sayılı Kanuna ek 19 uncu madde eklenerek;

- Mücbir sebep hallerinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 3213 sayılı Kanun kapsamındaki mali yükümlülüklerin ve beyanların ertelenmesi ile mali yükümlülüklerin taksitlendirilmesine karar verilebilmesi; bu süre zarfında mali ykmllklere ilişkin zamanaşımının durması ve hak düşürücü sürelerin işlememesi,

- Bakanlığa mücbir sebep sayılan hallerin vuku bulması halinde bölge, il, ilçe, mahal veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hali ilan edebilmesi ve yine bu sürede 3213 sayılı Kanunda belirlenen yükümlülüklerden yerine getirilemeyecek olanları tespit edebilmesine yönelik yetki verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 14- Madde ile 4447 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesinde değişiklik yapılarak; çalışanların ve işverenlerin desteklenmesi amacıyla, tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerde çalışanlar tarafından alınması gereken Mesleki Yeterlilik Belgesine ilişkin sınav ve belge cretlerinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasına yönelik uygulamanın 31/12/2021 tarihine kadar uzatılması düzenlenmektedir.

Madde 15- Madde ile 4447 sayılı Kanuna geçici 22 nci madde eklenerek; Esnaf Ahilik Sandığı uygulamasının 1/1/2021 tarihinden sonra başlatılması amaçlanmaktadır.

Madde 16- Madde ile 4632 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde değişiklik yapılarak; Türkiye'de ikamet etmeyen vatandaşlarımızın ve 5901 sayılı Kanunun 28 inci maddesi kapsamındaki kişilerin döviz cinsinden bireysel emeklilik sistemine dahil olabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 17- Bireysel emeklilik sisteminde, ilgilinin sisteme ödediği katkı payının %25'i kadar Devlet katkısı ödenmektedir. Madde ile 4632 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinde değişiklik yapılarak,

döviz cinsinden bireysel emeklilik sistemine ödenen paylar için söz konusu oranın %10'a kadar indirilmesine yönelik olarak Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Madde 18- 4749 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi ile KOBİ'lerin krediye erişim imkanları önemli ölçüde artmıştır. Bu çerçevede kefalet limitleri büyük ölçüde kullanılmış olup, sistem kapsamında yeni kefalet imkanlarının sağlanmasını teminen; madde ile 4749 sayılı Kanunun mezkur maddesinde değişiklik yapılarak; kredi garanti kurumlarına aktarılacak kaynak tutarının 35 milyar TL'ye çıkarılması amaçlanmaktadır.

Madde 19- Mevcut durumda kişilerin rızası ve bilgisi dışında derneklere üye olarak kaydedildikleri veya dernek üyeliğinden istifa ettikleri halde üyelikten çıkarılarak kayıtlara işlenmediği gibi durumlarla karşılaşmaktadır.

Kişilerin bir derneğe bilgisi dışında üye olarak kaydedilip kaydedilmediği veya üyelikten ayrıldığı halde derneğin kayıtlarının düzeltilip düzeltilmediği halihazırda sorgulanamamaktadır.

Bununla birlikte, katılımcı demokrasinin gereği olarak sivil toplum kuruluşlarının karar süreçlerine dâhil edilebilmesi için, kamu kurumlarının ilgili mevzuatı gereğince oluşturdukları kurullarda, kendi görev alanları (sağlık, çevre, kadın-çocuk-gençlik, engelli, spor vb.) çerçevesinde faaliyet gösteren ve en fazla üyeye sahip dernek temsilcisine yer vermek üzere dernek üye sayıları ile ilgili bilgileri talep etmeleri nedeniyle, bu bilgilerin kısa bir süre içinde verilebilmesi amacıyla ve aynı zamanda derneklerin kamu yararı statüsü, izin almadan yardım toplama yetkisi ve adlarında izne tabi kelime kullanma taleplerinin değerlendirilmesinde güncel üye sayılarının bilinmesi gerekli olduğundan, derneklere üye olan veya üyelikten çıkan ya da çıkarılan veya üyeliği kendiliğinden sona eren kişilerin bilgilerinin bildirimlerinin zamanında, doğru ve düzenli bir şekilde yapılması önem arz etmektedir.

5253 sayılı Dernekler Kanununun 15 inci maddesi gereğince de; derneklerin mahkeme tarafından feshedilmesi durumunda, derneğin tüm para, mal ve hakları derneğin amacına en yakın ve kapatıldığı tarihte en fazla üyeye sahip derneğe devredildiğinden, derneklerin güncel üye sayılarının biliniyor olması gerekmektedir.

Madde ile 5253 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinde değişiklik yapılarak; dernek üyelik bilgilerinin doğru ve düzenli bir şekilde bildirilmesine ve dolayısıyla vatandaşlarımız tarafından kendilerine ait bilgiler yönüyle e-Devlet üzerinden üyeliklerin sorgulanabilmesine ve kamu yararı açısından, hatalı kayıt nedeniyle oluşabilecek mağduriyetlerin önüne geçilmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde 20- Madde ile; 5253 sayılı Dernekler Kanununun 32 nci maddesinde yapılan değişiklikle genel kurul sonuç bildiriminin ve dernek üyeliğine giriş ve çıkışlarda yapılması gereken bildirimlerin yapılmaması durumunda; 2020 yılının yeniden değerlendirilmesine göre 1.586 TL olarak uygulanan idari para cezasının 500 TL'ye indirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 21- Madde ile 5253 sayılı Kanuna ek 2 nci madde eklenerek; dernekler tarafından fiziksel ortamda yapılan bildirimler, işlemler, tutulan defter ve alındı belgesi gibi kayıtlar ile yetkili merciler tarafından derneklere ilişkin olarak fiziksel ortamda tutulan her türlü kayıtların, hem dernekler hem de yetkili merciler tarafından, etkin ve hızlı bir şekilde elektronik ortamda yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 22- 5253 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinde yapılan düzenleme ile dernek üyeliğine kabul edilenler ile üyeliği sona erenlerin bilgilerinin mülki idare amirliğine bildirilmesi zorunlu hale

getirilmiştir. Madde ile 5253 sayılı Kanuna geçici madde eklenerek, söz konusu düzenlemenin yürürlüğe gireceği tarih itibarıyla devam eden üyeliklerin de mülki idare amirliğine bildirilmesine yönelik olarak derneklere altı aylık süre verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 23- Vergi kanunları ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda, ilgili kanunların yürürlüğe girdiği tarihteki idari yapılanma esas alınarak mülki idare amirlerine, mahallin en büyük memuruna, ilin en büyük malmemuruna, defterdara verilmiş görev ve yetkiler bulunmaktadır. Gelir İdaresi Başkanlığı kuruluşu sırasında teşkilat yapısına uyumlu olarak bu görev ve yetkilerin de ilgisine göre Başkanlık teşkilatında yer alan makam ve unvanlara verilmesi gerekliliği doğmuş ve 5345 sayılı Kanunun mülga 33 üncü maddesinde bu konuda düzenleme yapılmıştır.

Gelir İdaresi Başkanlığının 2005 yılında kuruluşunu sağlayan 5345 sayılı Kanunun 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bir maddesi hariç diğer maddeleri mülga edilmiş ve eş zamanlı olarak 15/7/2018 tarihinde yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Gelir İdaresi Başkanlığının görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiş ve anılan Kararnamenin 798 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, 5345 sayılı Kanunun mülga 33 üncü maddesinde yer alan düzenlemeye uyumlu olarak diğer mevzuatta bazı kuruluş ve makamlara yapılmış olan atıfların Gelir İdaresi Başkanlığına ve Başkanlığa bağlı bazı unvanlara yapılmış sayılacağı yönünde düzenleme yapılmıştır.

Bununla birlikte, Gelir İdaresi Başkanlığı teşkilat yapısına uyumlu olarak yapılmış olan atıflar sonucu yapılan iş ve işlemlerde herhangi bir ihtilafa sebebiyet vermemek ve yaşanabilecek olumsuzlukları önlemek için; madde ile 5345 sayılı Kanunun mülga “Atıflar ve yetkiler” başlıklı 33 üncü maddesinin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 24- Yenilenebilir enerji kaynak alanlarına (YEKA) ilişkin düzenlemelerin yasal dayanağını oluşturan hususlar, hem 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 4 üncü maddesinde hem de 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 5 inci maddesinin onikinci ve onüçüncü fıkralarında düzenlenmektedir. Madde ile; mükerrer düzenlemeleri ortadan kaldırmak ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin düzenlemelerin tek kanun metninde yer almasını sağlamak amacıyla, 6446 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin onikinci ve onüçüncü fıkraları 5346 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yeniden düzenlenmektedir. Bunun yanı sıra madde ile;

- Yenilenebilir enerji kaynak alanlarının tapu kütüğüne şerh tarihinden itibaren üç yıl içinde, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 10 uncu maddesine göre kamulaştırma bedelinin tespitiyle Hazine adına tescili isteğinde bulunulduğuna dair mahkemeden alınacak belge tapu idaresine ibraz edilmediği takdirde, söz konusu şerhin tapu idaresince resen sicilden silinmesi,

- YEKA yarışmaları kapsamındaki tavan fiyatın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 5346 sayılı Kanunun ekinde yer alan I ve II sayılı cetvellerdeki fiyatlardan bağımsız olarak Türk Lirası olarak belirlenmesine yönelik düzenleme yapılması,

amaçlanmaktadır.

Madde 25- Madde ile 5346 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde değişiklik yapılarak; tüketicilerin enerji ihtiyaçlarını yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılamaları halinde, sunulan hizmetler karşılığında uygulanabilecek farklı tarifeler nedeniyle elde edilecek ilave gelirlerin ve YEK Destekleme Mekanizması uyarınca elde edilecek diğer gelirlerin piyasanın gelişimine katkı sağlayacak şekilde değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasların EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 26- Madde ile 5490 sayılı Kanunun 27/A maddesinde değişiklik yapılarak; taraflardan birinin ölmüş ya da yabancı olması halinde Türk vatandaşı olan diğer taraf veya vekilinin tek başına başvurması durumunda da, yabancı ülke adli veya idari makamlarınca boşanmaya, evliliğin butlanına, iptaline veya mevcut olup olmadığının tespitine ilişkin olarak verilen kararların, verildiği devlet kanunlarına göre konusunda yetkili adli veya idari makam tarafından verilmiş ve usulen kesinleşmiş olması ve Türk kamu düzenine açıkça aykırı bulunmaması şartlarıyla nüfus kütüğüne tescil edilebilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 27- İşverenlerin işgücü maliyetlerini düşürerek istihdamı korumaları ve artırmalarını desteklemek amacıyla 2016 yılından 2019 yılı sonuna kadar her yıl asgari ücret desteği sağlanmıştır. Madde ile, 5510 sayılı Kanuna geçici 80 inci madde eklenerek; 2020 yılında da istihdamı desteklemek için işgücü maliyetlerini azaltmak üzere; 2020 yılının tamamında, sektör ayırımı yapılmaksızın, finansmanı İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacak şekilde, işverenlere, ödeyecekleri sigorta priminden mahsup edilerek günlük 2,50 TL, aylık 75 TL asgari ücret desteği sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 28- Madde ile 5510 sayılı Kanuna geçici 81 inci madde eklenerek; 2330 sayılı Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanan maluller ile 5434 sayılı Kanunun 56 ncı ve mülga 64 üncü maddesi kapsamında aylık bağlanan vazife ve harp malullerinden, 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı cümlelerine aykırı olacak şekilde yaşlılık veya malullük aylığı bağlanmış vazife ve harp malullerinden, ilgili kanunlarında öngörülen aylık bağlama koşullarından prim ödeme gün sayısı veya sigortalılık süresi şartının yerine gelmediği daha sonra anlaşılanların hak kayıplarının önlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, aylık bağlama koşullarının yeniden belirlenmesi ve aylık alınan sürelerin prim ödenmiş hizmet gibi kabul edilmesine rağmen ikinci aylığa hak kazanamayanlardan isteyenlerin kamu kurumlarında istihdam edilebilmelerine imkan tanınmaktadır.

Madde 29- Madde ile 5549 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde değişiklik yapılarak; aklama suçunun araştırılması ve incelenmesi ile yükümlülük denetimi görevlerini yapacak denetim elemanları arasına Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında istihdam edilen Hazine ve Maliye Uzmanlarının da dâhil edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 30- Yasa dışı bahis ve kumar siteleri organizatörleri her yaştan ve her ekonomik durumdan kişiyi suç ağına çekmekte ve böylelikle toplumsal huzur ve yaşamımıza zarar vermektedir.

Madde ile 5651 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde değişiklik yapılarak; erişimin engellenmesi kararı verilecek katalog suçlara 7258 sayılı Kanun kapsamında işlenen suçların eklenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, kumar oynanması için yer ve imkân sağlama ve 7258 sayılı Kanunda yer alan suçlara ilişkin yayınlara erişimin içerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında ya da yurt içinde bulunmasına bakılmaksızın re'sen BTK Başkanı tarafından engellenebilmesi düzenlenmektedir. Böylelikle mevcut durumda kolaylıkla erişilebilen yasa dışı bahis ve kumar siteleri ile etkin bir şekilde mücadele edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 31- Vakıflar Genel Müdürlüğü Selçuklu ve Osmanlıdan günümüze intikal eden mazbut vakıfların yönetimini, bu vakıflara ait taşınmazları ve tarihi eserin yasal sorumluluğunu üstlenen, bu vakıflar adına birçok hayri, sosyal ve kültürel faaliyetleri yürüten köklü bir kurumdur. Günümüzde ecdat yadigarı binlerce tarihi eserin bakımı, onarımı ve yaşatılması ile vakıfların, vakfiyelerde yazılı hayır şartlarının gerçekleştirilmesi Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Bu hayri, içtimaî, ekonomik ve kültürel faaliyetlerin kalitesinin yükseltilmesi için büyük çaba harcanmaktadır. Vakıflar Genel Müdürlüğü; ülke kalkınmasında büyük payı olan vakıfların sosyal hizmetlerinin devam etmesi için daha çok gelir sağlamak suretiyle, hizmetlerin çeşit ve kalitesini artırarak “vakıf düşüncesi”ni toplumda canlı tutmaya büyük bir özen göstermektedir.

Vakıf taşınmazları bu amaçların gerçekleştirilmesi için onarım veya inşa karşılığı uzun süreli kiraya verilmekte ve sosyal hizmetlerin devam etmesi ve kalitesinin artırılması için en verimli şekilde değerlendirilmeye çalışılmaktadır. Ancak kiracıardan bir kısmının kira borcunu ödememesi durumunda, vakıf taşınmazlarından elde edilecek gelirin kaybına sebep olmakta ve bu durum idare ile uzun süren uyuşmazlıklara konu olmaktadır. Bu şekilde kiracıların kira ödeme yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle sözleşmelerin uygulanamaması, idareyi zaman ve gelir kaybına uğratmaktadır.

Bu doğrultuda Vakıflar Kanununun 20 nci maddesinde yapılan düzenleme ile; Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait olan ve onarım veya inşa karşılığı uzun süreli kiraya verilen taşınmazlara ilişkin ek teminat alınması öngörülmekte ve sözleşme süresi içerisinde üç aylık kirasını ödemeyen kiracıların, verilecek otuz günlük süre içerisinde borcunun tamamını ödememesi durumunda taşınmazın tahliyesinin mülki amirlikçe yapılarak kira gelirlerinde sürekliliğin sağlanması ve yaşanan gelir ve zaman kaybının önlenmesi amaçlanmaktadır

Madde 32- Madde ile; sözleşme süresi içerisinde üç aylık kira bedelini ödemeyen kiracıların mülki amirlikçe tahliyesine ilişkin olarak Vakıflar Kanununun 20 nci maddesine bu Kanunla eklenen fıkraların, altı aylık teminat alınmasına ilişkin hükmü hariç olmak üzere, Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı devam eden kiralamalarında da uygulanması öngörülmektedir.

Ayrıca Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı devam eden kiralamaları ile devam eden diğer kiralamalarında birikmiş üç aylık veya daha fazla kira borcu olanların, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde borcunu tamamen ödememesi halinde, taşınmazın mülki amirlikçe tahliye edileceği düzenlenerek vakıf alacaklarının tahsilinin sağlanması hedeflenmektedir.

Madde 33- 6446 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin onikinci ve onüçüncü fıkralarında yer alan hükümler bu Kanunla 5346 sayılı Kanuna aktarıldığından; madde ile anılan fıkraların yürürlükten kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 34- Madde ile 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde değişiklik yapılarak; tüketicilerin elektrik ihtiyaçlarını yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılamayı talep edebilmelerine imkan sağlanması ve bunlara yönelik olarak farklı tarifelerin belirlenebilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 35- Madde ile 6446 sayılı Kanuna geçici 27 nci madde eklenerek; mevzuatta 6446 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin bu Kanunla yürürlükten kaldırılması öngörülen onikinci ve onüçüncü fıkralarına yapılmış atıfların, 5346 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine yapılmış sayılması ve aynı fıkralar kapsamında yapılmış YEKA yarışmaları sonucunda imzalanmış sözleşmeler için söz konusu fıkra hükümlerinin uygulanmaya devam edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 36- Mevcut durumda, yurt dışında ikamet eden ve çok vatandaşlık hakkına sahip olanlar, en az üç yıl süre ile fiilen yabancı ülkelerde bulunmaları halinde çalışma şartı aranmadan dövizle askerlik hizmetinden yararlandırılmaktadır.

Yabancı ülkede doğup ikamet edenlerden çok vatandaşlık hakkına sahip olmayan vatandaşlarımızın ise dövizle askerlik hizmetinden yararlanabilmesi için en az üç yıl süre ile fiilen çalışmaları gerekmektedir. Bu durum yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın Türk vatandaşlığından ayrılmasına sebep olmaktadır.

Madde ile 7179 sayılı Kanununun 39 uncu maddesinde değişiklik yapılarak; yurt dışında doğup yurt dışında ikamet eden ve süresiz ikamet iznine sahip olan vatandaşlarımızın da çalışma şartı aranmadan dövizle askerlik uygulamasından yararlanabilmelerine imkan sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 37- Yürürlük maddesidir.

Madde 38- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

28/02/2020

Esas No: 2/2633

Karar No: 21

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2633 esas numaralı, ‘*Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*’ Komisyonumuzun 24/02/2020, 25/02/2020, 26/02/2020 tarihlerinde yaptığı 30, 31 ve 32 nci birleşimlerinde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

Denizli Milletvekili Nilgün ÖK ve 46 milletvekili tarafından 17/02/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/2633 esas numaralı '*Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*', Başkanlıkça 18/02/2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak İçişleri Komisyonu, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 24/02/2020, 25/02/2020, 26/02/2020 tarihlerinde yaptığı 30, 31 ve 32 nci birleşimlerinde 2/2633 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi Denizli Milletvekili Nilgün ÖK ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Gelir İdaresi Başkanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Yükseköğretim Kurulu, Sosyal Güvenlik Kurumu, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Türk Standardları Enstitüsü, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme Başkanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, Kredi Garanti Fonu, Semerkand Bilim ve Medeniyet Üniversitesi, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Belediyeler Birliği, Türkiye Otelciler Birliği, Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye Maden İşçileri Sendikası, Türkiye Muharip Gaziler Derneği, Türkiye Harp Malulü Gaziler Şehit Dul ve Yetimleri Derneği, Silah Sanayicileri ve Patlayıcı Maddeler İş Adamları Derneği, Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği, Güneş Enerjisi Yatırımcıları Derneği, Elektrik Üreticileri Derneği ve Çevreci Enerji Derneği temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/2633 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/2633 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

- Afetler nedeniyle elektrik ve doğalgaz faturalarının 1 yıla kadar ertelenmesi ile elektrik ve doğalgaz dağıtım ve tedarik şirketlerinin söz konusu ertelemelerden kaynaklanan gecikme zammı alacağına Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına Cumhurbaşkanı tarafından karar verilebilmesine,

- Türk Standardları Enstitüsünün (TSE) özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde geçici nitelikte yurtiçinde ve yurtdışında iş akdiyle inceleme elemanı çalıştırabilmesi ve İş Kanunu kapsamı dışındaki TSE personelinin disiplin hükümleri açısından 657 sayılı Kanuna tabi olmasına,

- Finansman imkânlarını geliştirmek ve kredi sisteminin etkin işlemesine katkı sağlamak amacıyla Kredi Garanti Fonuna aktarılabilecek azami nakit tutarı 25 milyar TL'den 35 milyar TL'ye çıkarılmasına,

- Malullük aylığı almakta olan harp malullerinden çalışmaya devam edenlere genel hükümler yerine, vazife malullüğü aylığı bağlanma tarihinden sonra geçen hizmetleri esas alınarak, en az 20 yıllık sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödenmiş olması şartıyla yaşlılık aylığı da bağlanma imkânının verilmesine,

- 2020 yılı için gerekli şartları sağlayan işverenlere çalıştırdıkları işçi başına aylık 75 TL asgari ücret prim desteği verilmesine,

- Tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerde çalışanlar tarafından alınması gereken mesleki yeterlilik belgesine ilişkin sınav ve belge ücretlerinin İşsizlik Fonundan karşılanmasına yönelik uygulamanın 31/12/2021 tarihine kadar uzatılmasına,

- Faaliyet izin belgesi almadan izinsiz silah üretenlere ve bunların satışını yapanlara uygulanan hapis cezasının üç yıldan beş yıla kadar; adli para cezasının ise beşyüz günden beşbin güne kadar artırılmasına,

- Yivsiz tüfek, spor ve nişan tüfek ve tabancalarının herhangi bir mecrada yazılı, görsel, işitsel ve benzeri yollarla ticari reklamı veya tanıtımının yapılmamasına,

- Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yatırımcılara tahsis edilen taşınmazlar üzerindeki irtifak haklarının, tahsisin iptali durumunda daha hızlı terkin edilebilmesine,

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde görev yapan kariyer meslek mensubu denetçi, müfettiş ve kontrolörler arasından sayısı 20'yi geçmemek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı müfettiş ve başmüfettiş kadrolarına naklen atanabilmesine,

- Mücbir sebep hallerinde madencilik faaliyetlerini yerine getiremeyen işletmelerin Maden Kanunu kapsamındaki mali yükümlülüklerin ve beyanların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından ertelenmesi ve taksitlendirilmesine karar verilebilmesi bu süre zarfında mali yükümlülüklerle ilişkin zamanaşımının durması ve hak düşürücü sürelerin işlememesine,

- Yurtdışında ikamet eden Türk vatandaşları ile mavi kart sahibi kişilerin bireysel emeklilik sistemine döviz cinsinden katılabilmelerine yönelik imkân tanınması,

- Çalışanlara ve yurtlarda kalan öğrencilere ilişkin kimlik bilgilerinin muhtar onayı olmaksızın elektronik ortamda genel kolluk kuvvetlerine bildirilmesine ve söz konusu bilgilerin elektronik ortamda genel kolluk tarafından köy ve mahalle muhtarları ile paylaşılmasına,

- Derneklerle ilgili her türlü kayıt ile iş ve işlemin elektronik ortamda da yapılabilmesine, derneklerin üyeliğe kabul edilen ve üyeliği sona eren üyelerin bilgilerini elektronik ortamda mülki idare amirliklerine bildirmesine,

- Yurt dışında boşanmış olan eşlerden biri ölmüş ise veya yabancı ülke vatandaşı ise diğer eşin tek başına Türkiye'de boşanma durumunun tescili için başvurabilmesine,

- Erişimin engellenmesi kararı verilecek katalog suçlara 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a aykırı olarak işlenen suçların eklenmesine,

- Vakıf taşınmazlarının kiralanmasında teminat alınması ve kiraların ödenmemesi halinde kiracının tahliyesine, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı kiralamalarında sözleşme süresinde 3 aylık kira borcunun ilgililere yapılan ihtarname neticesinde süresinde ödenmemesi durumunda tahliye edilmesine,

- Tüketicilerin talepleri doğrultusunda yenilenebilir enerji kaynaklarından kullanılan elektriğin teşviki amacıyla farklı tarifeler uygulanmasına, ayrıca birden farklı kanunda düzenlenen hususların aynı kanun kapsamına alınmasına,

- Türkiye'de ikamet etmeyen, yurt dışında doğan ve orada süresiz ikameti bulunan çoklu vatandaşlık hakkına sahip olmayan vatandaşların en az üç yıl süre ile fiilen yurtdışında bulunmaları halinde çalışma şartı aranmaksızın dövizli askerlik hizmetinden yararlandırılmasına, yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONUMUZDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- Vazife ve harp malullerinin sosyal ve ekonomik refahlarının artırılması amacıyla malullük aylıklarına ek olarak yaşlılık aylığının daha kısa sürede bağlanmasına olanak sağlayan düzenlemenin olumlu karşılandığı, ancak vazife ve harp malullerinin maluliyet derecelerinin farklılık arz etmesi nedeniyle uygulamada birtakım sıkıntılar yaşandığı, herhangi bir mağduriyet yaşanmaması adına Teklifte yaşlılık aylığına hak kazanmak için öngörülen şartların hafifletilmesinin ve maluliyet aylığı bağlanmasında maluliyetin tespit edildiği tarihten ziyade maluliyetin meydana geldiği tarihin esas alınmasının daha doğru bir yaklaşım olacağı,

- Asgari ücret prim destek uygulamasının yatırım ve istihdama katkıda bulunması itibarıyla olumlu karşılanmakla birlikte bu kapsamda kullanılacak kaynağın İşsizlik Fonundan karşılanmasının Fonun kuruluş amacına aykırı olarak değerlendirildiği, bunun yanında 2020 yılında sağlanacak desteğin işgücü maliyetleri artmasına karşın geçmiş yıllara oranla daha düşük olduğu, ayrıca asgari ücret desteği uygulamasında işverenlerden ziyade çalışan kesimin desteklenmesinin üretimde verimliliği artırma konusunda daha etkin bir politika olabileceği,

- Derneklerin katılımcı demokrasinin en önemli unsurlarından biri olduğu, derneklerin üyeliğe kabul ve sona erdirmeye ilişkin olarak üyelere ait kişisel bilgilerin mülki idare amirliğine bildirme yükümlülüğü getirilmesini öngörülen düzenlemenin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümleri dikkate alınarak kişisel verilerin korunması ve saklanması hususunda gerekli özenin gösterilmesi gerektiği,

- Türk Standardları Enstitüsünün özel bilgi ve uzmanlık gerektiren alanlarda kurum dışından geçici nitelikte uzman personel çalıştırabilmesine ilişkin düzenlemenin personel rejiminde belirsizliğe ve uygulamada suiistimale neden olabileceği, bunun yanında 657 sayılı Kanunun kamu görevlilerinin hak ve yükümlülüklerine dair bir bütünlük oluşturduğu, bu çerçevede İş Kanunu kapsamında istihdam edilenler haricindeki Enstitü personeline 657 sayılı Kanunun sadece disiplin hükümlerinin uygulanmasının genel kanun sistematiğine uygun olmadığı,

- Afetler nedeniyle zarar gören vatandaşların elektrik ve doğal gaz tüketim bedellerinden kaynaklanan yükümlülüklerinin ertelenmesine yönelik düzenlemenin desteklendiği, bununla birlikte ertelemeyen kaynaklanan finansman maliyetlerine söz konusu sektörlerde faaliyet gösteren şirketlerin de ortak olmasının daha doğru bir yaklaşım olacağı, bununla beraber tarımsal üretimin kesintiye uğramadan devamlılığının sağlanması için çiftçilerin de vadesi gelen ekonomik yükümlülüklerinin sübvansede edilmesi gerektiği, ayrıca deprem gibi doğal afetlerde can ve mal kaybını en aza indirecek önleyici tedbirlerin en kısa zamanda hayata geçirilmesinin büyük önem taşıdığı,

- Yivsiz tüfek, spor ve nişan tüfek ile tabancalarının izinsiz üretim ve satışlarına ilişkin öngörülen sınırlama ve yaptırımların olumlu görülmeyle birlikte bu yaptırımların söz konusu silahların izinsiz kullanımının önlenmesi konusunda yetersiz kalabileceği, bu kapsamda bireysel silahlanma konusunun bütüncül bir bakış açısıyla ele alınarak bilinçlendirilme faaliyetlerinin yürütülmesi gerektiği,

- Kültür ve Turizm Bakanlığına naklen alınacak denetim elemanlarının Bakanlığın görev alanıyla ilgili konulara ve işleyişe tam olarak vakıf olmayacakları, etkin denetim süreci için mevcut müfettiş ihtiyacının ağıktan yeni müfettiş yardımcısı alımı yapılmak suretiyle karşılanmasının daha doğru olacağı,

- Onarım ve inşaa karşılığı kiraya verilen mazbut vakıf taşınmazların kira bedellerinin ödenmemesi sebebiyle sözleşme süresi devam ederken taşınmazların tahliye kararının erkler ayrılığı bağlamında yargı makamlarınca verilmesi gerektiği, bunun yanı sıra genel ekonomik koşullar göz önünde bulundurulduğunda ve söz konusu vakıf taşınmazlarına ilişkin gerçekleştirilen yatırım maliyetleri dikkate alındığında birikmiş kiralara ödenmesine ilişkin 3 aylık sürenin uzatılması gerektiği,

- Kredi Garanti Fonu kapsamında ayrılan kaynağın önemli bir kısmının küçük işletmelerin teminat sorununu ve finansmanı çözmek amacıyla kullanıldığı, ancak bu alanda geçmiş yıllarda da birtakım düzenlemeler yapılmasına karşın finansman sorununun devam ettiği, KGF kapsamında sağlanan kredilerin tahsisinde daha özenli olunması gerektiği, söz konusu kredilerin yatırımları artırmaktan ziyade talebi artırmak amacıyla kullanıldığı, bunun yanında Kredi Garanti Fonundan aktarılabilecek kaynak tutarının artırılmasının bu kapsamda genişleyen kredi hacminin ekonomide parasal genişleme sebebiyle enflasyonist etkilere ve cari açık sorununa neden olabileceği,

- Yasa dışı bahis faaliyetlerinin son dönemde artış gösterdiği, yasa dışı bahis sitelerinin kapatılması da dâhil olmak üzere yasa dışı bahisle kapsamlı bir şekilde mücadele edilmesi gerektiği, yasa dışı bahis faaliyetlerinin sosyal ve ekonomik düzeydeki zarar verici etkilerinden vatandaşları koruyucu tedbirlerin acilen alınması gerektiği,

- Yenilenebilir enerjinin öncelikli bir politika olarak değerlendirildiği ve bu alanda yapılacak yatırımların piyasanın iyi düzenlenmesi şartıyla desteklendiği, bununla birlikte hidroelektrik, biotermal, biogaz santralleri ile rüzgar panelleriyle ilgili yatırımların çevre duyarlılığının göz önünde bulundurularak yapılmasının önem arz ettiği, ayrıca söz konusu alanda yerleşmenin ve Ar-Ge yatırımlarının artırılması gerektiği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Teklifin ilk imza sahibi Nilgün ÖK ve ilgili kamu idarelerinin temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

- Halihazırda vazife malullüğü aylığı alan gazilerimizin şartları sağlanması halinde ayrıca yaşlılık aylığına da hak kazanabildiği, ancak 236 harp ve vazife malulüne, malullük aylığına ek olarak sehven yaşlılık aylığının erken bağlandığı, gazilerimizin hak kayıplarının önlenmesi adına düzenleme ile yaşlılık aylığına hak kazanmak için aranan yaş şartının kaldırıldığı ve prim ödeme gün sayısının 7.200 günden 5.000 güne düşürüldüğü ve aylık alınan sürelerin prim ödenmiş hizmet gibi kabul edilmesine karşın ikinci aylığa hak kazanamayan gazilerimize de kamu kurum ve kuruluşlarında çalışmaları imkanı getirilerek eksik primlerini tamamlamalarına olanak sağlandığı,

- Asgari ücret prim desteğinin işverenlerin iş gücü maliyetlerinin düşürülmesi, istihdamın artırılması ve kayıt dışılığın düşürülmesi konusunda önemli katkılar sağladığı, bu kapsamda asgari prim ücret destek ödemelerinden yaklaşık 7 milyon sigortalının faydalanmasının öngörüldüğü, 2020 yılı için asgari ücret prim destek ödemelerinin 6,7 milyar TL tutarında gerçekleşmesinin beklendiği,

- Derneklerin üye sayılarının belirgin hale getirilmesinin faaliyetleri sona eren derneklerin mal varlığının tasfiyesi açısından önem taşıdığı ve vatandaşların dernek üyeliklerine ilişkin bilgilerine erişiminin kolaylaştırmak suretiyle izinsiz üyelik işlemlerinin engellenmesi ve üyelikten çıkmaya ilişkin karşılaşılan sorunların giderilmesinin hedeflendiği, kişisel verilerin meri mevzuat uyarınca saklanması ve işlenmesine devam olunacağı,

- Türk Standardları Enstitüsünün (TSE) hâlihazırda birçok ulusal ve uluslararası projede paydaş olarak yer alması ve artan iş yükü nedeniyle mevcut uzman personelinin yetersiz kaldığı, ayrıca meri mevzuat nedeniyle özel uzmanlık gerektiren alanlarda geçici nitelikte uzman istihdamının oldukça

sınırlı olduğu, dolayısıyla TSE'nin rekabetçi bir ortamda avantaj sağlayabilmesi için ihtisaslaşma gerektiren alanlarda uzman personel ihtiyacının karşılanmasının hedeflendiği, bunun yanında suç ve cezalarının kanuniliği ilkesi gereği daha önce 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında istihdam edilenler haricinde çalışanlar için yönetmelikle belirlenen disiplin rejiminin kanuni düzeye taşındığı,

- Doğal afetler nedeniyle zarar gören bölgelerde afetlerden dolayı vatandaşların mağdur oldukları, doğal afetlerden kaynaklanan mağduriyetlerin azaltılması amacıyla mağdur olan vatandaşların ödemek zorunda oldukları elektrik ve doğal gaz faturalarının Cumhurbaşkanının kararıyla onayıyla bir yıla kadar ertelenebileceği, ayrıca dağıtım ve tedarik şirketlerinin de hukukunun korunması amacıyla bu ertelemeyen kaynaklanacak olan gecikme zammının, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasının hedeflendiği,

- Ruhsatsız ateşli silah kullanımında son dönemlerde artış yaşandığı, silahlı yaralama ve ölüm vakalarında ruhsatsız ateşli silah kullanım oranının yüksek olduğu, söz konusu hususlar nedeniyle izinsiz silah üretiminin ve kullanımının önlenmesi amacıyla yivsiz tüfek, spor ve nişan tüfek ile tabancaları izinsiz olarak ya da üretim iznine aykırı şekilde üretenlere ilişkin hapis ve adli para cezalarının artırılmasının ile söz konusu silahların izinsiz üreticiler dışında satışına aracılık edenlerin yazılı, görsel, işitsel olarak reklamlarıyla tanıtımlarının ve internet ortamında ise satışlarının yasaklanmasının öngörüldüğü,

- Kültür ve Turizm Bakanlığınca yatırımcılara turizm amaçlı tahsis edilen taşınmazların tahsislerinin iptal edilmesinden doğan uyuşmazlıkların yargılama usulü sebebiyle uzun yıllar devam ettiği ve bu taşınmazların uzun yıllar atıl kaldığı, dolayısıyla kamu kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması için uyuşmazlıklara ilişkin davalara basit yargılama usulünün öngörüldüğü ve hak arama hürriyetine dair bir sınırlamaya gidilmediği, Kültür ve Turizm Bakanlığının meri mevzuat uyarınca imar planları ve yönetmelik gibi idari işlemler tesis ettiği ve yerel idarelerin bu hususa ilişkin yetkilerinin kısıtlanmadığı,

- Tarihi eser ve mirasların nesilden nesile aktarılmasında ve yaşatılmasında önemli bir rol üstlenen vakıfların, onarım ve inşa karşılığı uzun süreli olarak kiralanan taşınmazlarından doğan kira alacaklarının tahsilinde zorlandığı, dolayısıyla vakıfların kira alacaklarından kaynaklanan mağduriyetlerinin giderilmesi için uzun süreli yeni taşınmaz kiralamalarında vakıfların 6 aylık kira kadar teminat alabilmesinin ve söz konusu taşınmazları kiralayanların kira borçlarını ödememeleri halinde mülki idare amirliklerince taşınmazların tahliye edilebilmesinin öngörüldüğü, ayrıca mevcut sözleşmelere göre 3 aylık kirası tahsil edilemeyen taşınmazların da tahliyesine imkan tanındığı,

- Bireysel emeklilik sisteminde yaklaşık 7 milyon vatandaşın bulunduğu ve devlet katkısı dahil 106 milyar TL bir meblağa ulaşıldığı, yurt dışındaki Türk vatandaşlarına döviz cinsinden bireysel emeklilik sisteminden faydalanma hakkı tanındığı, vatandaşların sisteme aktardıkları birikimlerini sistemde döviz cinsinden tutabilmesinin ve nemalandırabilmesinin öngörüldüğü, bu doğrultuda bireysel emeklilik sisteminin ulusal tasarrufun artırılması açısından daha etkili kullanılabileceği,

- Kredi Garanti Fonunun (KGF) hazine kefaletli kredi kullanılmasına aracılık ettiği ve KGF gibi benzer uygulamaların dünyanın gelişmiş ekonomilerinde de kullanıldığı, KGF bünyesinde 29 banka ile çalışıldığı, KGF kapsamında olsa dahi her bankanın işletmelere ilişkin kendi bünyesinde kredi tahsis değerlendirmesi yaptığı ve işletmelere bu kapsamda finansman sağlanırken vergi veya prim borçlarının bulunmaması, iflas erteleme veya konkordato başvurularının olmaması gibi seçici kriterler arandığı, bu kapsamda tazmin üst sınırının yüzde 7 ve güncel tazmin oranının yüzde 2,3 olduğu göz önüne alındığında kredi tahsisinde etkinliğin sağlandığı,

- Kredi Garanti Fonu (KGF) kapsamındaki kredilerin yüzde 76'sının KOBİ'lerin finansmanı için kullandırıldığı, KGF kapsamında kullanılan kredilerin yaklaşık yarısının kapatıldığı, sistemin uygulanmaya başlandığı günden itibaren 7,8 milyar TL tutarında kaynağın KGF kefaletindeki kredilerin tazmini için kullanıldığı, KOBİ'lerin kefalet limitlerinin büyük ölçekte kullandırılması nedeniyle KGF kapsamında kullandırılan krediler için ayrılan kaynağın 10 milyar lira tutarında artırılarak 142 milyar liralık yeni kaynak sağlanmasının hedeflendiği,

- Yasa dışı bahis sitelerinin her yaş ve ekonomik düzeydeki kişilere çeşitli yollarla temas etmesi sebebiyle sosyal ve ekonomik olarak vatandaşları olumsuz olarak etkilediği, yasa dışı bahis faaliyetlerinin önlenmesi ve platformlarının kaldırılması amacıyla 7258 sayılı kanunda illegal bahis faaliyetlerine ilişkin suçların katalog suçlar kapsamına eklenmesinin bu kapsamda toplum yararına olduğu,

- Yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesine yönelik yürütülen politikalar sonucunda ülkemizde elektrik üretiminin yüzde 44'ünün yenilenebilir enerjiden karşılandığı ve bu oranın dünya ortalamasının üzerinde olduğu, bugüne kadar yenilenebilir enerji alanlarına ilişkin iki büyük yarışma açıldığı, bu yarışmalarda belli oranda yerlilik ve on yıl süreyle Ar-Ge faaliyeti yapılmasının arandığı, ayrıca yenilenebilir enerji yatırımlarında kamu kurum ve kuruluşlarından alınması öngörülen imar planı, ÇED raporu gibi bütün izin ve prosedürlerin süreç içerisine dahil edildiği,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır. Teklif metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Afet ve acil durum hallerinde arama, kurtarma ve müdahale faaliyetleri kapsamında afet ve acil durumdaki etkilenen kişilere en kısa sürede ulaşılmasını teminen bu kişiler ve bu süreyle sınırlı olmak üzere Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının veya ilgili valiliğin; 112 acil çağrı merkezlerine yapılan çağrılar çerçevesinde arayan kişilere ulaşılması amacıyla arama zamanıyla sınırlı olmak üzere 112 acil çağrı merkezlerinin veya ilgili valiliğin ihtiyaç duyduğu telefon abone ve konum bilgilerinin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından karşılanabilmesini öngören düzenleme Teklife yeni çerçeve 1 inci madde olarak eklenmiştir.

Madde 1

Teklifin çerçeve 1 inci maddesi; afet yaşanan yerlerdeki elektrik/doğalgaz dağıtım ve tedarik şirketlerine, faturaların ertelenmesi halinde, anapara haricindeki tüketicilerden tahsil edilmeyen bedellere ilişkin finansman maliyetinin gecikme zammı tutarını geçmemek üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasını ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmeliğin finansman maliyeti kapsamına girecek maliyet unsurlarını da içermesini teminen değiştirilmek suretiyle çerçeve 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 2

Teklifin çerçeve 2 nci maddesi; çerçeve 3 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Yabancı para cinsinden yapılan katkı payı ödemelerinin yatırıldığı yabancı para cinsinden kurulan emeklilik yatırım fonlarından elde edilen irat tutarının tespitinde kur farkının dikkate alınmamasını öngören düzenleme Teklife yeni çerçeve 4 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 3, 4, 5, 6 ve 7

Teklifin çerçeve 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddeleri; çerçeve 5, 6, 7, 8 ve 9 uncu maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 8

Teklifin çerçeve 8 inci maddesi; maddenin uygulamada kolaylığı sağlayacak şekilde sadeleştirilmesini teminen değiştirilmek suretiyle çerçeve 10 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 9, 10, 11 ve 12

Teklifin çerçeve 9, 10, 11 ve 12 nci maddeleri; çerçeve 11, 12, 13 ve 14 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 13

Teklifin çerçeve 13 üncü maddesi; mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması halinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamındaki mali yükümlülüklerin ve beyanların ertelenmesi ile mali yükümlülüklerin taksitlendirilmesine karar verilmeden önce, ilgili Kanun kapsamındaki mali yükümlülüklerin merkezi yönetim bütçesini de ilgilendirmesi nedeni ile Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünün alınmasını teminen değiştirilmesi suretiyle çerçeve 15 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 ve 23

Teklifin çerçeve 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 ve 23 üncü maddeleri; çerçeve 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 ve 25 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 24

Teklifin çerçeve 24 üncü maddesi; anlatıma açıklık kazandırılmasını teminen 5346 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “o” ibaresinin “söz konusu” şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle değiştirilerek çerçeve 26 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 25, 26, 27, 28, 29, 30 ve 31

Teklifin çerçeve 25, 26, 27, 28, 29, 30 ve 31 inci maddeleri; çerçeve 27, 28, 29, 30, 31, 32 ve 33 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 32

Teklifin çerçeve 32 nci maddesi; Vakıflar Genel Müdürlüğü ve mazbut vakıflara ait onarım ve inşaa karşılığı kiralanın taşınmazlarının 3 aylık kiralalarının ödenmemesi durumunda sözleşmelerinin feshine ilişkin madde hükmünün anlatımına açıklık kazandırılmasını teminen değiştirilerek çerçeve 34 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 33 ve 34

Teklifin çerçeve 33 ve 34 üncü maddeleri; çerçeve 35 ve 36 ncı maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 35

Teklifin çerçeve 35 inci maddesi; anlatıma açıklık kazandırmak ve kanun yapım tekniğine uyum sağlanmasını teminen “YEKA” ibaresinin “yenilenebilir enerji kaynak alanları” şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle değiştirilerek çerçeve 37 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 36

Teklifin çerçeve 36 ncı maddesi; çerçeve 38 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 37

Teklifin yürürlük maddesine ilişkin çerçeve 37 nci maddesi; asgari ücret prim desteği uygulamasının 1/1/2020 tarihinden itibaren başlatılmasını teminen değiştirilmek suretiyle çerçeve 39 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 38

Teklifin yürütme maddesine ilişkin çerçeve 38 inci maddesi; çerçeve 40 ıncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerinin kabul edilmesinin ardından Teklifin tümü oylanmış ve kabul edilmiştir.

Ayrıca; Komisyondan alınan yetki çerçevesinde Teklif metni; kanun dili ve tekniği, anlatıma açıklık kazandırılması ile kanunların hazırlanmasında uyulan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Ağrı Milletvekili Ekrem ÇELEBİ,
 - Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet ERİM,
 - Denizli Milletvekili Nilgün ÖK,
 - Düzce Milletvekili Ayşe KEŞİR,
 - Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR,
 - Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER,
 - Giresun Milletvekili Cemal ÖZTÜRK,
 - İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
 - İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL,
 - Kayseri Milletvekili Mustafa Baki ERSOY,
 - Kocaeli Milletvekili Sami ÇAKIR,
 - Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI,
 - Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR,
 - Trabzon Milletvekili Salih CORA,
 - Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ,
- özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan <i>Lütfi Elvan</i> Mersin	Başkanvekili <i>İsmail Faruk Aksu</i> İstanbul	Sözcü <i>Abdullah Nejat Koçer</i> Gaziantep (Bu raporun özel sözcüsü)
Kâtip <i>Şirin Ünal</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ekrem Çelebi</i> Ağrı (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Bülent Kuşoğlu</i> Ankara (Muhalefet şerhi vardır)
Üye <i>Durmuş Yılmaz</i> Ankara	Üye <i>Cavit Arı</i> Antalya (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Bekir Kuvvet Erim</i> Aydın (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Necdet İpekyüz</i> Batman (Muhalefet şerhi vardır)	Üye <i>İsmail Tathoğlu</i> Bursa (Son toplantıya katılmadı, muhalefet şerhi vardır)	Üye <i>Nilgün Ök</i> Denizli (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Garo Paylan</i> Diyarbakır (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Ayşe Keşir</i> Düzce (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Cemal Öztürk</i> Giresun (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Emine Gülizar Emecan</i> İstanbul (Muhalefet şerhi vardır)	Üye <i>Erol Katırcıoğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhi var)
Üye <i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Kamil Okyay Sındır</i> İzmir (Muhalefet şerhi vardır)	Üye <i>Mustafa Baki Ersoy</i> Kayseri (Son toplantıya katılmadı) (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Sami Çakır</i> Kocaeli (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Abdullatif Şener</i> Konya (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Uğur Aydemir</i> Manisa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Süleyman Girgin</i> Muğla (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Salih Cora</i> Trabzon (Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye <i>İsmail Güneş</i> Uşak (Bu raporun özel sözcüsü)	

MUHALEFET ŞERHİ

(2/2633) esas numaralı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Genel değerlendirme

Söz konusu kanun teklifi birbiriyle ilgisiz 23 ayrı kanunun farklı hükümlerinde değişiklik ve ilaveler yapan bir torba kanun teklifidir.

Kanun teklifi metni, kredi garanti fonu desteği, işverenlere aylık 75 TL.'lik asgari ücret desteği, mesleki yeterlik belgesi giderlerinin İşsizlik Fonundan ödenmesi, ahilik sandığı kesintilerinin ertelenmesi, bir üniversitenin isminin değiştirilerek devrinin sağlanması, dövizli askerlik, dövizli Bireysel Emeklilik Sigortası, YEKA kaynaklı enerji üretiminde üretim ve satış koşul ve fiyatlarının değiştirilmesi, Turizm Bakanlığınca yapılan bazı tahsis ve irifaklar ile ilgili uyumsuzluklarda basit muhakeme usulü, Vakıflar Genel Müdürlüğünün bazı taşınmazlarının tahliye usulü, internet üzerinden oynana bahis oyunları, eşi ölmüş ya da yabancıyla evlenmiş Türk vatandaşının boşanmalarının tescili, derneklere üye olanların mülki amirlere bildirilmesi, Avda kullanılan tüfekler ve nişan tabancaları ile ilgili bazı yeni cezalar, aylık bağlanan maluller ve harp malullerinin özlük hakları ile ilgili bazı yeni düzenlemeler, TSE'de iş akdiyle eleman çalıştırılması, deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetler nedeniyle mağdur olan vatandaşların, elektrik ve doğalgaz borçları, Maden Kanunu gereğince ödenmesi gereken bazı bedellerin mücbir sebeplerin vuku bulması halinde ertelenmesi vb gibi kırkı aşkın değişik konuda düzenleme içermektedir.

Hane halkı borçlarının 611 Milyar TL'ye, işsizlik oranının 13.3 'e, işsiz sayısının 4 Milyon 308.000 kişiye ulaştığı, KOBİ'lerin borç yükünün 615 Milyar TL.'ye ulaştığı Merkezi Yönetim Bütçesi açığının Merkez Bankasından aktarılan 40.5 Milyar TL. ile finanse edildiği bugünlerde; Türkiye'de adına Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan ve yaklaşık onyedir uygulamada olan rejimin bileşenleri, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik krizden çıkması için gerekli olan ortak aklın harekete geçmesini sağlayacak düzenlemeler yerine günü birlik, uzun vadeli perspektifi olmayan çözümler peşinde koşmaktadırlar.

Kanun teklif metninde yer alan bazı düzenlemeler ekonomik krizin devamını ve kronikleştirdiğini, ekonominin dış kaynak ihtiyacının sürdüğünü itiraf eder niteliktedir.

Söz konusu kanun teklifinde yer alan düzenlemeler rant düzenine dayanan ekonomide yapı bozukluğunu ortadan kaldıran düzenlemeler olmayıp, ekonominin daha da finansallaşmasını, borçlanmasını teşvik eder niteliktedir. Konjonktürel olarak ihtiyaç duyulan korumayı, düzen içinde, sosyal devlete ihtiyaç duyan, korumasız kalmış vatandaşını korumayı sağlayan düzenlemeler değildir.

Bu kanun teklifinin bir diğer özelliği, fiili olarak uygulamada olan olağanüstü hâl rejiminin kalıcılaştırılmak istenmesidir. Yaşamın bütün alanlarının tek bir merkezden sevk ve idare edildiği kontrol mekanizması bu yasayla da kurulmaya çalışılmaktadır. Yeni düzenlemeler iktidarın üzerinde yükseldiği zeminin kaydığını, iktidarın da bunun farkında olup engellemek için yaşamın her alanını denetlemeye çalıştığını, göstermektedir. Bu durum halkın her yaptığını kontrol altına alan, kendisine tehdit gördüğü bütün demokratik örgütlenmeleri ve eleştirel fikirlere tahammül gösteremeyen ömrünü bu şekilde uzatacağını düşünen bir iktidar anlayışına tekabül etmektedir.

Bu torba yasanın en can alıcı düzenlemelerinden biri de derneklerle ilgili getirdiği düzenlemelerdir. Teklif metninde bulunan 21, 23 ve 24. maddeler TBMM'de geçen yıl Aralık ayında görüşülerek kabul edilen 06.12.2019 tarih ve 7196 sayılı "Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı KHK'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 59, 61, 62. maddelerindeki düzenlemelerin hemen hemen aynısıdır. Söz konusu maddeler adı geçen kanunun T.B.M.M. Genel Kurulundaki görüşmeleri sırasında sakıncalarının yeniden değerlendirilerek gözden geçirilmesi amacıyla tüm grupların ortak benimsemesiyle kanun teklifi metninden çıkarılmıştı.

Söz konusu düzenlemelerle vatandaşlarımız örgütlenme hakkı indirekt yöntemlerle engellenmek istenilmektedir. Derneklerin yeni üyeleri ile üyeliği sona erenlerin kimlik bilgilerini otuz gün içinde mülki idari amirlerine bildirme zorunluluğu getirilmesi, Anayasa'nın 33'üncü maddesiyle güvence altına alınan örgütlenme özgürlüğüne müdahale etmek anlamına gelmektedir. Bu düzenlemenin amacı, vatandaşlarda fişlenme korkusu yaratarak vatandaşların derneklere üye olmasını engellemektir. AKP, 2004 yılında demokratikleşme paketi kapsamında bizzat kendisinin yasalaştırdığı 5253 sayılı Dernekler Kanununda anti demokratik düzenlemeler getirmektedir. Özgürlükleri kısıtlayıcı, kurumları dışlayıcı, vatandaşları ayrıştırıcı siyaset anlayışı ekonomide var olan krizin daha da derinleşmesine neden olmaktadır.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlüğe giren Anayasa'nın "Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi" başlıklı 88. maddesine göre, kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Ancak T.B.M.M.'nin yasama faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda yaklaşık 20 aydan beri yaşanan güncel problemler devam etmektedir.

Temmuz 2018 tarihinden itibaren 2078 maddeyi içeren 56 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 2180 adet Cumhurbaşkanlığı Kararı, 47 adet Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yürürlüğe konulmuştur.

Temmuz 2018 ortalarından bu yana 56 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişikliklerinin, "atanmış bakan" müessesesinin kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilediği, ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.'ne, komisyona sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmektedir.

"İstismarcı anayasa değişikliğinin istismarcı uygulanması", Türkiye devletini, Anayasal devlet özelliğinden uzaklaştırmış bulunmaktadır

2018 seçimlerinden sonra geçen yirmi aylık süreç sonunda yasama sürecinde, kanun tekliflerinin, erkler ayrılığı ilkesine aykırı olarak yürütme tarafından TBMM'de en fazla üyeye sahip bulunan parti grubu üyeleri aracılığıyla "torba yasa" biçimiyle muvazaalı bir biçimde parlamentoya sunulduğu, kanun tekliflerinin komisyonda ve genel kurulda görüşülmesi aşamasında tam bir belirsizlik ve kargaşa yaşandığı, kanun teklifini hazırlayıp(!) komisyona sunan milletvekili veya milletvekillerinin teklif metninin içeriğinden dahi habersiz olduğu, teklif metninde yer alan hükümlerin komisyona anlatım ve sunumunda çoğu kez güç duruma düştükleri, konuya ilişkin olarak bürokrasiden ve yürütmenin diğer kademelerinden kendilerine sağlıklı bir bilgi akımının sağlanamadığı müşahade edilmektedir. 24 Haziran 2018 seçiminden sonra Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen tekliflerin tümü nerdeyse torba yasa teklifi niteliğinde bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi diye bir sistem yoktur, böyle bir realite, yasama-yürütme ilişkisi tarzına da uygun düşmemektedir. Yasama sürecinde tekliflerin yürütme tarafından torba kanun adı verilen yöntem ile çoğunluk partisi milletvekilleri aracılığıyla veriliyor olmasına rağmen, bu tekliflerde yer alan

düzenlemelerin kendi içerisinde ve daha yeni sayılacak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile de çeliştiği açıktır.

9 Temmuz 2018’de yürürlüğe giren 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliğinin yirmi aylık uygulaması, “tek adam yönetiminin” sürdürülemez özelliğini teyit etmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Anayasa değişikliği ile hükümet ve bakanlar kurulu kaldırılmış, “Cumhurbaşkanı’nın yürütme ile özdeşleşmiş olması”, nedeniyle yürütme “tek kişi” yönetimine indirgenmiştir.

Yasama bakımından da; parti başkanı olması nedeniyle TBMM’de Cumhurbaşkanı’nın ön onay vermediği yasa önerisi kabul görmemektedir.

6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişiklikle bütçe kanunu dışında bütün yasa önerilerini hazırlama yetkisi, TBMM’ üyelerine aittir. Ne var ki, yaklaşık yirmi aylık uygulama, değinilen anayasal düzenlemeye rağmen, TBMM’nin yasama yetkisini özerk bir biçimde kullanamadığını teyit etmiş bulunmaktadır. Öncelikle, genellikle TBMM’de 1. Parti konumunda olan AK Partili vekillerin imzasını taşıyan yasa önerileri, aslında Saray ve/veya bakanlık bürokratları tarafından hazırlanmakta; bu durum, yasama sürecini inisiyatif aşamasında muvazaalı kılmaktadır. Yasama çalışmalarının mutfağı niteliğindeki komisyonlar, bir tür yasak savma süreci olarak görülmekte; Genel Kurul’da ise, müzakere süreci işletilememekte; genellikle AKP-MHP (Cumhur ittifakı) üyesi vekillerin oyu belirleyici olmaktadır.

Çoğunluk dayatması nedeniyle müzakere sürecinin işletilemediği TBMM’de oylanan kanunların çoğunluğu, Anayasa’ya aykırı bir biçimde hazırlanan “torba yasa” tarzına göre çıkarılmaktadır. Bunun sonucunda da, yasanın ulaşılabirlik, anlaşılabilirlik ve öngörülebilirlik özellikleri zedelenmekte veya ortadan kalkmaktadır. Özet olarak, yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM’yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

Bütün demokratik ülkelerde temel kuraldır, parlamentolar yasama yetkisi konusunda ortaksızdır ve yasama yetkisi sadece parlamentolar tarafından kullanılır.

Yeni sistemde bir nevi Meclisin yasama yetkisi elinden alınmıştır. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri vasıtasıyla Meclisin yasama yetkisinin bir kısmını kullanmaktadır.

Örneğin; kanun teklifinde 2. maddede yer alan, "Türk Standartları Enstitüsü'nün (TSE) geçici nitelikte ve özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde yurt içinde ve yurt dışında iş akdiyle TSE dışından inceleme elemanı çalıştırabilmesi ve bunların günlük inceleme ücretlerinin asgari ücretin aylık brüt tutarının % 25'ini aşmamak üzere yönetim kurulunca belirlenmesine ilişkin düzenleme" 54 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 3. maddesi ile 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 561. maddesine eklenen (2) sayılı fıkrayla düzenlenen Türk Standartlar Enstitüsünde yerli ve yabancı inceleme elemanı çalıştırılabileceğine ilişkin düzenlemenin kanunilik ilkesini zedelemesi ve kanun ile düzenlenmesi öngörölmüş konularda Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile düzenleme yapılamayacağı gerekçeleriyle Anayasa'nın 104/17 ve 128. maddelerine aykırılık talebiyle Anayasa Mahkemesine Cumhuriyet Halk Partisi tarafından yapılan başvuruyu bertaraf etme amacını taşımaktadır.

24 Haziran 2018 tarihinden itibaren T.B.M.M.'nde yasama faaliyeti açısından gözlemlenen gelişmeler bu sistemin sürdürülemez olduğunu ortaya koymaktadır.

Söz konusu torba kanun teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri sırasında gözlemlenen tablo yukarıdaki tespitlerimizi doğrular niteliktedir.

1. Anayasa'ya aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir.

Anayasa'nın 11. maddesi,

"Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallardır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz",

hükümünü içermektedir.

Meclis İç Tüzüğü'nün 38. maddesi; "Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder" hükümünü taşımaktadır.

İlk fıkranın komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, **İLK ÖNCE**, yani teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir **önkoşul**

olarak düzenlenmiştir. Bu ön sorun çözülmeyen komisyon, görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait **münhasır yetki** olup, komisyon dışından kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar.

Komisyon, teklif metnini, Anayasa'nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya red kararını verir. Bu ise, teklif maddelerini görüşmeden önce bir **önkarar** şeklinde verilmelidir. Kısaca, önkoşul ve önkarar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliklerdir.

Komisyonun üçüncü yükümlülüğü ise, **inceleme alanına** ilişkindir: Anayasa'ya uygunluk, hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirmektedir. **Gerekçenin**, ise sadece red hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam ifade edecektir.

Söz konusu kanun teklifinin üzerinde görüşmelere başlanılma ile ilgili uygulamasıbu şekilde gerçekleşmemiş, komisyon, İçtüzük md.38'de öngörülen ve dört aşamadan oluşan yükümlülüğü yerine getirmek bir yana, Anayasa'ya uygunluk sorununu gündem maddesi yapmadan teklif metni bütününe ve madde görüşmelerine direkt olarak geçmiştir. Bu konudaki ısrarlı talep, Komisyon Başkanlığınca "*Anayasa'ya aykırılık sorunu yok, biz bu konuyu inceledik; Anayasa'ya aykırı bir durum söz konusu değil...*" şeklinde yanıtla geçiştirilmiştir.

Oysa İçtüzük madde 38, milletvekillerine özgü münhasır yetki ve yükümlülüğü düzenlemekte olup, bu yetki bir başka kişi veya merci tarafından kullanılamaz. Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen madde 11/2'deki "*Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz*" kuralı, İçtüzük madde 38 gereklerine uyulması ölçüsünde anlam ifade edecektir. Bu nedenle, İçtüzüğün 38. madde gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen bir teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

Kanun teklifinde daha önceleri beş farklı komisyonda görüşülen 12 ayrı kanunda tekrar değişiklik yapılmaktadır.

Bunlar arasında, daha önce başka komisyonlarda görüşülerek reddedilen kanun maddelerinin yeniden düzenlenmesi söz konusudur. Bunun tipik örneği, Dernekler Kanunu'nda değişiklik öngören düzenlemeler daha önce İçişleri Komisyonu'nda görüşüldüğü ve Genel Kurul'da geri alındığı halde, bu adsız torba teklife aynı

maddeler yeniden konularak bu kez Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi, diğer sakıncalarının yanısıra, Plan ve Bütçe Komisyonu'na "perdeleme" işlevi yüklenilmesi bakımından etik bir sorunu gündeme getirmektedir.

Torba yasaların Anayasa'ya aykırılığı tartışılmalıdır.

Kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere başlarken yaklaşık 21¹ ayrı kanunda birbiriyle ilgisiz çok sayıda konuda değişiklik yapan ilave düzenlemeler getiren "torba kanun teklifi" nin bu haliyle anayasaya aykırı olduğu yönündeki değerlendirmemiz de kabul görmemiştir.

Literatürde; aralarında konu ve anlam bütünlüğü olmayan çok sayıda yasa değişikliğini aynı uzun ve karmaşık metinde birleştiren torba yasalar; bir yandan TBMM'nin iradesini kısıtladıkları, diğer yandan ise yasama süreçlerinde meydana gelen içtüzük ihlallerinin Anayasal denetim mekanizmalarından uzak kaldığı suçlamalarıyla eleştirilmektedir. Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen bu isim tamlaması, "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplamaktadır.

Torba yasalar etrafındaki hukuk tekniği eleştirileri; içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılabilmesi, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan içtüzüğe aykırı eklemelerle metinlerinin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması olarak özetlenmektedir.

Torba yasaların; TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları ifade edilerek, torba yasaların yasama süreçlerindeki içtüzük ihlallerinin, "son oylama ile sınırlı olmaksızın" Anayasa Mahkemesi'nce incelenmesinin mümkün ve parlamenter demokrasi standartlarının işlerliği bakımından da gerekli olduğu savunulmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27. öneminde Uluslararası Sözleşmelerin Onaylanmasına İlişkin Kanunlar haricinde yasalaştırılan toplam 43 kanundan 22'si torba kanun teklifi olarak görüşülüp yasalaşmıştır.

Torba kanun uygulaması hem uluslararası hukuk normları açısından hem de bizim hukukumuz açısından Anayasa'ya aykırı bir nitelik kazanmıştır.

¹ Komisyon görüşmeleri sırasında teklif metnine önergelerle eklenen iki madde ile bu sayı 23'e çıkmıştır.

T.B.M.M.'de son örneklerine rastlanan torba yasalar, Öncelikle bir yasanın genel ve soyut norm olma özelliğini zedelemekte, İkinci olarak ulaşılabilir, anlaşılabilir ve öngörülebilir biçiminde sıraladığımız yasaların temel özelliklerini, temel standartlarını ihlal etmekte, Üçüncü olarak, anayasal normlar hiyerarşisini altüst etmektedirler.

Bu olumsuzluklara, bir de İçtüzük md.38 gereği, Anayasa'ya uygunluk incelemesinden kaçınılması eklenince, Genel Kurul'da oylanan yasaların şeklen yasa sayısı olsa da, *toplumsal gereksinimleri karşılması veya kamu yararını sağlaması* bir yana, yeni toplumsal sorunları yaratıcı, hatta toplumsal barışı zedeleme riskini beraberinde getirmesi kaçınılmaz olmaktadır.

Yasa yapma tekniği açısından torba yasa, asıl komisyon ve tali komisyon (lar) ayrımını ortadan kaldırdığı gibi, komisyonlar arasında özellikle iş yükü bakımından dengesizlik yaratmakta; ama asıl sakınca, yasaların içeriğine göre, **uzmanlık** komisyonlarının varlık nedenini ortadan kaldırmaktadır.

Bir torba yasa önerisi, o denli farklı alanlara ilişkin olabilmektedir ki, bazen neredeyse, madde sayısı kadar yasada değişikliğe gidilmekte, bu nedenle çoğu zaman “Bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi” başlığı ile **adsız yasa** önerisi gündeme getirilmektedir.

Bu tür önerilerin havale edildiği Plan ve Bütçe Komisyonu, nerede ise, **“her şey komisyonu”**na dönüşmektedir. Öyle ki, ilgili komisyonunda çok tepki çektiği için geri çekilen öneri maddesi veya maddeleri, bir süre sonra, bir başka torba öneriye konularak Plan ve Bütçe Komisyonu'na getirilmektedir. Güncel bir örnek vermek gerekirse, 2/2633 **“Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”**, birkaç ay önce İçişleri Komisyonu'nda yapılan itirazlar üzerine geri çekilen Dernekler Kanunu değişikliğini yeniden düzenleme konusu yapmış bulunmaktadır. Böylelikle, konuları birbirinden tamamen farklı yasalarda değişiklik öngören teklif metinleri için, bir tür **“torba komisyon”** uygulaması, aslında **“perdeleme”** işlevine dönüşmektedir.

Kısacası, yasama faaliyetinde **mutfak** işlevi görmesi gereken komisyonlar, torba yasa uygulaması nedeniyle **kiler** işlevi bile görmekten uzak bir tür **yasak savma** mekânına dönüşmekte; haliyle, genel kurula gelen yasa önerileri üzerinde vekiller, bilinçli bir kanaat ve tercih oluşturamamaktadır.

Torba yasa uygulaması, **Anayasa Mahkemesi'nin denetimini de zorlaştırmaktadır.** Çünkü, Anayasa Mahkemesi raportörleri belli hukuk disiplinleri üzerine uzmanlaştıklarından, Anayasa Mahkemesine intikal ettirilen bir yasa için yapılacak raportör görevlendirmesinde **uzmanlık** ilkesinin gözetilmesi zorlaşmaktadır. Hal böyle olunca, Anayasa Mahkemesi, denetim işlevini gereğince yerine getirememekte, tereddüt durumunda, iptal yerine red tercihini kullanarak, durumun uygulamada test edilmesi yönünde kanaat kullanmaktadır.

Sonuç olarak; zaten çok karmaşık ve dağınık olan yasal düzenlemeler, darmadağın hale gelmekte ve yasanın etkililiği zedelenmekte, toplumda hukuka inanç iyice zayıflamaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin Esas sayısı 2015/41, Karar sayısı 2017/98 ve 4.5.2017 tarihli kararı, "torba" yasanın Anayasa'ya aykırı olmadığı yönünde olsa da, bu karar 6771 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişikliğinin yürürlüğe girmeden önceki döneme ilişkindir; yani parlamenter rejimin geçerli olduğu dönemde verilmiş bulunmaktadır.

Bilindiği üzere; 6771 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişikliği, norm koyma yetkisi ve süreci bakımından oldukça radikal değişiklikler öngörmektedir:

1.Bakanlar kurulu lağvedildiği için artık "yasa tasarısı" şeklinde kullanılan yasama insiyatif süreci bulunmamaktadır. Bu bakımdan, torba yasa uygulamasının yasa tasarısı kaynaklı olduğu hatırlanırsa, bu uygulamaya son verilmesi gerekmektedir.

2.TBMM, "kanun teklifi" yoluyla yasama insiyatifi tekeline sahip olduğuna göre, bu yetki tekeli, "**Yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir. Bu yetki devredilemez**" (Any., md.7) kuralı, TBMM'nin yasama yetkisini pekiştirdiğine göre, artık torba yasa uygulaması, bu münhasır yetki ile bağdaşmamaktadır.

3.Cumhurbaşkanlığı kararnamesi (CBK) uygulaması: Yasa tasarılarının, Bakanlar Kurulu tarafından bir an önce kanunlaşması istenilen konularda hızlıca torba şeklinde hazırlatılan metinler olduğu göz önüne alınırca, bunun yerini farklı biçimlerde de olsa Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri almış bulunmaktadır. Her ne kadar, sınırları ve çerçevesi Anayasa tarafından çizilmiş bulunsa da, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri yoluyla ve üstelik gerekçesiz işlemler olarak yapılan

düzenlemeler, yürütmenin ihtiyaçlarına yanıt vermeyi amaçladığına göre, torba yasa düzenlemesini meşrulaştırıcı gerekçe de artık geçerli değildir.

4.Yasa tasarı uygulamasının örtülü biçimde sürdürülmesi: Kanun teklifi ile TBMM'ye yasama inisiyatifi konusunda yetki tekeli verilmesine ve yürütme'yi tek başına temsil eden Cumhurbaşkanına, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri adı altında geniş bir düzenleme yetkisi tanınmış olmasına karşın, farklı bakanlık birimlerinden gelen teklif metinlerinin birleştirilerek, milletvekillerinin imzaları ile işleme konulması, "torba yasa" uygulaması sakıncasının ötesinde, 6771 sayılı Kanunla yapılan değişiklik öncesi Bakanlar Kurulu'na ait olan bir yetkinin şimdi örtülü bir biçimde, görünüşte bakan yardımcılarını sorumluluğunda bakanlık bürokratları tarafından sürdürülmekle, "Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir" biçimindeki açık ve ayrıksız Anayasa kuralı (md.88) dolanılarak ihlal edilmektedir.

5.Anayasa Mahkemesine, torba yasalarla ilgili olarak aykırılık talebiyle başvuruda bulunulmalıdır: Her ne kadar Anayasa Mahkemesi, torba kanun uygulamasının Anayasa'ya aykırı olmadığına karar vermiş olsa da, 9 Temmuz 2018'de yürürlüğe giren 2017 Anayasa değişikliği ve yukarıda değinilen nedenler, AYM'ye yapılacak bir aykırılık başvurusu sonucunda aykırılık kararının verilme olasılığı çok yüksektir. Bu itibarla, "Kanunlar Anayasa aykırı olamaz" kuralına (Any., md.11) saygı gereği, torba yasa uygulamasına karşı Anayasa Mahkemesi'ne başvuru, acil bir zorunluluk haline gelmiş bulunmaktadır.

Özette;Torba kanunlar, ayrıca hazırlanmaları, komisyonlara ve genel kurula sunulmaları ve görüşülmeleri sırasında yaklaşık yirmi aydır uygulanan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin (?) kendine özgü zaafalarını da barındırmaları dolayısıyla, erkler ayrılığı ilkesinin ve denge-denetleme mekanizmasını kavrayan parlamenter demokratik sistemdeki konumlarına görece daha fazla T.B.M.M.'nin iradesini kısıtlayıcı bir nitelik kazanmışlardır.

Bu nedenlerle torba kanun tekliflerinin anayasaya uygunluğunun yeniden değerlendirilmesini zorunlu görmekteyiz.

Teklif maddelerinin görüşülmesi sırasında; teklifin 10 maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak bu itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır.

1. Kanun teklifinin 3. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı

Kamu görevlilerinin ücret ve diğer özlük hakları kanun ile belirlenmesi zorunluluğu karşısında, kanun teklifinin 3. maddesinin birinci fıkrasında yer alan düzenleme ile Türk Standartları Enstitüsünde iş akdiyle istihdama edilecek personelin günlük ücretinin belirlenmesinde Yönetim Kuruluna yetki verilmesi Anayasa'nın 128. maddesine aykırılık taşımaktadır..

Yine söz konusu düzenleme, Anayasa'nın 10. Maddesinde tanımlanan kanun önünde eşitlik ilkesini de zedeleyici bir içeriktedir. İstihdam edilecek söz konusu personel açısından aylık 22,072.5 TL aylık brüt ücret ödenebilmesine olanak sağlayıcı bir düzenleme haline gelmektedir.

2. Kanun teklifinin 19. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı

Teklifin 19. maddesiyle bireysel emeklilik sistemine döviz cinsinden katkı payı ödeyenlerin devlet katkısının Cumhurbaşkanınca yüzde 10'a kadar indirilebilmesine olanak tanıyan yetkinin kullanım ölçütü belirlenmiş değildir. Bu bakımdan, hukuki güvenlik ilkesi açısından sorunlu olduğundan ,bu madde Anayasa'nın 2. maddesine ve 7. maddesine aykırı bulunmaktadır.

3. Kanun teklifinin 21, 23 ve 24. maddelerinin Anayasa'ya aykırılığı

Dernek organlarına seçilenlere ilave olarak dernek üyeliğine kabul edilenler ile dernek üyeliği sona erenlere ilişkin bilgilerin otuz gün içerisinde mülki idare amirliğine bildirim zorunluluğunun getirilmesi, dernekler için yukarıda belirtilen düzenlemelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, üyeliği devam edenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını mülki idare amirliğine bildirilme zorunluluğunun getirilmesi, derneklerle ilgili her türlü kayıtlar ile iş ve işlemlerin elektronik ortamda da yapılabilmesi hususlarında düzenlemeler yer almaktadır.

Kanun teklifi metnindeki 21, 23,ve 24. maddelerdeki düzenlemeler, Mülki idare amirine bildirim, kişisel veri niteliğinde bulunduğundan kişisel verilerin korunması da dikkate alındığında Anayasa'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin sınırlandırılması" başlıklı 13. Maddesi, "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17. Maddesinin birinci fıkrası, "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 20. Maddesi, Dernek kurma hürriyeti" başlıklı 33. maddesi ve Anayasanın "Milletlerarası anlaşmaları uygun bulma" başlıklı 90. maddesinin beşinci fıkrası hükümlerine aykırı bulunmaktadır.

4. Kanun teklifinin 26. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı

Teklifin 26. maddesinde; Yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin mükerrer mevzuatlar tek kanun maddesinde birleştirilmekte, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, yenilenebilir enerji yatırımlarını hızlandırmak adına yeni geniş yetkiler almaktadır. Bakanlık, bundan böyle yenilenebilir enerji üretim tesisleri için tavan fiyatı Türk lirası üzerinden belirleyebilecektir. Bakanlık tavan fiyat belirlerken ve güncellerken anayasaya aykırı biçimde, artık herhangi bir yasal sınırlamaya tabi olmayacaktır.

Maddedeki tavan fiyat uygulamasının yasal sınırlamaya tabi olmaksızın bu biçimiyle değiştirilmesi, idareye geniş takdir yetkisi vererek hukuk devleti ilkesine, hukukun belirliliği, öngörülebilirliği ilkesine aykırı içerik taşıdığı için Anayasanın 2. Maddesine, aynı zamanda ve yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini düzenleyen 7. Maddesine ve rekabetin korunmasını düzenleyen 167. maddesindeki düzenlemelere aykırıdır.

Ayrıca madde metninde yer alan düzenleme ile Bakanlık, alacağı yeni yetkiyle, kamu ve hazine taşınmazları ile özel mülk üzerinde YEKA alanları oluşturma kararını, kurum kuruluş görüşleri olarak belirleyecek ve bunu tapu kütüğüne şerh düşecektir. Bu şerhten itibaren 3 yıl boyunca, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu m.10'a göre; eğer kamulaştırma bedelinin tespitiyle Hazine adına tescili isteğinde bulunulduğuna dair mahkemeden alınacak belge tapu idaresine ibraz edilmediği takdirde, bu şerh tapu idaresince resen sicilden silinecektir. Bu düzenleme Anayasa'nın 35. maddesinde tanımını bulan "mülkiyet hakkı" açısından tartışmalı bulunmaktadır.

5. Kanun teklifinin 27. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı

Teklifin 27. maddesiyle; 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun (YEKA Kanunu) 6. Maddesine yeni fıkra eklenmektedir. YEK Destekleme Mekanizması bağlamında, enerji ihtiyacını yenilenebilir enerjiden sağlayan tüketicilere sunulan hizmet ve desteklerde yaşanan farklı tarifeler yoluyla elde edilen ek gelirler ve destekleme mekanizma yoluyla oluşan gelirlere dair usul ve esaslar, EPDK'nın yönetmeliğiyle belirlenecektir. Madde içeriği, gerekçesi ve kapsamı muğlaktır; tarifelerin ve desteklemelerin, elde edilecek gelirlerin hangi biçimlerde tasarruf edilebileceğine dair ifadelerin netleştirilmesi istenebilir. Alınan yetki kanunun belirlilik, öngörülebilirlik, sınırlılık ölçütlerine aykırıdır, tarifeler ve

destekler konusunda EPDK'nın yasayla sınırlanması gerekir. Bu nedenle bu maddenin Anayasa'nın 2 ve 7. maddelerine aykırılık açısından değerlendirilmesi gerekir.

6. Kanun teklifinin 33 ve 34. maddelerinin Anayasa'ya aykırılığı

Kanun teklifinin bu maddeleriyle 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 20. Maddesi başlığıyla değiştirilerek ve Kanuna geçici madde eklenerek,

Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait olan ve onarım veya inşa karşılığı uzun süreli kiraya verilen taşınmazlara ilişkin altı aylık kira bedeli kadar ek teminat alınması, bu hükmün Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı devam eden kiralamalarında da uygulanması,

Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya kira karşılığı kiralamalarda sözleşme süresi içerisinde üç aylık kirasını ödemeyen kiracıların, verilecek otuz günlük süre içerisinde borcunun tamamını ödememesi durumunda mülki amirlikçe tahliye edilmesine olanak tanınması, bu düzenlemenin geçmiş dönem kiralama işlemlerinde de uygulanmasının sağlanmasına

yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Söz konusu düzenlemelerin Anayasada tanımını bulan hem erkler ayrılığı ilkesi ile yasaların geriye yürümezliği hem de hukuki güvenilirliliği ilkeleri açısından Anayasa'nın 2, 6,7,8 ve 9 maddelerine aykırı olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir.

7. Kanun teklifinin 36. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı

Teklifin 36. maddesi ile; . 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu m. 17/4'ün üçüncü cümlesine yapılan eklemeye, elektriğini yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlamayı isteyen abonelere imkan tanınmakta, sınırı muğlak biçimde farklı tarifeler getirileceği hüküm altına alınmaktadır. Madde, teklifin 27. maddesiyle bağlantılıdır

Getirilen tarife doğrudan bu maddeye yazılmamıştır, tüketicinin talebi halinde, yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesine dair tarifelerden faydalanacağı hüküm altına alınmıştır.

Maddedeki düzenleme olumlu olmakla beraber muğlaklık taşımaktadır. Bu nedenle Anayasa'nın 2 ve 7. maddelerine aykırılık açısından değerlendirilmesi gerekir.

Teklifin yukarıda belirtilen maddeleri ile getirilen düzenlemeler hakkında Anayasanın yukarıda belirtilen ilgili maddelerine aykırılık yönündeki iddiamız komisyon görüşmeleri sırasında ileri sürülmüş, ancak bu durum dikkate alınmayarak iç tüzük gereği gereken işlem yapılmamıştır.

Oysa Meclis İç Tüzüğü'nün 38. maddesi “ Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder“ hükmünü taşımakta olup bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan görüşmelere geçilmesi İçtüzüğe aykırıdır.

2. Yaklaşık yirmi aydır uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan sistemin de sakıncalarına ilave olarak, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırıdır.

T.B.M.M.'nin geçmiş yasama dönemlerinde kanun tasarıları ve tekliflerinin acele ile gündeme getirilerek kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmiş bulunmakta idi.

Bu alışkanlık Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27. Dönemin 3.Yasama döneminde de ısrarla sürdürülmektedir. Daha önce de Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek yasalaştırılan 26.07.2018 tarih ve 7146 sayılı “Askerlik Kanunu ile Diğer Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, “11.10.2018 tarih ve 7147 sayılı “Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun”, 27.12.2018 tarih ve 7159 sayılı “Karayolları Trafik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”,

17.01.2019 tarih ve 7161 sayılı “Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 18.01.2019 tarih ve 7162 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 21.02.2019 tarih ve 7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 30.05.2019 tarih ve 7176 sayılı “Bazı Kanunlar ile 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 17.07.2019 tarih ve 7186 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” , 05.12.2019 tarih ve 7194 sayılı Digital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 21.12.2019 tarih ve 7201 sayılı “Kamulaştırma Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 20.02.2020 tarih ve 7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanun,larda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun gibi Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve kırk altı arkadaşı tarafından verilen “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” de geçmiş dönemde benzerlerinde rastlanan özellikleri taşıyan 40² maddelik mini torba yasasıdır.

Söz konusu torba kanun teklifi 17.02.20 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna tali komisyon olarak da İçişleri, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına sevk edilmiştir. Kanun teklifi diğer bazı ihtisas komisyonlarının ilgi ve çalışma alanlarına giren bazı düzenlemeleri içermesine rağmen başkaca herhangi bir tali komisyona sevk edilmemiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Komisyonun 24.02.2020 Pazartesi günü saat 10.00’da Plan ve Bütçe Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının 18.12.2020 gün ve 1392241-130.02-621195 sayılı yazısı ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

Başlangıçta (Yürürlük ve yürütme dahil) 38 maddeden oluşan mini torba kanun teklifi, Plan ve Bütçe Komisyonunun 24-25 ve 26.02.2020 tarihli birleşimlerinde gündeme alınarak görüşülmüştür Söz konusu kanun teklifine komisyonda verilen önergelerle 2 yeni madde ilave edilmiş teklifteki madde sayısı 40’a ulaşmıştır.

² Söz konusu kanun teklifinin ilk hali 38 madde olmasına rağmen komisyonda verilen önergelerle ile teklif metnine 2 madde eklenmiş, teklifteki madde sayısı 40’a ulaşmıştır.

Söz konusu kanun teklifin İçişleri, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarında gündeme alınıp görüşülmediği öğrenilmiştir.

Teklif metninde yer alan 19, 21, 24, 26, 27 maddelerdeki düzenlemelerin özellikle Anayasa Komisyonu tarafından bizzat Anayasa'ya uygunluk açısından ayrıca değerlendirilmesinin gerekli olduğuna inanıyoruz.

Söz konusu kanun teklifinde bulunan veya teklifin görüşülmesi sırasında verilen önergelerle kanun teklifine eklenen bazı maddeler diğer ihtisas komisyonlarının ilgi ve çalışma alanlarına giren düzenlemeleri içermesine rağmen başkaca herhangi bir tali komisyona sevk edilip görüşülmesi sağlanmadan komisyondan geçmiştir.

Geçmiş dönemlerde kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem torba kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenecek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır.

Bu durumun en son örneği; komisyon ve genel kurul görüşmelerinde tüm uyarılarımız dikkate alınmadan acele ile yasalaştırılan 05.12.2019 tarih ve 7194 sayılı Digital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda yer alan Değerli Konut Vergisi ile ilgili bazı hükümlerin, söz konusu kanunun yürürlüğe girmesinin üzerinden sadece iki ay sonra, 14.02.2020 tarih ve 7221 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un T.B.M.M. Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında verilen önergelerle değiştirilmesi ve verginin uygulanmasının bir yıl süre ile ertelenmesidir.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile

kamuoyunda ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve ilgili sivil toplum örgütlerinin kanunların hazırlık ve görüşülme aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılmasına ve tartışılmamasına sebebiyet verilmektedir. Bu durumda aynı zamanda kanun teklifleri, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmuş olmakta, dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanmamaktadır. Bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır.

Kanun teklifinin komisyonda görüşülmesi sırasında, Komisyon Başkanının "etki analizlerinin kanun teklifi ile birlikte verilmesi için T.B.M.M tarafından yapılan bir düzenlemenin varit olmadığı" biçimindeki açıklama ve değerlendirmelerinin geçerliliği bulunmamaktadır.

Zira 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik "Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri" başlıklı 14'üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi esnasında tüm maddelerle ilgili detaylı herhangi bir mali yük tablosu komisyon üyelerinin dikkatine sunulmamıştır.

Erkler ayrılığı ilkesini zedeleyen TBMM'nin denge ve denetleme mekanizmasını tamamen ortadan kaldıran Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan yeni durumda; kanun tekliflerinin bizzat milletvekilleri tarafından hazırlanmış olduğu varsayımıyla (?) kanun teklifleri ve etki analizleri ile ilgili mekanizmanın nasıl kurulacağı, etki analizi için gereken sayısal verilerin yürütme organından ne tür bir yöntemle edinilip komisyon üyelerine sunulacağı konusunda belirsizlikler mevcut

bulunmaktadır. Bu sorunun ivedilikle ele alınarak çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

5018 sayılı Kanununun 14. maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Teklifte yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

Komisyonla sevk edildiği sırada 38 maddeden oluşan bilahare komisyonla verilen önergelerle ilave olunan 2 madde ile 40 maddeye ulaşan söz konusu torba kanun teklifinin;

-1,2, 5,7,8,9,21,22,23 ve 28. maddelerinin İçişleri Komisyonunda,

-2,3,15,26,27,32,35,36 ve 37. maddelerinin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda,

-6,16,17,18,19,29 ve 35. maddelerinin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda,

-10,11 ve 12. maddelerinin Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda,

-13 ve 14 maddelerinin Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda,

-28,33 ve 34. maddelerinin Adalet Komisyonunda,

-38. Maddesinin Milli Savunma Komisyonunda,

-1 ve 21. maddelerinin Anayasa Komisyonunda

esas veya tali komisyon sıfatıyla görüşülmesi gerekmekte idi.

TBMM İçtüzüğü'nün 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İçtüzüğü'nün 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de İçtüzükle uygun olacaktır.

Komisyona sevk edildiği sırada 38 maddeden oluşan bilahare komisyon çalışmaları sırasında verilen önergelerle eklenen 2 madde ile 40 maddeye ulaşan söz konusu torba kanun teklifi toplam 23 ayrı kanunda değişiklik yapmaktadır. Bu durumu belirtir tablo aşağıda yer almaktadır.

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2633)

Teklif Maddesi	Kanun Sıra No.	Düzenleme Yaptığı Kanun
1	1	10.06.1949 tarih ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'na ek madde eklenmesi
2	2	15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'a ek madde eklenmesi.
3	3	18/11/1960 tarihli ve 132 sayılı Türk Standartları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 10/A maddesine fıkralar eklenmesi.
4	4	31.12.1960 tarih ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun

		75. maddesine fıkra eklenmesi
5	5	26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu 'nun 6'ncı maddesine fıkra eklenmesi.
6	6	3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun 'un 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasına cümle eklenmesi.
7	7	11/9/1981 tarihli ve 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun 'un 11'inci maddesinin başlığı ile birlikte değiştirilmesi.
8		2521 sayılı Kanunun 12'nci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılması.
9		2521 sayılı Kanunun 13'üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan ", satışına aracılık eden, taşıyan veya nakleden" ibaresi "veya taşıyan" şeklinde değiştirilmesi.
10	8	12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu 'nun 8'inci maddesinin (I) fıkrasının birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmesi ve maddeye fıkra eklenmesi.
11		2634 sayılı Kanunun 37'nci maddesinin (C) fıkrasına (2) numaralı bendinden sonra gelmek üzere bent eklenmesi ve diğer bent 'in buna göre teselsül ettirilmesi.
12		2634 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
13	9	28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu 'nun ek 196'nci maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan "Semerkand Bilim ve Medeniyet Üniversitesi" ibarelerinin "İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi" olarak değiştirilmesi.
14		2809 sayılı Kanuna ek madde eklenmesi.
15	10	4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu 'na ek madde eklenmesi.
16	11	25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu 'nun ek 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "31/12/2019" ibaresinin "31/12/2021" şeklinde değiştirilmesi.
17		4447 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
18	12	28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu 'nun 5'inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere cümle eklenmesi.
19		4632 sayılı Kanunun ek 1'inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere cümle eklenmesi.
20	13	28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun 'un geçici 20'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "25" ibarelerinin "35" olarak değiştirilmesi.
21	14	4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Demekler Kanunu 'nun 23'üncü maddesinin başlığında yer alan "seçilenlerin"

		ibaresinin "seçilenler ile üyelerin" şeklinde değiştirilmesi, birinci fıkrasına "üyerleri" ibaresinden sonra gelmek üzere ", üyeliğe kabul edilenler ile üyeliği sona erenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını kabul edilme ve sona erme tarihinden itibaren otuz gün içinde" ibaresinin eklenmesi ve fıkrada yer alan "bildirimimin" ibaresinin "bildirimi ile üyeliğe ilişkin bildirimlerin" şeklinde değiştirilmesi.
22		5253 sayılı Kanunun 32'nci maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinde yer alan ", 23" ibaresinin madde metninden çıkarılması ve fıkraya bent eklenmesi.
23		5253 sayılı Kanuna ek madde eklenmesi.
24		5253 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
25	15	5/5/2005 tarihli ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı ile ilgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun 'un mülga 33'üncü maddesinin başlığıyla birlikte yeniden düzenlenmesi.
26	16	10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun 'un 4'üncü maddesinin değiştirilmesi.
27		5346 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.
28	17	25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu 'nun 27/A maddesinin birinci fıkrasına "birlikte" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya taraflardan birinin ölmüş ya da yabancı olması halinde Türk vatandaşı olan diğer taraf veya vekilinin tek başına" ibaresinin eklenmesi.
29	18	31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 'na geçici madde eklenmesi.
30		5510 sayılı Kanuna, bu Kanunla eklenen geçici 80 inci maddeden sonra gelmek üzere geçici madde eklenmesi.
31	19	11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun 'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine "Vergi Müfettişleri," ibaresinden sonra gelmek üzere "Başkanlıkta istihdam edilen Hazine ve Maliye Uzmanları," ibaresinin eklenmesi.
32	20	4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun 'un 8 inci maddesinin birinci fıkrasına bent eklenmesi ve dördüncü fıkrasında yer alan "(6) numaralı alt bentlerinde" ibaresinin " (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde ve (c) bendinde" şeklinde değiştirilmesi.
33	21	20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu 'nun 20'nci maddesinin başlığı "Kiralama" şeklinde değiştirilmesi ve maddeye fıkralar eklenmesi.
34		5737 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
35	22	14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası

		Kanunu'nun 5'inci maddesinin onikinci ve onüçüncü fıkralarının yürürlükten kaldırılması.
36		6446 sayılı Kanunun 17'nci maddesinin dördüncü fıkrasının üçüncü cümlesine "grupları" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi amacıyla ayrı tarifeler" ibaresinin ve fıkraya üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere cümle eklenmesi.
37		6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.
38	23	25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanunu'nun 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasına "çok vatandaşlık hakkına sahip olanlar" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile yurt dışında doğup yurt dışında ikamet eden ve süresiz ikamet imine sahip olanlar" ibaresinin eklenmesi.
39	-	Yürürlük
40	-	Yürütme

. Bu yasaların 14 adedi 27. Yasama döneminde 33 kez değişikliğe uğramış, bu değişikliklerin bazıları farklı ihtisas komisyonlarında görüşülerek yasalasmıştır.

40 maddeden (yürürlük ve yürütme dahil) oluşan söz konusu torba kanun teklifinin, 1 maddesi Milli Savunma Bakanlığını, 1 maddesi Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığını, 1 maddesi Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığını, 2 maddesi Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığını, 2 maddesi Vakıflar Genel Müdürlüğünü, 9 maddesi İçişleri Bakanlığını, 7 maddesi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını, 5 maddesi Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını, 3 maddesi Kültür ve Turizm Bakanlığını, 2 maddesi Yüksek Öğretim Kurumunu, 5 maddesi Hazine ve Maliye Bakanlığını ilgilendiren hususlardan oluşmaktadır.

40 maddelik "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi nde;

-Afet ve acil durum hallerinde arama, kurtarma ve müdahale faaliyetleri kapsamında, afetten veya acil durumdan etkilenen kişiler ile sınırlı olmak üzere Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının veya ilgili valiliğin veya 112 acil çağrı merkezlerine yapılan çağrılar kapsamında, arayan kişilere ulaşılması amacıyla arama zamanıyla sınırlı olmak üzere 112 acil çağrı merkezlerinin veya ilgili valiliğin, ihtiyaç duyduğu telefon abone ve konum bilgilerinin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı tarafından gecikmeksizin karşılanması,

-Deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetler nedeniyle mağdur olan vatandaşların, elektrik ve doğalgaz borçları Cumhurbaşkanı kararıyla bir yıl süreyle ertelenebilmesi, bu ertelemeyen kaynaklanacak tüketicilerden tahsil edilmeyen bedellere ilişkin finansman maliyetinin,

gecikme zammı tutarını geçmemek üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına Cumhurbaşkanınca karar verilmesi,

-Türk Standardları Enstitüsü'nün (TSE) geçici nitelikte ve özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde yurt içinde ve yurt dışında iş akdiyle TSE dışından inceleme elemanı çalıştırabilmesi ve bunların günlük inceleme ücretlerinin asgari ücretin aylık brüt tutarının % 25'ini aşmamak üzere yönetim kurulunca belirlenmesi,

-İş Kanunu kapsamı haricindeki diğer TSE personelinin tabi olduğu disiplin hükümlerinin belirlenmesi,

-Yabancı para cinsinden yapılan katkı payı ödemelerinin yatırıldığı yabancı para cinsinden kurulan emeklilik yatırım fonlarından elde edilen irat tutarının tespitinde kur farkı olarak dikkate alınmaması

-Kimlik Bildirme Kanununun 6. maddesi kapsamındaki bildirimlerin elektronik ortamda da yapılabilmesi ve bu bildirimlerin muhtarlarla paylaşılması,

-Aylık bağlanan maluller ve harp malullerinden çalışmaya devam edenlere genel hükümler yerine, vazife malullüğü aylığı bağlanma tarihinden sonra geçen hizmetleri esas alınarak, en az 20 yıllık sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödenmiş olması şartıyla, yaşlılık aylığı da bağlanma imkanının verilmesi,

-2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanan maluller ile 5434 sayılı Kanunun 56 ncı ve mülga 64 üncü maddesi kapsamında aylık bağlanan vazife ve harp malullerinden, 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı cümlelerine aykırı olacak şekilde yaşlılık veya malullük aylığı bağlanmış vazife ve harp malullerinden, ilgili kanunlarında öngörülen aylık bağlama koşullarından prim ödeme gün sayısı veya sigortalılık süresi şartının yerine gelmediği daha sonra anlaşılacakları ilgili olarak aylık bağlama koşullarının yeniden belirlenmesi ve aylık alınan sürelerin prim ödenmiş hizmet gibi kabul edilmesine rağmen ikinci aylığa hak kazanamayanlardan isteyenlerin kamu kurumlarında istihdam edilebilmelerine imkan tanınmasının sağlanması,

-2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunda yer alan bazı cezaların artırılması, bazı fiillere de yeni cezaların getirilmesi,

-Turizm yatırımcılarının kesin tahsise ve irtifak hakkına ilişkin olarak Devlete karşı olan yükümlülüklerini zamanında ya da gerektiğinde yerine getirememesi ya da izinsiz ve aykırı işlem yapmaları halinde kamu taşınmazları üzerindeki irtifak hakkının kaldırılmasına ilişkin terkin davalarının kısa sürmesi için basit yargılama usulüyle sonuçlandırılmasının sağlanması,

- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde imar planları ve turizme ayrılan yerlerdeki taşınmazların üzerinde bulunan ve Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli turizm tesislerinin yüksek nitelikli hale getirilmesi için; bu tesislerin plan, fen, sağlık ve sürdürülebilir çevre şartlarına uygun yapı ve yapılaşma koşulları ile projelendirmelerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığına yönetmelik çıkarma yetkisinin verilmesi,

-Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde müfettiş, denetçi ve kontrolörük yapmış ve yapmakta olanlar arasından, yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanların Kültür ve Turizm Bakanlığında müfettiş ve başmüfettiş kadrolarına atanabilmelerinin sağlanması,

-Semerkand Bilim ve Medeniyet Üniversitesi'nin adının İstanbul Sağlık Ve Teknoloji Üniversitesi olarak değiştirilmesi,

-Mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması halinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Maden Kanunu kapsamındaki mali yükümlülüklerin ve/veya beyanların ertelenmesi ile mali yükümlülüklerin taksitlendirilmesine karar verebilme yetkisinin tanınması,

-Tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerde çalışanlar tarafından alınması gereken mesleki yeterlilik belgesi için belge masrafı ve sınav ücretlerinin İşsizlik Sigortası Fonundan ödenmesi uygulamasına 2021 yılı sonuna kadar devam edilmesi,

-Ahilik Sandığına prim kesilmesi uygulamasının 1 Ocak 2021 tarihine kadar ertelenmesi,

-Türkiye'de ikamet etmeyen Türk vatandaşları ile izin alarak vatandaşlıktan çıkanların döviz cinsinden katkı payı ödeyerek bireysel emeklilik sistemine dâhil edilmesi,

-Bireysel emeklilik sistemine döviz cinsinden katkı payı ödeyenlerin devlet katkısının Cumhurbaşkanınca yüzde 10'a kadar indirilebilmesine olanak tanınması,

-Yabancı para cinsinden yapılan katkı payı ödemelerinin yatırıldığı yabancı para cinsinden kurulan emeklilik yatırım fonlarından elde edilen irat tutarının tespitinde kur farkının Gelir Vergisi uygulamasında dikkate alınmaması,

-KOBİ'lerin bankalardan kullanacağı kredilerin garanti edilmesi amacıyla Hazine tarafından nakit veya özel tertip devlet iç borçlanma kâğıdı verilerek aktarılabilecek kaynağın üst sınırı 25 milyar liradan 35 milyar liraya çıkarılması,

-Dernek organlarına seçilenlere ilave olarak dernek üyeliğine kabul edilenler ile dernek üyeliği sona erenlere ilişkin bilgilerin otuz gün içerisinde mülki idare amirliğine bildirim zorunluluğunun getirilmesi ve bu bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen dernek yöneticilerine 500 TL idare para cezasının verilmesi,

-Dernekler için yukarıda belirtilen düzenlemelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, üyeliği devam edenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını mülki idare amirliğine bildirilme zorunluluğunun getirilmesi,

-Derneklerle ilgili her türlü kayıtlar ile iş ve işlemlerin elektronik ortamda da yapılabilmesi,

-Gelir İdaresi Başkanlığı ile ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan atıfların Kanuna alınması,

-. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 5. Maddesinin 12 ve 13. fıkralarında düzenlenen hususların, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun (YEKA Kanunu) 4. maddesine taşınması,

-Yenilenebilir enerji kaynak alanlarının tapu kütüğüne şerh tarihinden itibaren üç yıl içinde, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 10 uncu maddesine göre kamulaştırma bedelinin tespitiyle Hazine adına tescili isteğinde bulunulduğuna dair mahkemeden alınacak belge tapu idaresine ibraz edilmediği takdirde, söz konusu şerhin tapu idaresince resen sicilden silinmesine olanak tanınması,

-YEKA yarışmaları kapsamındaki tavan fiyatın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 5346 sayılı Kanunun ekinde yer alan I ve II sayılı cetvellerdeki fiyatlardan bağımsız olarak Türk Lirası olarak belirlenmesi,

-Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına, YEKA yatırımlarını hızlandırmak için kamu kurumlarına ve hazineye, özel mülkiyete ait taşınmazlarda kurum ve kuruluşların görüşünü alıp yer seçimi yaparak yenilenebilir enerji kaynak alanları

(YEKA) oluşturma görevi verilmesi, söz konusu alanlar üzerinde acele kamulaştırma yapılabilmesine olanak sağlanması,

-Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretimi destek tarifelerini ve gelirlerine dair usul, esasları yönetmelikle belirleme yetkisinin verilmesi,

-Eşi ölmüş ya da yabancıyla evlenmiş Türk vatandaşının boşanma, evliliğin butlanı, iptali veya evliliğin mevcut olmadığına dair yasal kararları tek başına ya da vekili eliyle nüfus kütüğüne tescil ettirebilmesinin sağlanması,

-İşverenlere 2020 yılında da, finansmanı işsizlik sigortası fonundan karşılanacak Şekilde, ödeyecekleri sigorta priminden mahsup edilerek günlük 2,50 TL aylık 75 TL asgari ücret desteği sağlanması,

-5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının nlenmesi Hakkında Kanun kapsamında aklama suçunun araştırılması ve incelenmesi ile yükümlülük denetimi konusunda Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında istihdam edilen Hazine ve Maliye Uzmanlarına da yetki verilmesi,

-İnternet üzerinden yapılan yayınlarda erişimin engellenmesi kararı verilecek suçlar arasına 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki suçların da dâhil edilmesi, ayrıca bu suçlar ile kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suğu bakımından erişimin engellenmesi kararının yargı makamları yerine re'sen Bilgi Teknolojileri ve İletifim Kurumu Başkanı tarafından verilmesine olanak sağlanması,

-Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait olan ve onarım veya inşa karşılığı uzun süreli kiraya verilen taşınmazlara ilişkin altı aylık kira bedeli kadar ek teminat alınması, bu hükmün Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı devam eden kiralamalarında da uygulanması,

-Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya kira karşılığı kiralamalarda sözleşme süresi içerisinde üç aylık kirasını ödemeyen kiracıların, verilecek otuz günlük süre içerisinde borcunun tamamını ödememesi durumunda mülki amirlikęe tahliye edilmesine olanak tanınması, bu düzenlemenin geğmiş dönem kiralama işlemlerinde de uygulanmasının sağlanması,

-5346 sayılı 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanununa taşınan hükümlerin 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunundan çıkartılması,

-Elektriğini yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlamayı isteyen abonelere imkan sağlanması,

-6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun yürürlükten kaldırılan 5. maddesinin 12 ve 13. fıkralarına daha önceden yapılan atıfların, yeni değişiklikle 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 4. maddesine yapılmış sayılması, daha önceden yapılmış YEKA yarışmalarındaki sözleşmeler için ise bu eski düzenlemelerin uygulanmaya devam edilmesi,

-Yurt dışında doğup yurt dışında ikamet eden ve süresiz ikamet iznine sahip olan Türk vatandaşlarının, dövizle askerlikten yararlanabilmeleri için aranan 'üç yıl süreyle fiilen çalışma' zorunlulukları kaldırılarak, yerine çok vatandaşlık hakkına sahip olanlar gibi en az üç yıl süreyle fiilen yabancı ülkede bulunma koşulunun getirilmesi,

gibi yaklaşık 40 ayrı konuda 23 ayrı kanunda değişiklik yapan ayrıntılı düzenlemeler yer almıştır.

Plan ve Bütçe Komisyonunun kendi ihtisas alanı ile ilgili olmayan konularda da bazı kanunlarda değişiklik veya ekleme yaparak mevcut sistemi değiştiren söz konusu diğer maddelerin tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonunda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan acele ile yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

Komisyonunda görüşülüp kabul edilen ve bazıları birbiriyle ilgili bulunmayan 123 adet Kanun metninde değişiklik yapan 40 maddelik söz konusu teklif, aynı zamanda mini torba yasa teklifi hüviyetindedir.

Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır.

Çok sayıda Kanunda aynı anda torba yasa mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Torba yasalar içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılabilmesi, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan İhtisastan aykırı eklemelerle metinlerinin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması gibi nedenlerle hukuk tekniği açısından eleştirilmekte, TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları savunulmaktadır.

Bu torba kanun teklifi de birbirinden farklı ve farklı Komisyonların görev alanına giren hükümleri içermektedir. Öte yandan, bu kanun teklifinin komisyona apar topar getirilmesi, hazırlanışı ve birbiriyle ilgisiz yapıların bir araya getirilmiş olması gayriciddi bir yaklaşıma işaret etmektedir.

İktidarın torba yasa teklifi hususundaki ısrarı ve aceleciliğinin nedeni tarafımızca anlaşılabilir değildir. Konu ve kapsam itibarıyla biri biriyle ilgisi bulunmayan bazı kanunların mevcut hükümlerde ve sistemde büyük boyutlu değişiklikler yapan söz konusu maddelerin adına "torba yasa" adı verilen bir yöntemle acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz. Meri mevzuatta yapılacak değişikliklerin bir torba yasa mantığıyla değil, sorunların ve yapılan düzenlemelerin tüm ayrıntısıyla değerlendirildiği, konu ile ilgili tüm ihtisastan komisyonlarının devrede olduğu bir yasama çalışmasının gerekliliğine inanıyoruz.

Ayrıca bu yasama döneminde de daha önceki yasama dönemlerinde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis İhtisastanının 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine

getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artıracığı kanaatindeyiz.

Yeni bir sisteme geçilmesine rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile ilgili içtüzük değişikliklerinin yapılmaması dolayısıyla, kanun teklifinin komisyona sunulması, ve komisyonda görüşülmesi sırasında, kanun tekliflerinin içeriğinin komisyonda teklif sahipleri tarafından sunulması ve savunulması, yürütmenin ve bürokratik görevlilerin söz konusu komisyon görüşmelerine katılım ve katkı düzeyinin belirsizliği nedeniyle, söz konusu kanun teklifi maddelerinin komisyonda iyice irdelenip değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

Teklif Plan ve Bütçe Komisyonunun ihtisas konusu ile ilgisi bulunmayan bazı kanunlarda yapılan değişiklikleri ihtiva ettiği halde ilgili tali komisyonların görüşleri alınmamıştır.

Özellikle teklifin tümünün "torba yasa" niteliği taşıma hususu nedeniyle, ayrıca dernek üyelikleri ile ilgili bildirim yükümlülüklerini düzenleyen 21, 23 ve 24.maddede yer alan düzenlemelerin anayasal hükümler açısından içerdiği sakıncalar bakımından Anayasa Komisyonunda etraflıca ele alınıp değerlendirmesi yapılmamıştır.

Teklif metninde bulunan 21, 23 ve 24. maddeler TBMM'de geçen yıl Aralık ayında görüşülerek kabul edilen 06.12.2019 tarih ve 7196 sayılı "Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı KHK'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 59, 61, 62. maddelerindeki düzenlemelerin hemen hemen aynısıdır. Söz konusu maddeler adı geçen kanunun T.B.M.M. Genel Kurulundaki görüşmeleri sırasında sakıncalarının yeniden değerlendirilerek gözden geçirilmesi amacıyla tüm grupların ortak benimsemesiyle kanun teklifi metninden çıkarılmıştır.

T.B.M.M. genel kurulunda ortak uzlaşısı ile 7196 sayılı kanun metninden çıkarılan ve Anayasanın "13, 17, 20, 33 ve 90. maddelerine aykırılık taşıyan bu maddelerin, (2/2633) esas numaralı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" de tekrar eklenerek üstelik ilgisi itibarıyla İçişleri Komisyonundan geçirilmeyerek acele ile yasalaştırılması gayretini uygun görmüyoruz.

-Teklifteki kanun maddelerinin tümü ile ilgili olarak ilgili tüm meslek kuruluşlarının görüşleri alınmamıştır. Görüşlerini belirten sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine itibar edilmemiştir.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak diğer alakalı kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak herhangi bir etki analizi çalışması yapılmamıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasada öngörülen olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle acele yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Kanun Teklifinin" bütününe karşıyız.

3. Kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşlerimiz.

23 ayrı kanunda değişiklik yapan bu kanun teklifin maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

3.1 Teklifin 2. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 2.maddesi;

MADDE 2- 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 13- 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen afetler nedeniyle afet yaşanan yerlerde elektrik ve/veya doğalgaz tüketim bedellerinin tahakkuk ve/veya tahsilatlarının süresinin ve kapsamının belirlenerek 1 yıla kadar ertelenmesi ile elektrik ve/veya doğalgaz dağıtım ve/veya tedarik şirketlerinin söz konusu ertelemelerden kaynaklanan anapara haricindeki tüketicilerden tahsil edilmeyen bedellere ilişkin finansman maliyetinin, gecikme zammı tutarını geçmemek üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına Cumhurbaşkanınca karar verilebilir.

Finansman maliyeti kapsamına girecek maliyet unsurları da dahil olmak üzere bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir."

hükmünü içermektedir.

Teklifin bu maddesi ile, Deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetler nedeniyle mağdur olan vatandaşların, elektrik ve doğalgaz borçları Cumhurbaşkanlığı kararıyla bir yıl süreyle ertelenebilmesi, bu ertelemeden kaynaklanacak tüketicilerden tahsil edilmeyen bedellere ilişkin finansman maliyetinin, gecikme zammı tutarını geçmemek üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına Cumhurbaşkanınca karar verilmesi hususunda düzenleme yapılmaktadır.

Komisyonadaki açıklamalardan, düzenlemenin bu aşamada Elazığ ve Malatya Depremleri ile ilgili olduğu, Bakanlık bütçesinden yaklaşık 30 Milyon TL.'lik bir maliyetinin olacağı ifade edilmiştir.

Düzenleme tarafımızca olumlu karşılanmakla birlikte söz konusu maliyetin bir bölümünün; geçmişte yapılan özelleştirmeler dolayısıyla elektrik ve doğalgaz dağıtımını üstlenen firmalar tarafından da üstlenilmesi hususunun dikkate alınması gerektiğini düşünüyoruz.

3.2 Teklifin 6 ve 30. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin 6.maddesi;

MADDE 6- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, bu kapsamdakiler aylık bağlandığı tarihten sonra geçen çalışmalarını esas alındığında en az 20 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 5000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla talepleri halinde ayrıca yaşlılık aylığından yararlanırlar.”

hükümünü içermektedir.

Maddenin gerekçesinde;

Aylık bağlanan maluller ve harp malullerinden çalışmaya devam edenlere genel hükümler yerine, vazife malullüğü aylığı bağlanma tarihinden sonra geçen hizmetleri esas alınarak, en az 20 yıllık sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödenmiş olması şartıyla, yaşlılık aylığı da bağlanma imkanının verilmesi amaçlanmaktadır.

açıklamasına yer verilmiştir.

Teklifin 30. Maddesi;

MADDE 30- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 81- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 2330 sayılı Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanan maluller ile 5434 sayılı Kanununun 56 ncı ve

mülga 64 üncü maddesi kapsamında aylık bağlanan vazife ve harp malûllerinden, 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı cümlelerine aykırı olacak şekilde yaşlılık veya malullük aylığı bağlanmış olanlardan, tahsis talep tarihi itibarıyla ilgili kanunlarında öngörülen aylık bağlama koşullarından prim ödeme gün sayısı veya sigortalılık süresi şartının sigortalıların kasıtlı veya kusurlu davranışlarından kaynaklanmayan nedenlerle **sağlanmadığı** daha sonra anlaşılınların, aylık aldıkları süre herhangi bir şekilde prim talep edilmeksizin prim ödeme gün sayısı olarak dikkate alınır. Ancak;

a) Aylık aldıkları süre, eksik hizmet süresinden fazla olanlar için, yalnızca eksik hizmet süresinin tamamlanacağı tarihe kadarki süre kullanılır. Bu kapsamda olanlar için yeni bir aylık hesabı yapılmaksızın, maddenin yürürlük tarihini takip eden **ay başından** itibaren kesilmiş olan aylıkları, aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak yeniden bağlanır.

b) Aylık aldıkları süre, eksik hizmet süresinden az olanların, aylık başlangıç tarihi ile aylıklarının kesildiği tarih arasında prim ödeme gün sayısı olarak dikkate alınan süre aylıklarının hesabında dikkate alınmaz.

Birinci fıkra kapsamında bulunan vazife ve harp malûllerinden, bu maddeyle ihdas eden Kanunla 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yapılan değişiklik ve bu madde esasları dahilinde yeniden aylığa hak kazanamayanlar hakkında, 3713 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesindeki istihdama ilişkin hükümler ayrıca uygulanır.”

hükümünü içermektedir..

Maddenin gerekçesinde;

“Madde ile 2330 sayılı Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanan maluller ile 5434 sayılı Kanunun 56 ncı ve mülga 64 üncü maddesi kapsamında aylık bağlanan vazife ve harp malullerinden, 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı cümlelerine aykırı olacak şekilde yaşlılık veya malullük aylığı bağlanmış vazife ve harp malullerinden, ilgili kanunlarında öngörülen aylık bağlama koşullarından prim ödeme gün sayısı veya sigortalılık süresi şartının yerine gelmediği daha sonra anlaşılınların hak kayıplarının önlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, aylık bağlama koşullarının yeniden belirlenmesi ve aylık alınan sürelerin prim ödenmiş hizmet gibi kabul edilmesine rağmen ikinci aylığa hak kazanamayanlardan isteyenlerin kamu kurumlarında istihdam edilebilmelerine imkan tanınmaktadır.”

açıklamasına yer verilmiştir.

Söz konusu düzenlemenin 2013 yılında çıkarılan 6495 sayılı Kanunun 80. maddesinde yer alan “Kişilerin malul olduğu tarihten önceki çalışma gün ve saatleri bu malul olduktan sonra çalışmaya başladıkları sürece dahil edilmez.” şeklindeki

düzenleme nedeniyle daha önceden bağlanan ikinci aylıklarla ilgili olarak sehven yapıldığı anlaşılan hatalar nedeniyle toplam 236 kişinin mağduriyetinin giderilmesiyle ilgili olduğu, ayrıca prim günün aşağıya çekildiği, 30. Madde ile şartları taşımayan gazilere prim ve yılını tamamlamak üzere kamu kurum ve kuruluşlarında çalışma olanağı getirildiği ifade olunmuştur.

Teklifin 6. Maddesi ile, 2330 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinde önerilen değişiklikle, 2330 sayılı Kanun ve 5434 sayılı Kanununun 56'ncı maddesi kapsamında Vazife Malullüğü aylığı bağlanan maluller ve harp malullerinden vazife malullü olduktan sonra yeniden çalışmaya başlayanlara özel bir hak getirilmektedir. Bu durumda olanlara, vazife malullüğü aylığı bağlanma tarihinden sonra geçen hizmetleri esas alınarak, en az 20 yıllık sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödenmiş olması şartıyla, yaşlılık aylığı da bağlanma imkan sağlanmaktadır.

Söz konusu düzenleme vazife malulü olmuş ancak, 12/7/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanununun 80. Maddesi ile 2330 sayılı Kanununun 4. Maddesine eklenen ikinci fıkra ile yeniden çalışma hakkı ve bu çalışmasından dolayı ikinci bir emekli aylığı bağlanması hakkı kazanan vazife malulü gazilere getirilen hakkın SGK tarafından yapılan yanlış uygulamalar nedeniyle aylık bağlanmış vazife malullerinin aylıklarının Kurum tarafından yapılan inceleme neticesinde kesilmesi neticesinde ortaya çıkmıştır. SGK, Kanuna aykırılık gerekçesiyle yersiz ödeme yapılması nedeniyle söz konusu vazife malulü gazilerin ikinci kez çalışmalarından dolayı bağlanan aylıklarını kesmiş, geriye yönelik ödenen aylıkları gazilerden talep etmiştir. AKP tarafından oluşacak tepkiyi örtmek amacıyla 5 Aralık 2019 tarih ve 7194 sayılı Torba Kanununun 48. Maddesi ile bu şekilde yersiz ödenen ikinci emekli aylıkları ve faizin tahsil edilmemesi düzenlenmiş ancak aylıklar kesilmiştir.

Kamuoyuna yansıyan bu duruma yönelik tepkileri ortadan kaldırmak amacıyla hazırlanan bu teklif ile vazife malulü gazilerimizin gazi olduktan sonra yeniden çalışmaya başlamaları ve bu çerçevede ikinci kez emekli olup aylık alabilmeleri hususunda özel bir düzenleme yapılmış ve bunların Vazife malulü olduktan sonra asgari 20 yıllık sigortalılık süresini ve 5000 gün prim ödeme gün sayısını doldurmaları halinde emekli olabilmelerini düzenlemektedir.

Getirilen şartlar, oldukça ağırdır. 5510 sayılı Kanuna göre % 60 ve üzerinde çalışma kaybı olan engelli bir sigortalının emekli olabilmesi için 15 yıl sigortalılık ve 3920 gün prim ödeme gün sayısını tamamlaması gerekmektedir. Aynı nitelikte olan vazife malullerimiz için de aynı sürenin ve prim ödeme gün sayılarının geçerli olması gerekir.

Teklifin 30. maddesi ile 5510 sayılı Yasaya geçici bir madde eklenmekte ve bu geçici madde ile vazife malulü olarak aylık almakta iken yeniden çalışıp sigorta primi ödeyerek emekli olan ve ikinci emekli aylığı almaya başlayanlardan 2330 sayılı

Yasanın 4. Maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yasa koşulları olan normal sigortalılar gibi emekli olma düzenlemesine aykırı olarak aylık bağlanmış olanların kesilen aylıklarına ilişkin bir düzenleme yapılmaktadır.

Yapılan bu düzenlemeye göre kendi kusuru olmaksızın SGK tarafından yapılan yanlışlıkla kendisine ikinci aylık bağlanmış olanlar için kendilerine aylık ödenen sürelerin prim ödeme gün sayısına eklenmesi düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme, bu kanun teklifinin 6. maddesi ile bağlantılıdır.

Teklif ile getirilen düzenlemeye göre, Aylık aldıkları süre, eksik hizmet süresinden fazla olanlar için, yalnızca eksik hizmet süresinin tamamlanacağı tarihe kadarki süre kullanılır. Bu kapsamda olanlar için yeni bir aylık hesabı yapılmaksızın, kesilmiş olan aylıkları, aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak yeniden bağlanacaktır.

Ancak, ikinci defa çalışmaları nedeniyle emekli aylığı aldıkları süre, eksik hizmet süresinden az olan vazife malulleri için yani primi ödeme gün sayıları 5000 güne ulaşamayanlar için birinci fıkra kapsamında prim ödeme gün sayısına eklenen sürenin yeniden aylık bağlanma hakkının kazanılmasında aylığın miktarının belirlenmesi hesabında bu eklenen gün sayısının dikkate alınmayacağı düzenlenmektedir ve gaziler arasında yine bir ayrımcılık yapılmaktadır.

Bu ayrımcılığı bir ölçüde gidermek üzere aylık bağlama koşullarının yeniden belirlenmesi ve aylık alınan sürelerin prim ödenmiş hizmet gibi kabul edilmesine rağmen ikinci aylağa hak kazanamayanlardan isteyenlerin kamu kurumlarında istihdam edilebilmelerine imkân tanınmaktadır.

Komisyon çalışmaları sırasında dinlenen sivil toplum temsilcilerinin söz konusu maddelerde daha ileri düzeyde iyileştirme yapılması gerektiği yönündeki öneriler dikkate alınarak, tarafımızca yapılan, özellikle maluliyet başlangıcında olay gününün esas alınması, prim gün ve miktarının azaltılması, sakatlık derecelerine göre kademelendirilmesi şeklindeki değerlendirme ve öneriler kabul görmemiş, ortak bir alt komisyon önerisi de uygun bulunmamış, konunun Genel Kurul aşamasına kadar değerlendirileceği ifade olunmuştur.

3.3 Teklifin 3. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 3. maddesi;

MADDE 3- 18/11/1960 tarihli ve 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 10/A maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Enstitü, belirli süreli, geçici nitelikte ve özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde yurt içinde ve yurt dışında iş akdiyle Enstitü dışından inceleme elemanı çalıştırabilir. Bunların günlük inceleme ücreti, asgarî ücretin aylık brüt tutarının % 25’ini aşmamak üzere Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında istihdam edilenler haricindeki Enstitü personeline uygulanacak disiplin cezaları ile ceza gerektiren fiil ve haller hususunda 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesi uygulanır. Ancak aynı maddede yer alan aylıktan kesme cezası brüt ücretten 1/30-1/8 arasında kesinti yapılması; Devlet memurluğundan çıkarma cezası Enstitüye bir daha atanmamak üzere işten çıkarma şeklinde uygulanır. Enstitü personelinin disiplin ile ilgili işlemlerini yürütmek üzere merkezde disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulu kurulur. Bu personelin disiplin işlemlerine ilişkin diğer hususlarda bu Kanunda yer alan hükümler dışında, Enstitünün teşkilat yapısı ve personelinin statüsü göz önüne alınarak, 657 sayılı Kanunun Dördüncü Kısmının “Disiplin” başlıklı Yedinci Bölümünde yer alan hükümler uygulanır.”

hükümünü içermektedir.

Teklifin gerekçesinde;

Türk Standardları Enstitüsü tarafından iş akdiyle Enstitü dışından inceleme elemanı istihdam edilmesi öngörülmektedir. İş Kanunu kapsamında istihdam edilenler haricindeki Enstitü personeline uygulanacak disiplin hükümleri düzenlenmektedir.

açıklaması yer almaktadır.

Madde ile 132 sayılı sayılı Türk Standardları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 10/A maddesinde değişiklik yapılarak, Türk Standardları Enstitüsü’nün (TSE) geçici nitelikte ve özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde yurt içinde ve yurt dışında iş akdiyle TSE dışından inceleme elemanı çalıştırabilmesi ve bunların günlük inceleme ücretlerinin asgarî ücretin aylık brüt tutarının % 25’ini aşmamak üzere yönetim kurulunca belirlenmesi teklif edilmektedir.

Teklifin bu maddesi 54 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 3. Maddesi ile 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 561. Maddesine eklenen (2) sayılı fıkrayla düzenlenen Türk Standartlar Enstitüsünde yerli ve yabancı inceleme elemanı çalıştırılabileceğine ilişkin düzenlemenin kanunilik ilkesini zedelemesi ve Kanun ile düzenlenmesi öngörülmüş konularda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenleme

yapılamayacağı gerekçeleriyle Anayasa'nın 104/17 ve 128. maddelerine aykırılık talebiyle Anayasa Mahkemesine Cumhuriyet Halk Partisi tarafından yapılan başvuruyu bertaraf etme amacını taşımaktadır.

Anayasa'nın 128. maddesi;

“Madde 128 – Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. (Ek cümle: 7/5/2010- 5982/12 md.) Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır. Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir.”

Anayasanın 10. Maddesi;

“Kanun önünde eşitlik

Madde 10 – Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

Çocuklar, yaşlılar, özürülüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar”

hükmünü içermektedir.

Teklifte yer alan düzenleme ile söz konusu personelin günlük ücretinin belirlenmesinde Yönetim Kuruluna yetki verilmesi de yine Anayasa'nın 128. Maddesine aykırılık taşımaktadır. Kamu görevlilerinin ücret ve diğer özlük hakları kanun ile belirlenmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Yine söz konusu düzenleme, Anayasa'nın 10. Maddesinde tanımlanan kanun önünde eşitlik ilkesini de zedeleyici bir içeriktedir. İstihdam edilecek söz konusu

personel açısından aylık 22,072.5 TL aylık brüt ücret ödenebilmesine olanak sağlayıcı bir düzenleme haline gelmektedir.

Ayrıca, teklifin ikinci paragrafı ile İş Kanunu kapsamı haricindeki diğer TSE personelinin tabi olduğu disiplin hükümleri belirlenmektedir. Kurum personeline uygulanacak disiplin hükümlerinin Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik ile belirlenmesine ilişkin 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 561. Maddesinin (6) nolu fıkrasının Anayasa'nın 128. Maddesine aykırılığını gidermeye yönelik bir düzenleme yapılmaktadır.

Ancak niteliği gereği devlet memurları için Devlet Memurları Kanunu'nun disiplin hükümlerinin sözleşmeli olarak çalıştırılan personele kıyasen uygulanacağını belirtmek ve iş kanununa tabi çalışacak personeli bu disiplin hükümlerinden muaf tutmak söz konusu aykırılığı gidermemektedir.

Madde metninin görüşülmesi sırasında, bu düzenlemenin amacınının 54 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan " Enstitüsü bünyesinde bulunan 375 sayılı KHK'nin ek 26'ncı maddesi kapsamında istihdam edilecek sözleşmeli personel için sözleşmesi personel pozisyonlarının Strateji ve Bütçe Başkanlığının teklifiyle her bir kamu kurum ve kuruluşu için 10'u geçmemek üzere ve en fazla iki yıl istihdam edilmek üzere ihdas edilir" hükmününün TSE için uygulanmamasını sağlamaya matuf olduğu, TSE'nin yürüttüğü ulusal ve uluslararası projeler için bu nitelikte eleman ihtiyacı olduğu ifade edilmiş, mevcut çalışanlar için ödenen ücretten farklı olarak yüksek bir ücretle iş aktiyle ücret çalıştırmada kriterlerin ne olacağı, bu personelin seçiminin hangi esaslara tabi olarak belirleneceği hususlarında tatmin edici yanıtlar verilmemiştir.

3.4 Teklifin, 5 ve 28. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin 5. maddesi ile 1774 Sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 6. Maddesi kapsamındaki bildirimlerin elektronik ortamda da yapılabilmesine olanak sağlanmakta ve bu bildirimlerin muhtarlarla paylaşılması öngörülmektedir. Bildirimin elektronik ortamda yapılması durumunda diğer bildirim usulü olan muhtar onayı şartının aranmaması ve genel kolluk tarafından bu kapsamdaki bildirimlerin muhtarlar ile paylaşılması hüküm altına alınarak muhtarların da bilgi sahibi olması amaçlanmaktadır.

Teklifin 28. maddesi ile; 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun m. 27/A, 1 inci fıkrasına evliliğe dair ibareler eklenmektedir. Evli taraflardan biri ölmüşse ya da yabancıysa, Türk vatandaşı olan tarafın/vekilinin tek başına başvurması halinde de, evliliğin butlanına, boşanmaya, iptaline, evliliğin mevcut olup olmadığına dair yetkili makamlarca verilen kararlar nüfus kütüğüne tescil edilebilecektir. Kütüğe tescil için şartlar, mevcut kanundaki gibi korunmaktadır. Buna göre; yabancı ülke adli veya idari makamlarınca verilen evliliğe ilişkin bu kararlar, o devletin adli veya idari makamlarınca verilmeli ve karar kesinleşmeli, bu kararlar Türk kamu düzenine açıkça aykırı bulunmamalıdır.

Söz konusu düzenlemelerin İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün bazı işlevleri ile ilgisi olmasına rağmen İçişleri Komisyonunda görüşülmeyerek bir torba yasa mantığıyla acele ile yasalaştırılması gayretini uygun bulmuyoruz.

3.5 Teklifin 7, 8 ve 9. Maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddeleri ile 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunda yer alan bazı cezaların artırılmakta, bazı fiillere de yeni cezaların getirilmektedir.

7. madde ile 2521 sayılı Kanunun 11 inci maddesi tamamen değiştirilmektedir.

Yapılan değişiklik ile;

-Faaliyet izin belgesi almadan üretim yapanlara uygulanan ceza üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve beşyüz günden beşbin güne kadar adli para cezası olarak artırılmakta ve,

-Mevcut Kanunda yaptırımı bulunmayan faaliyet izin belgesine aykırı üretim fiiline karşı da aynı cezanın uygulanması,

-Halihazırda sadece idari para cezası verilmesi öngörülen yivsiz tüfek satın alma belgesi olmayanlara satış yapanlar ile Kanuna aykırı üretilen silahları satanlara, satışına aracılık edenlere, nakledenler ve satış amaçlı taşıyanlara bir yıldan üç yıla kadar hapis ve adli para cezasının verilebilmesi,

-Mevcut Kanunda herhangi bir yaptırım öngörülmeven satıcılık belgesi olmadan satış yapanlara ve ihraç kayıtlı tüfeği yurt içine satanlara bir yıldan üç yıla kadar hapis ve adli para cezasının verilebilmesi,

-Faaliyet izin belgesi bulunanlar ile av ve atıcılık üzerine tematik televizyon ve süreli yayın yapanlar hariç olmak üzere mezkur Kanun kapsamındaki silahların ticari reklamını ve tanıtımını yapanlar ile internet ve sosyal medyadan satışını yapanlara idari para cezası verilebilmesi,

öngörülmektedir.

8. madde ile, 2521 sayılı Kanunun 11. maddesinde yapılan değişiklik doğrultusunda anılan Kanunun 12. maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır. (Yıvsız tüfek satın alma belgesi olmayan kişiye satış yapan satıcılara verilen idari para cezası)

9. madde ile, 2521 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde yapılan değişiklik doğrultusunda anılan Kanunun 13. maddesinde ibare değişikliği yapılmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin silahlanma konularında yaptığı düzenlemelerde esas amaç genel, bireysel, toptan silahsızlandırma olması gerekir. Genel silahsızlandırma amacından uzak veya silahlanmayı meşru kılan ya da özendiren düzenlemelerden kaçınılmalıdır. T.B.M.M. silahlandırmayı kolaylaştıran veya yaygınlaştıran düzenlemelere araç olmamalıdır.³ Söz konusu düzenleme, ilk bakışta, silah sanayiine ilişkin iyimser bir değişiklik gibi görünebilir. Oysa komisyon aşamasında yapılan değerlendirmelerde de “Ruhsatlı silah ile insan öldürme oranının %10.” olduğu ifade edildi. Her yıl ortalama 4500 kişi bireysel silahlar ile öldürülmektedir. 2017 yılında EGM raporlarına göre ruhsatlı silahlarla işlenen suç sayısının 25.547, ruhsatsız silahlar ile ise 159.123 suç işlendiği belirtilmiştir. Suç işleme oranında oran %10'dan da fazladır. Yani ruhsatlı silahlarla da azımsanmayacak sayıda ölüm ve suç gerçekleşmektedir. Silahlara ilişkin düzenlemeler yapılırken kamusal alanlarda dahi yaşanan kadın cinayetleri akıllara gelmelidir. Türkiye’de ihtiyaç olan şey genel olarak bireysel silahsızlandırma ereğinde ciddi adımlar atmaktır.

³ Ekim ayında 7190 sayılı Gümrük Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun teklifinin genel kurul görüşmelerinde gece yarısına doğru yapılan 2 sayfalık eklemede ruhsatlı silah taşınmasının veya bulundurulmasının genişletilmesine dair bir düzenleme yapılmıştır.

Polis ve jandarma dışında yani görevi gereği, görevi başında olup silah kullanma yoluyla görevini yapanların dışında hiç kimse silah sahibi olmamalıdır. Çünkü biz bu ülkede başka türlü can güvenliğini sağlayamayız. Burada çok kritik bir denge söz konusudur; yaşam hakkı ve silahlanma. Silahlanma bir hak değildir, çok istisnai bir durum ve olanaktır. Bizim, yasama organı üyeleri olarak yaşam hakkını öne çıkarmamız gerekir ve yaşam hakkı ereğinde silahla ilgili düzenlemeler gündeme geldiği zaman, siyasi ayrılıklar bir kenara bırakılarak toplumun barışçıl birlikteliği ve ortak geleceği konusunda adım atılmalıdır. Bir diğer husus ise avda, sporda kullanılan silahlar ve üretimidir. . Çevre krizinin derinleştiği, canlı türlerinin nesillerin tükenmekte olduğu bu dönemde avı bir spor olarak tanımlamak veya avlanmayı özendirici düzenlemeler yapmaktan da kaçınmak gerekir.

Özetle; Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ile ilgili olarak reklam, pazarlama ve imalatçılar açısından yapılan düzenlemeler genel olarak olumlu bulunmakla beraber, en temel konu olan ateşli, ateşsiz silah edinimi, bunların ruhsatlısı veya ruhsatsız kullanılarak işlenen cinayetlerin, yaralamaların engellenmesi ve genel olarak silahlanmanın teşvikinin önlenmesi ile ilgili olarak daha kapsayıcı düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Söz konusu düzenlemelerin sektör temsilcilerinin de görüşlerine başvurulmadan İçişleri Komisyonunda görüşülmeyerek acele ile Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek yasalaştırılması gayretini uygun bulmuyoruz

3.6 Teklifin, 10 ve 11. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddelerinde; 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 8 ve 32 maddelerinde değişiklik ve ilave hükümler eklenerek,

Turizm yatırımcılarının kesin tahsise ve irtifak hakkına ilişkin olarak Devlete karşı olan yükümlülüklerini zamanında ya da gerektiğinde yerine getirememesi ya da izinsiz ve aykırı işlem yapmaları halinde kamu taşınmazları üzerindeki irtifak hakkının kaldırılmasına ilişkin terkin davalarının kısa sürmesi için basit yargılama usulüyle sonuçlandırılmasının sağlanması,

- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde imar planları ve turizme ayrılan yerlerdeki taşınmazların üzerinde bulunan ve Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli turizm tesislerinin yüksek nitelikli hale getirilmesi için;

bu tesislerin plan, fen, sağlık ve sürdürülebilir çevre şartlarına uygun yapı ve yapılaşma koşulları ile projelendirmelerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığına yönetmelik çıkarma yetkisinin verilmesi,

konularında düzenlemeler yapılmaktadır.

Maddenin görüşülmesi sırasında Bakanlıkça tahsis edilen turizm tesis alanları ile ilgili olarak oluşan bazı anlaşmazlık ve uyuşmazlıklar sonucunda irtifak hakkının terkinin ile ilgili olarak yargıda geçen sürenin çok uzadığı, hatta 6 ila 7 yılı bulduğu ifade olunarak, bu sürenin kısaltılması amacıyla basit yargılama sürecinin tercih edilmesi hususunun söz konusu tesis ve alanların uzun yıllar atıl kalmaması açısından zorunlu olduğu ifade olunmuştur.

Turizm sektörünü ilgilendiren söz konusu düzenlemelerin Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda tüm boyutlarıyla tartışılıp görüşülmeden acele ile yasalaştırılması gayretini uygun bulmuyoruz.

3.7 Teklifin, 12. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 12. maddesi;

"MADDE 12- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 10- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen ve belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutularak müfettiş, denetçi ve kontrolör kadrolarında yardımcılık veya stajyerlikte geçen süreler dahil en az 5 yıl görev yapmış olanlar ile aynı sürede görev yapmış olmak kaydıyla daha önce bu unvanları ihraz etmiş olanlar arasından, yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanlar, Bakan tarafından 31/12/2020 tarihine kadar durumlarına uygun müfettiş veya başmüfettiş kadrolarına naklen atanabilirler. Bu şekilde atananların sayısı yirmiyi geçemez.

Bu maddeye göre atananların yardımcılık veya stajyerlik kadrolarında geçirdikleri süreler, Kültür ve Turizm Bakanlığı müfettiş yardımcısı kadrolarında; müfettiş, denetçi ve kontrolör unvanlı kadrolarda geçirdikleri süreler Kültür ve Turizm Bakanlığının müfettişi kadrolarında geçirilmiş sayılır."

hükmünü taşımaktadır.

Teklifin gerekçesinde:

“Kültür ve Turizm Bakanlığında 20.082 personel, 26 merkeze bağlı ve ilgili birimi ve 1545 taşra birimi bulunmaktadır. Ancak bu büyüklükteki bir teşkilatta fiilen sadece 55 müfettiş görev yapmaktadır. Denetim, inceleme ve soruşturma görevlerinin etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi için müfettiş sayısının artırılması gerekmektedir.

Madde ile 2634 sayılı Kanuna geçici 10 uncu madde eklenerek; genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde müfettiş, denetçi ve kontrolör kadrolarında bulunanlar ile daha önce bu unvanları ihraz etmiş olanlar arasından, yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanların Kültür ve Turizm Bakanlığında müfettiş ve başmüfettiş kadrolarına atanabilmeleri amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulunun eleman sayısı, bunların yıllar itibarıyla değişimi, bunlara tevdi olunan görev emri sayısındaki değişim, görev sonucunda üretilen teftiş ve soruşturma raporları sayısındaki gelişime ilişkin sayısal veriler madde metninin gerekçesinde belirtilen hususları doğrulamamaktadır. Söz konusu düzenlemenin gerçek amacının mahiyeti teklif metninde net olarak açıklanmamıştır.

Teftiş Kuruluna başka kurumlardan denetim elemanı alınması; müfettişler için Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle öngörülmüş olan atama sisteminin bypass edilmesi demektir .Teftiş Kuruluna başka kurumlardan denetim elemanı alınması; istihdam politikasına aykırıdır. Çünkü Teftiş Kuruluna müfettiş alımıyla ilgili hususlar Yönetmelikle belirlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik yürürlüğe konulmadan önce, başta Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu olmak üzere Cumhurbaşkanlığının incelemesinden geçmiş ve onaylanmıştır .Teftiş Kuruluna başka kurumlardan denetim elemanı alınması amacına yönelik söz konusu madde taslağa eklenmeden önce konuyla ilgili üst kuruluş olan Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulunun görüşünün alınmadığı öğrenilmiştir.

Teftiş Kurullarına başka kurumlardan denetim elemanı alınması akla uygun değildir. Zira alınacak denetim elemanlarının Bakanlıkla ilgili konulara vakıf olmaları, Kurulun çalışma yöntemi ile usul ve esaslarına intibak etmesi 1-2 yıl alacaktır. Kurula sınavla açıktan atama yoluyla müfettiş yardımcısı alınsa aynı süre zarfında

hizmetlerinden etkin olarak faydalanılmaya başlanacak ve aynı zamanda müfettişlerin atanmasıyla ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve Yönetmelik devre dışı bırakılmamış olacaktır. Teftiş Kuruluna başka kurumlardan denetim elemanı alınması üniversite mezunu genç işsizler sorununun çözümüne katkı sağlamayacaktır. Dinamik ve hizmete hazır pek çok üniversite mezunu gencimiz müfettiş yardımcılığı sınavı açılmasını beklerken başka kurumlardan nakil yoluyla personel alınması doğru değildir. Teftiş Kuruluna başka kurumlardan denetim elemanı alınması geçmişte birkaç Bakanlık için uygulanmıştır. Ancak uygulama sonrasında Kurulun kurumsal yapısının bozulması nedeniyle denetim görevleri sekteye uğramış, uyum sorunları yaşanmış ve bir süre sonra bu uygulamadan vazgeçilmiştir. Teklifin maddesi bu konudaki devlet tecrübesini de göz ardı etmektedir.

3.8 Teklifin, 13 ve 14. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddeleriyle Semerkand Bilim ve Medeniyet Üniversitesi'nin adının İstanbul Sağlık Ve Teknoloji Üniversitesi olarak değiştirilmesi konusunda düzenleme yapılmaktadır. Maddenin komisyonda görüşülmesi sırasında söz konusu talebin Semerkand Bilim ve Medeniyet Üniversitesi" olarak kurulan Üniversitenin Mütevelli Heyeti ve Vakfının ayrı bir gruba devredildiği, bu grubun istekleri doğrultusunda üniversitenin isminin İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi olarak değiştirilmesinden kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Söz konusu Üniversitenin bölümleri, öğrenci kapasitesi ve öğretim üyesi ihtiyacının nasıl karşılanacağı hususlarında ayrı bir çalışmanın yapılması ve insan ve işgücü planlaması açısından konunun detaylıca irdelenmesi gerekmektedir. 112 Tıp Fakültesi olan Türkiye için nitelikli eğitim açısından bu planlamanın yapılmasının zorunlu olduğunu düşünüyoruz. Vakıf üniversitelerin sadece ticari kaygılarla yönetilmeye başlandığı yönündeki izlenimleri de dikkate alarak Vakıf Üniversitelerinin misyonlarının sorgulanması gerekmektedir.

Söz konusu düzenlemenin Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda görüşülüp değerlendirildikten sonra yasalaştırılmasının daha uygun olacağını düşünüyoruz.

3.9 Teklifin 15. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 15.maddesi;

“MADDE 15- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

*“EK MADDE 19- Mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması halinde Bakanlık tarafından **Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak** bu Kanun kapsamındaki mali yükümlülüklerin ve/veya beyanların ertelenmesi ile mali yükümlülüklerin taksitlendirilmesine karar verilebilir. Bu takdirde mali yükümlülüklerle ilişkin zamanaşımı durur ve hak düşürücü süreler erteleme **süresince** işlemez.*

Birinci fıkranın uygulanması için mücbir sebebin malum olması veya ilgililer tarafından ispat veya tevsik edilmesi gerekir.

Bakanlık, mücbir sebep sayılan haller nedeniyle; bölge, il, ilçe, mahal veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hali ilan etmeye ve bu sürede bu Kanunda belirlenen mali yükümlülüklerden yerine getirilemeyecek olanları tespit etmeye yetkilidir.”

hükmünü içermektedir.

Söz konusu madde metnin gerekçesinde;

“Mücbir sebep hallerinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 3213 sayılı Kanun kapsamındaki mali yükümlülüklerin ve beyanların ertelenmesi ile mali yükümlülüklerin taksitlendirilmesine karar verilebilmesi; bu süre zarfında mali yükümlülüklerle ilişkin zamanaşımının durması ve hak düşürücü sürelerin işlememesi,

Bakanlığa mücbir sebep sayılan hallerin vuku bulması halinde bölge, il, ilçe, mahal veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hali ilan edebilmesi ve yine bu sürede 3213 sayılı Kanunda belirlenen yükümlülüklerden yerine getirilemeyecek olanları tespit edebilmesine yönelik yetki verilmesi amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Bu maddede yer alan düzenleme ile mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması halinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Maden Kanunu kapsamındaki mali yükümlülüklerin

ve/veya beyanların ertelenmesi ile mali yükümlülüklerin taksitlendirilmesine karar verebilme yetkisinin tanınması konusunda düzenleme yapılmaktadır.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında maden ruhsat sahiplerinin her yıl ödemesi gereken devlet hakkı ve ruhsat bedellerinin Maden Kanunu'nda belli bir süre içerisinde ödenmemesi ruhsatlarının iptal edilmesinin söz konusu olduğu belirtilerek, r mücbir sebeplerden dolayı ödeme zorluğuna düşmüş olan ruhsat sahiplerinin iptalle karşı karşıya kalmamaları söz konusu düzenlemenin yapıldığı ifade olunmuştur. Söz konusu düzenlenen Çin'de yaşanan salgın hastalık nedeniyle Çin'e ihracaat yapan mermercilik sektörü için de uygulanıp uygulanmayacağı konusundaki sorularımıza tatminkar cevaplar verilmemiştir. Ayrıca gecikme zammının yüksekliği, mücbir sebepler, mücbir sebep hali ilan etme vb kavramlar açısından madde metnin yeniden düzenlemeye tabi tutulması yönündeki önerimiz kabul görmemiştir.

Söz konusu düzenlemenin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonunda ilgili tarafların da görüşleri de dikkate alınarak görüşülüp değerlendirilmeden acele ile yasalaştırılması gayretini doğru bulmuyoruz.

3.10 Teklifin, 16. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 16. maddesi ile Teklif ile 4447 sayılı Kanununa 2015 yılında 6645 sayılı torba kanunla eklenen ek 3 üncü maddesinde değişiklik yapılarak; tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerde çalışanlar tarafından alınması gereken Mesleki Yeterlilik Belgesine ilişkin sınav ve belge ücretlerinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasına yönelik uygulamanın 31/12/2021 tarihine kadar uzatılması düzenlenmektedir.

6645 sayılı Kanun ile getirilen bu düzenleme önce 31/12/2017 tarihine kadar uygulanacaktı. 7061 sayılı Yasanın 56. Maddesiyle bu süre 31/12/2019'a kadar uzatılmış ve 2018 yılı için belge masrafının ve sınav ücretlerinin yarısının ödenmesi hükmü kaldırılarak tamamının 2019 yılı sonuna kadar ödenmesi hükmü getirilmiştir.

Söz konusu düzenleme ile belge masraflarının ve sınav ücretlerinin işsizlik sigorta fonundan 2 yıl daha ödenmesi hükmü getirilmektedir.

Şu ana kadar İşsizlik Sigortası Fonundan 672 Milyon TL. ödeme yapıldığı Komisyon çalışmaları sırasında ifade olunmuştur.

Söz konusu bedellerin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasını doğru bulmuyoruz.

3.11 Teklifin 17. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesi ile 4447 sayılı yasaya geçici bir madde eklenmekte ve bu geçici madde ile 6824 sayılı Kanunun 9. addesi ile 4447 sayılı Yasaya eklenen ve esnaflara kriz dönemlerinde sigortalılıklarının sona ermesi halinde belirli süre ile bazı şartları taşınması halinde esnafın günlük kazancının % 40'ından az olmamak ve aylık brüt asgari ücretin %80'ninden fazla olmamak üzere ahilik ödeneği, sigorta primlerinin ödenmesi gibi düzenlemeleri içeren ve esnafların katılımı zorunlu olan Ahilik Sandığı Sigortasının yürürlüğe gireceği tarih yeniden uzatılmaktadır.

6824 sayılı kanunun 25. Maddesi ile Sandığın yürürlüğe gireceği tarih 1/1/2018 olarak belirlenmişti. Daha sonra, 7061 sayılı Kanunun 122. maddesi ile 6824 sayılı Kanunun yürürlük maddesinde yapılan düzenlemeye istinaden uygulama yürürlük tarihi 01.01.2020 olmuştu. Teklif ile getirilen yeni düzenleme ile Ahilik Sandığına prim kesilmesi uygulaması bir kez daha ertelenerek 1 Ocak 2021'den itibaren başlatılması düzenlenmektedir.

Erteleme talebinin Esnaf birliklerinden geldiği komisyon görüşmeleri sırasında ifade edilmiştir. Esnafımız aylık 58.86 TL.'yi bulan kendi payına düşen % 2'lik kesintiyi dahi ödeyemez durumdadır.,

Alt yapısı iyice oluşturulmadan acele yapılan yasal düzenleme ile uygulamaya geçirilmeye çalışılan Ahilik Sandığı Fonu uygulanmasının ertelenmesi bir nevi derinleşen ekonomik krizin devam ettiğini teyit etmektedir.

Uygulamanın torba yasalarla ertelenmesi kesin çözüm değildir. Zor ekonomik koşullar altında ezilen, işini ve tezgahını kaybeden esnaflarımızın durumuna çözüm getirecek yasal düzenlemelerin bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.

3.12 Teklifin, 18 ve 19. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddeleriyle 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununda değişiklik yapılarak;

Türkiye’de ikamet etmeyen Türk vatandaşları ile izin alarak vatandaşlıktan çıkanların döviz cinsinden katkı payı ödeyerek bireysel emeklilik sistemine dâhil edilmesi,

-Bireysel emeklilik sistemine döviz cinsinden katkı payı ödeyenlerin devlet katkısının Cumhurbaşkanınca yüzde 10’a kadar indirilebilmesine olanak tanınması, hususlarında düzenleme yapılmaktadır.

Ayrıca teklife komisyonda eklenen bir madde ile Gelir Vergisi Kanununun 75. Maddesinde değişiklik yapılarak ,yabancı para cinsinden yapılan katkı payı ödemelerinin yatırıldığı yabancı para cinsinden kurulan emeklilik yatırım fonlarından elde edilen irat tutarının tespitinde kur farkı olarak dikkate alınmaması sağlanmaktadır. Bu durumda olanlar sisteme döviz üzerinden girişlerini yapacaklar, çıkişta da döviz üzerinden birikimlerini alacaklardır.

Komisyonda yapılan açıklamalarda ocak ayı sonu itibarıyla BES’te yaklaşık 7 milyon katılımcının olduğu- katılımcıların fon tutarının 106 milyar Türk Lirası seviyesine ulaştığı, devletin katkı olarak BES’e eklediği tutarın 18 milyar Türk Lirası seviyesinde olduğu, otomatik katılım sistemi nedeniyle de katılımcı sayısının 5 milyona ulaştığı ve sistemde bu nedenle 8.5 Milyar TL birikim olduğu ifade edilmiştir. Komisyondaki açıklamalardan Yapılacak değişiklikle sisteme önümüzdeki 10 yıl için 3 Milyar Euro civarında bir katılım beklendiği anlaşılmaktadır.

Bu düzenleme, son dönemde yurda giriş yapan direkt ve dolaylı yatırım miktarının azalması nedeniyle ekonominin dış kaynak ihtiyacını teyit etmesi bakımından da önemli bulunmaktadır. Bu düzenleme dolarizasyonlaşmayı da teşvik edici nitelik taşımaktadır. Ancak Türk Lirasının sürekli olarak değer kaybetmesi olasılığı durumunda sistemi riske edici unsur taşımaktadır. Döviz cinsinden ödenecek katkı payının Devlete maliyeti konusunda herhangi bir projeksiyon tarafımıza sunulmamıştır.

Söz konusu düzenleme AKP hükümeti tarafından ikincil emeklilik koşulları zorlaştırılan yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarımıza da yani gurbetçilerimize de bireysel emeklilik sistemine döviz cinsinden dâhil olmalarının imkânı sağlanmaktadır.

Teklifin 19. maddesiyle bireysel emeklilik sistemine döviz cinsinden katkı payı ödeyenlerin devlet katkısının Cumhurbaşkanınca yüzde 10'a kadar indirilebilmesine olanak tanıyan yetkinin kullanım ölçütü belirlenmiş değildir. Bu bakımdan, hukuki güvenlik ilkesi açısından sorunlu olduğundan ,bu madde Anayasa'nın 2. maddesine ve 7. maddesine aykırı bulunmaktadır.

3.13 Teklifin, 20. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesi ile 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "25" ibareleri "35" şeklinde değiştirilerek , kredi garanti kurumlarına, özellikle KOBİ'lerin bankalardan kullanacağı kredilerin garanti edilmesi amacıyla Hazine tarafından nakit veya özel tertip devlet iç borçlanma kâğıdı verilerek aktarılabilecek kaynağın üst sınırı 25 milyar liradan 35 milyar liraya çıkarılması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Komisyonunda yapılan açıklamalardan; 31 Ocak 2020 tarihi itibarıyla sistemdeki bugüne kadarki kefalet hacminin yaklaşık 320 milyar TL, kredi hacminin ise 367 milyar TL olduğu, sistemden 295 bin işletmenin yararlandığı,, kullanılan kefaletin yüzde 76'sının KOBİ, yüzde 24'ünün KOBİ dışı şirketlere ait olduğu, sistem kapsamında yüzde 7'lik tazmin üst limiti uygulanmakta olduğu, up güncel tazmin oranının yüzde 2,3 olduğu ifade edilmiştir .Teminat tutarında yapılan 10 Milyar TL'lik artışın sistemde ilave olarak yaklaşık 100 Milyar TL. kredi hacmi artışına neden olacağı ifade edilmektedir.

Söz konusu kredilerin geçmiş uygulamasında talep edenlerce gayrimenkul yatırıldığı veya döviz alımında kullanılıp kullanılmadığının tespit edilip edilmediği konusunda yöneltilen sorulara cevap alınamamış, kredi hacmi genişlemesinin istihdama ilave katkısı konusunda tarafımıza herhangi bir rakam verilememiştir. Ancak verilen kredilerin bazılarının (30 Milyar TL'lik bölümünün) yeniden yapılandırılma da kullanıldığı anlaşılmıştır. Hazine tarafından şu ana kadar 7.8 Milyar TL tazmin ödemesi yapıldığı da ifade olunmuştur.

Düzenlemenin amacı sıkıntı görüldüğü anlarda sisteme kredi verme şeklinde özetlenebilir. Bu tür adımlar sistemin aşırı finansallaşması anlamına gelmektedir. Aşırı finansallaşmış bir ekonomide, o finansallaşmadan kaynaklı bir krize çare daha da çok finansallaşma mıdır?" sorusuna yanıt aranılması gerekir. Parasal genişlemenin ekonomide hangi sorunları çıkardığının tahlili gerekir. Bu durumun ödemeler dengesi, cari açık sorunsalı üzerindeki etkilerinin de hesaplanması icap etmektedir. Bu kredilerin arz tarafında bir canlanma, Türkiye'de yatırımlar, fiziki sermaye ve verimlilik yoluyla bir ekonomik dönüşüm yaratıp yaratmadığının da tartışılması gerekmektedir.

Arzı büyüten değil, talebi canlandırmak üzerine kurulu siyasi anlayış bugüne kadar Türkiye'de esasında krizi besleyen temel anlayıştır .Enflasyon riskini getiren temel olgu da budur. Ekonominin İkinci karşı karşıya olacağınız risk de enflasyon riskidir. Hem ödemeler dengesi krizi ihtimalini artıran bi hem de enflasyon baskısını çok daha fazla artırma riskini artıran aşırı genişlemeci politikalar konusunda dikkatli olunması gerektiğini düşünüyoruz. Aşırı finansallaşma yerine üretken kaynakların tercih edilmesi gerekir.

Aşırı finansallaşmanın eşitsizliği artırıcı ve kredi kalitesini düşürücü yöndeki etkisinin de dikkate alınması gerekmektedir.

3.14 Teklifin, 21, 22, 23 ve 24. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddelerinde;

Dernek organlarına seçilenlere ilave olarak dernek üyeliğine kabul edilenler ile dernek üyeliği sona erenlere ilişkin bilgilerin otuz gün içerisinde mülki idare amirliğine bildirim zorunluluğunun getirilmesi ve bu bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen dernek yöneticilerine 500 TL idare para cezasının verilmesi,

Dernekler için yukarıda belirtilen düzenlemelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, üyeliği devam edenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını mülki idare amirliğine bildirilme zorunluluğunun getirilmesi,

Derneklerle ilgili her türlü kayıtlar ile iş ve işlemlerin elektronik ortamda da yapılabilmesi hususlarında düzenlemeler yer almaktadır.

Derneklere ilişkin teklif olunan maddeler, 7196 sayılı yasa önerisinin uzman komisyon olarak İçişleri Komisyonu'nda görüşülmesi sırasında 21 Kasım 2019 tarihinde tartışılmış, ortaya çıkan tereddütler dikkate alınarak genel kurul görüşmeleri esnasında bu maddeler geri çekilmiştir. Üç ay sonra ise başka bir komisyonda Plan ve Bütçe Komisyonunda ve başka bir torba yasa teklifinde bu maddeler tekrar görüşülmektedir. Bu durum yasa yapma tekniğini hiçe sayan ve yapılan tartışmaları görmezden gelen bu teklif hukuk devleti mantığından uzaktır.

Bu sorunun yalnızca Anayasa sorunu veya hukuk sorunu olmadığını, aynı zamanda bir etik sorun olduğu vurgulamak gerekir. Teklif gerekçesinde veya komisyonda öne sürülen gerekçeler açısından değerlendirdiğimiz takdirde; bu gerekçeye göre "cemiyet" ve "cemaat" ayrımı yapılmıştır. Teklif sahiplerince, "Cemaatlerin neden olduğu kötüye kullanımlar sonucu böyle bir düzenleme gereği doğdu." şeklinde gerekçeler ileri sürülmüştür.

Yakın geçmişte "Cemaatler sivil toplum örgütüdür." denildiğinde, aksi yönde: "Hayır, sivil toplum örgütü değildir." yönündeki görüşler eleştirilmiş; hatta, sivil toplum örgütü olmadığını öne sürenler, demokrat olmamakla itham edilmiştir.. Oysaki sivil toplum örgütü olmadığı yönündeki görüşün temel gerekçeleri, sivil topluma giriş, üyelik, çıkış kurallarının belli olmasıdır.. Ne var ki, hukukun örgütlü toplu özgürlükler için koyduğu kurallar çerçevesinde örgütlenmemiş olan cemaat, cemaattir ve bu yapılar şeffaf değildir. Hukuki açıdan değerlendirsek Anayasa'nın 24'üncü maddesi açıktır, 24'üncü maddeye göre 14'üncü madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dinî ayin ve törenler serbesttir. Gerçekten dinsel cemaatlere ilişkin kötüye kullanımların önüne geçmek için bir düzenleme yapılmak isteniyorsa, komisyon aşamasında da tartışıldığı ve önerildiği üzere, din ve inanç temelindeki topluluklar, sivil toplum örtüğü olmaya davet edilebilir ve Anayasa'nın 33. maddesinin izin verdiği ölçüde örgütlenerek saydam bir yapıya kavuşurlar. Aksi halde, dinsel cemaatleri, hukuktan bağışık tutmaya çalışarak, kollanan ve bir tür dokunulmaz topluluklar olarak görmek, dini siyasete alet etmeye elverişli topluluk olmaya devam eder.

Teklifin 22 maddesinde yer alan düzenleme ile 5253 Sayılı Dernekler Kanunu'nun 'Cezai Hükümler' başlıklı 32. maddesine 's' bendi eklenmesi teklif edilmektedir. Bende göre; bu teklifin bir önceki maddesiyle getirilmek istenen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen dernek yöneticilerine 500 TL idare para cezası verilecektir. Mevcut düzenlemeye esaslı bir değişiklik getirmemektedir.

Teklifin 23. maddesinde yer alan düzenleme, TBMM'de geçen yıl Aralık ayında görüşülerek kabul edilen “Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı KHK’da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinde “Madde 61” olarak yer almış ancak gelen tepkiler üzerine genel kurul görüşmeleri sırasında tekliften çıkarılmıştı..

Teklif edilen bu maddeyle, daha önce 144 sıra sayısı ile genel kurulda görüşülen kanun teklifinden çıkarılan madde metni ve gerekçesi büyük ölçüde aynı bulunmaktadır.

5253 Sayılı Dernekler Kanunu ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanununda derneklerin kurulmasına ilişkin iş ve işlemler ile derneklerin idareye vermeleri gereken bildirimler, beyannameler, tutacakları defterler, gelirlerinin toplanmasında kullanılan alındı belgelerinin düzenlenmesi ve benzeri yükümlülükler tanımlanmıştır.

Madde ile 5253 sayılı Kanuna ek madde eklenerek dernekler tarafından fiziksel ortamda yapılan bildirimler, işlemler, tutulan defter ve alındı belgesi gibi kayıtlar ile yetkili merciler tarafından derneklere ilişkin olarak fiziksel ortamda tutulan her türlü kayıtların, hem dernekler hem de söz konusu yetkili merciler tarafından, etkin ve hızlı bir şekilde elektronik ortamda düzenlenebilmesi olanağı getirilmektedir.

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesini değiştiren 17 sayılı 13.09.2018 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 1. maddesi ile düzenlenen 263. Maddesi ile görevleri tanımlanan Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında (2) nolu fıkraya ile “*Bu maddede belirtilen dernek ve kuruluşlar ve bunların üyelerinin kaydedileceği kütüğün şekli, düzenleme ve kayıt esasları ile taşra teşkilatına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.*” hükmü getirilmiştir. Bu çerçevede İçişleri Bakanlığı tarafından 09.04.2019 tarihinde yayımlanan Dernekler Tarafından Tutulan Karar, Evrak Kayıt, Demirbaş Ve İşletme Hesabı Defterlerinde Bulunması Gereken Bilgiler İle Bu Defterlerin Şekli Hakkında Tebliğ'in 9. maddesi ile de Dernek kayıtlarının elektronik ortamda tutulmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Anayasanın 104. maddesinin 17. fıkrası gereğince Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Kanun hükümlerinin çakışması halinde Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin hükümsüz kalacağı düzenlenmiştir. Dolayısıyla 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile 4721 sayılı Kanun hükümlerine göre bu kayıtların ve işlemlerin yazılı olarak yapılması düzenlendiğinden, bu düzenlemelerde elektronik ortamda bildirim yükümlülüğü olmadığından Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yapılan

düzenleme ile bu çerçevede çıkarılan tebliğ hükümleri hükümsüz kalmıştır. Bu çerçevede bazı dernekler İçişleri Bakanlığı'nın yukarıda belirtilen tebliğ gereğince üye kayıtlarını elektronik ortamda yeniden bildirimde bulunulmasına ilişkin işlemlerini Yasa'da elektronik olarak bildirim yükümlülüğü olmamasını gerekçe göstererek yargıya taşımıştır.

Getirilen düzenleme ile yargı yolunu kapayarak Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine dayanılarak yapılan işlemlere yasal dayanak oluşturulmaktadır.

Elektronik bilgi ve belgeler (kişiyeye özgülenmiş olanlar), kişisel veri niteliğinde bulunduğundan kişisel verilerin korunması bağlamında madde metni özellikle Anayasa 13, 17 ve 20'ye aykırılık teşkil etmektedir. Aynı zamanda 6698 sayılı Kişiler Verilerin Korunması Kanunu'na da aykırı bulunmaktadır. KVK özel kanun niteliğinde olduğundan öncelikli olarak uygulanmak zorundadır.

Teklifin 21 maddesindeki düzenleme, TBMM'de geçen yıl Aralık ayında görüşülerek kabul edilen "Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı KHK'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" kanun teklifinde "Madde 59" olarak yer almış ancak gelen tepkiler üzerine genel kurul görüşmeleri sırasında tekliften çıkarılmıştı.

İçişleri Komisyonunda kabul edildikten sonra 144 Sıra Sayısı ile genel kurulda görüşülürken teklif metninden çıkarılan madde ile bu teklifle tekrar gündeme getirilen maddenin metni ve gerekçesi büyük ölçüde aynıdır.

Madde ile 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun, Genel Kurul Toplantısı ve Organlara Seçilenlerin İdareye Bildirilmesi başlıklı 23. maddesinde değişikliğe gidilmektedir. Madde başlığına üyeler de eklenmiştir. Düzenleme ile yönetim kurulu ve denetim kurulu ile derneğin diğer organlarına seçilen asıl ve yedek üyeleri, üyeliğe kabul edilenler ile üyeliği sona erenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını kabul edilme ve sona erme tarihinden itibaren otuz gün içinde mülkî idare amirliğine bildirilmesi, Genel Kurul sonuç bildirimini ile üyeliğe ilişkin bildirimlerin şeklinin, içeriğinin ve gerekli belgelerin yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür. Teklifin gerekçesinde düzenlemenin "*yurttaşların bilgisi dışında demeklere üye yapılması ve üyelikten çekilenlerin işlemlerinin yapılmaması gibi sorunlar yaşamaması için yapıldığı*" ifade edilmektedir.

Teklif edilen düzenlemenin amaçları arasında sayılan hususlar zaten Dernekler Kanununda düzenlenmiştir. Kanunun yürürlükte olan 23. maddesiyle, seçimlerden

sonra yönetim kurulu, denetim kurulu, asıl üyeler ve yedek üyeleri bildirim yükümlülüğünü düzenlemektedir. Bu hükümlere aykırı uygulamalara ilişkin yaptırımlarda geniş bir şekilde mevcuttur. AKP hükümetleri döneminde, 2008'de değişiklik yapılan 32'inci maddede: "Ceza hükümleri" başlığı altında (a) bendinden (r) bendine kadar, kötüye kullanıma ilişkin fazlaca düzenleme, Dernekler Kanunu'nda yapılmış bulunmaktadır. Teklif edilen düzenleme ise, yurttaşların derneğe girişlerini caydırıcı bir değişikliktir. Anayasanın 33. maddesine açıkça aykırı olan bu teklif maddesi caydırıcı olmanın ötesinde fişleme düzenlemesi olduğu kaygılarını da beraberinde getirmektedir. Demokratik toplum açısından bakıldığı zaman, Anayasa madde 13'e yani demokratik toplumun gereklerine aykırıdır. Teklif gerekçeleri açısından en çok üyeye sahip derneğin tespitinin yapılabilmesi sayılmıştır. Bu tespit için derneklerin üyelerinin kimlik bilgileri yerine, belli dönemlerde derneklerin üye sayılarını bildirmeleri talep edilebilir.

Dernekler, bilindiği gibi, Türkiye'de çok katı kurallara tabi tutulmaktadır. Türkiye'de dernek kurmak ve derneği yönetmek zor ve çok fazla bürokrasi söz konusudur. Teklifte yer alan bu düzenleme ile dernekler çok daha katı bir sisteme yerleştirmeye çalışılmaktadır. Dernek üyelerinin fişlemesi hissini doğuracak bu tür düzenlemeler, dernek üyeliğini caydırır ve Anayasa'da düzenlenen derneğe üye olabilme hakkının da etkili kullanımını engelleyici sonuçlar doğurur.

Özet olarak; teklif metnindeki gerekçe 21. Maddede belirtilen değişikliği haklı kılmamaktadır. Çünkü Türk Ceza kanununda sayılan gerekçelere karşı yeterli yaptırımlar bulunmaktadır.

Burada amaç, örgütlenmenin fişleniyorum korkusuyla engellenmesidir.

Demokratik yönetimin temelini oluşturan ifade özgürlüğünün özel bir kullanma biçimi olan örgütlenme özgürlüğünün devlete, derneklere ve üyelerine müdahale etmeme negatif ödevinin yanı sıra bazı pozitif ödevler de yüklemektedir. Bu çerçevede devletin dernek üyeliğini zorlaştıracak, yada kişileri derneklere üye olmaktan caydıracak ya da korkutacak düzenlemelerden kaçınması dernek kurma özgürlüğüne saygının bir gereğidir.

Tüm üyelerin kişisel bilgilerinin periyodik olarak mülki amire bildirilmesi yükümlülüğü getirilmesiyle pek çok kişi derneklere üye olmaktan kaçınacaktır. Toplumsal kutuplaşmanın arttığı ve muhalif kişi ve grupların iktidarın baskısından

korktuğu bir dönemde pek çok kimsenin bu derneklere üye olmaktan çekineceği ve bazı üyelerin herhangi bir baskı ve yaptırımdan çekinmeleri dolayısıyla dernek üyeliğinden ayrılmak zorunda kalacağı açı kür. Özellikle toplumsal azınlık gruplarına mensup olan bireyler, toplumsal ayrımcılık ya da izolasyondan çekinmeleri dolayısıyla isimlerinin kamu otoriteleriyle paylaşılmasından rahatsızlık duyabilirler ve üyelikten ayrılabilirler ya da üye olmaktan kaçınabilirler.

Uluslararası hukukta dernek üyelerinin gizli kalması gerekliliğine ilişkin içtihadın temelinde özellikle toplumda azınlık olarak bilinenlerin örgütlenme özgürlüğünü koruma amacı yatmaktadır.

Örgütlenme özgürlüğü Evrensel İnsan Hakları Beyannamesinin 20. maddesinde Türkiye'nin taraf olduğu Medeni ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesinin 22. Maddesinde, AİHS 'nin 11. Maddesinde güvence altına alınmıştır. Türkiye örgütlenme özgürlüğüne yer veren tüm bu belgeleri usulüne uygun bir şekilde onaylamış ve tamamını iç hukukuna aktarmıştır. Anayasanın 90. Maddesi doğrultusunda bu belgeler iç hukukun bir parçası haline gelmiştir. Avrupa İnsan hakları Sözleşmesinin 11. Maddesine göre örgütlenme özgürlüğünün öznesi herkestir. Doğrudan veya dolaylı yollarla bu özgürlüğün kullanımı engellenemez.

Teklifte yer verilen 21 ve 24. maddelerdeki düzenlemeler, örgütlenme özgürlüğünü bir temel hak değil, güvenlik meselesi olarak gören ve derneklere demokrasinin ayrılmaz bir parçası değil, tehdit olarak gören bir anlayışa dayanmaktadır ve dernek üyelerinin fişlenmesine hizmet edecektir. Bu nedenle öngörülen tedbirin meşru bir amacı olduğunu söylemek mümkün değildir.

Ülke çapındaki tüm dernek üyelerinin kimlik bilgilerinin hemen kamu otoritelerine bildirilmesini gerektiren bir toplumsal ihtiyaçtan söz etmek mümkün değildir, Böyle bir düzenleme ancak güvenlikçi bir istihbarat devleti anlayışının göstergesi olabilir. Derneklere bütün üyelerine ilişkin yukarıda aktarılan bilgileri beyan etme yükümlülüğü getiren düzenleyici işlemler; özel hayatın gizliliğinin korunması hakkını, örgütlenme özgürlüğünü ve bu hakla yakından bağlantılı olan düşünce ve ifade özgürlüğü başta olmak üzere pek çok temel hakkı sınırlandırmaktadır.

Teklifin 24. maddesiyle, 5253 sayılı Dernekler Kanununa “üyeliği devam eden üyelerin bildirilmesi” başlıklı geçici bir madde eklenmektedir.

Bu madde de TBMM’de geçen yıl Aralık ayında görüşülerek kabul edilen “Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı KHK’da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinde “Madde 62” olarak yer almış ancak gelen tepkiler üzerine genel kurul görüşmeleri sırasında tekliften çıkarılmıştı. Teklif edilen bu maddeyle, daha önce 144 sıra sayısıyla genel kurulda görüşülen kanun teklifinden çıkarılan madde metni ve gerekçesi büyük ölçüde aynıdır. 5253 sayılı Dernekler Kanununun 23 üncü maddesinde yapılan düzenleme ile dernek üyeliğine kabul edilenler ile üyeliği sona erenlerin bilgilerinin mülki idare amirliğine bildirilmesi zorunlu hale getirilmektedir.

Bu madde ile, düzenlemenin yürürlüğe gireceği tarih itibarıyla devam eden üyeliklerin de mülki idare amirliğine bildirilmesine yönelik olarak altı aylık geçici bir süre öngörülmektedir. İçişleri Bakanlığı tarafından, Dernekler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 1.10.2018 tarihli ve 30552 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanmış ve değişiklik yapılan yönetmeliğin 1. maddesi ile 31/3/2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dernekler Yönetmeliğinin 83 üncü maddesine (8) numaralı şu fıkra eklenmiştir.

“(8) Dernek Beyannamesinin “Üye ve Çalışan Bilgileri” başlıklı üçüncü bölümünün 1 inci sorusundaki “1.2. Gerçek Kişi Üyelerin:” ve “1.3. Tüzel Kişi Üyelerin:” alt başlıklı tablolarında belirtilmesi istenilen bilgiler, dernek üyeliğine kabul edilme veya üyelikten çıkma ya da çıkarılma veya üyeliğin kendiliğinden sona ermesi durumlarında, birinci fıkrada belirtilen beyanname verme süresi beklenmeksizin işlem tarihini izleyen 30 gün içinde Dernekler Bilgi Sistemi (DERBİS) üzerinden bildirilir. DERBİS kullanıcı olmayan dernekler bu bilgileri aynı usul ve süre içinde mülki idare amirliğine yazılı olarak bildirirler”

Bu değişiklikle derneklere, üyelerine dair kişisel bilgilerin Beyannameye eklenmesi ve üyelik durumunda değişiklik meydana gelmesi halinde 30 gün içinde Dernekler Bilgi Sistemi (DERBİS) üzerinden ya da yazılı olarak mülki idare amirliğine bildirilmesi yükümlülüğü getirilmiştir. Beyan edilecek bilgiler, gerçek kişi üyeler için; adı soyadı, TC Kimlik numarası, mesleği, öğrenim durumu, üyeliğe giriş tarihi ve üyelikten ayrılma veya çıkarılma tarihidir. Tüzel kişi üyeler için ise; tüzel kişiliğin adı/unvanı, MERSİS No, Hukuki statüsü, Hukuki Temsilcisinin adı soyadı, Temsilcinin TC Kimlik No, Üyeliğe kabul tarihi ve üyelikten ayrılma veya çıkarılma tarihidir.

21 ve 23.maddelerde yapılan düzenlemeyle bağlantılı olan bu madde hükmü ile Derneklerin 6 ay içerisinde halihazırda olan bütün üyelerinin kayıtlarını elektronik ortamda bildirmesini düzenlemektedir.

Anayasanın “Temel Hak ve Hürriyetlerin sınırlanması” başlıklı 13. maddesi;

“Madde 13-Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”

Anayasanın “Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı” başlıklı 17. Maddesinin birinci fıkrası;

“Madde 17- Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir...”

Anayasanın “Özel hayatın gizliliği” başlıklı 20. maddesi;

“Madde 20 – Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz..

Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar.

Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.”

Anayasanın “Dernek kurma hürriyeti” başlıklı 33. maddesi;

“Madde 33 -Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir.

Hiç kimse bir derneğe üye olmaya ve dernekte üye kalmaya zorlanamaz.

Dernek kurma hürriyeti ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hürriyetlerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.

Dernek kurma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.

Demekler, kanunun öngördüğü hallerde hâkim kararıyla kapatılabilir veya faaliyetten alıkonulabilir. Ancak, millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, kanunla bir merci, derneği faaliyetten men ile yetkilendirilebilir. Bu merciin kararı, yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, bu idarî karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

Birinci fıkra hükmü, Silahlı Kuvvetler ve kolluk kuvvetleri mensuplarına ve görevlerinin gerektirdiği ölçüde Devlet memurlarına kanunla sınırlamalar getirilmesine engel değildir. Bu madde hükümleri vakıflarla ilgili olarak da uygulanır.

Anayasanın “Milletlerarası andlaşmaları uygun bulma” başlıklı 90. maddesinin beşinci fıkrası;

“..Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. (Ek cümle: 7/5/2004- 5170/7 md.) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır.”

hükümlerini içermektedir.

Kanun teklifi metnindeki 21, 23,ve 24. maddelerdeki düzenlemeler, yukarıda belirtilen hususların yanı sıra, Anayasa'ya da aykırıdır

Mülki idare amirine bildirim, kişisel veri niteliğinden bulunduğundan kişisel verilerin korunması da dikkate alındığında Anayasa'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin

sınırlanması” başlıklı 13. Maddesi, “Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı” başlıklı 17. Maddesinin birinci fıkrası, “Özel hayatın gizliliği” başlıklı 20. Maddesi, Dernek kurma hürriyeti” başlıklı 33. maddesi ve Anayasanın “Milletlerarası anlaşmaları uygun bulma” başlıklı 90. maddesinin beşinci fıkrası hükümlerine aykırı bulunmaktadır.

Söz konusu düzenlemelerin ayrıca 6698 sayılı Kişiler Verilerin Korunması Kanunu hükümleri açısından da değerlendirilmesi gerekir.

Söz konusu maddelerin 21 ve 23. maddelerin Kanun teklifi metninden çıkartılması yönündeki önergelerimiz red olunmuştur.

Teklif metninde bulunan 21, 23 ve 24. maddeler TBMM’de geçen yıl Aralık ayında görüşülerek kabul edilen 06.12.2019 tarih ve 7196 sayılı “Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı KHK’da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 59, 61, 62. maddelerindeki düzenlemelerin hemen hemen aynıdır. Söz konusu maddeler adı geçen kanunun T.B.M.M. Genel Kurulundaki görüşmeleri sırasında sakıncalarının yeniden değerlendirilerek gözden geçirilmesi amacıyla tüm grupların ortak benimsenmesiyle kanun teklifi metninden çıkarılmıştır.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında bu konudaki ısrarın nedeni konusunda yöneltilen sorulara tatminkar cevaplar verilmemiştir.

T.B.M.M. genel kurulunda ortak uzlaşısı ile 7196 sayılı kanun metninden çıkarılan ve Anayasanın “13, 17, 20, 33 ve 90. maddelerine aykırılık taşıyan bu maddelerin, (2/2633) esas numaralı “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne tekrar eklenerek üstelik ilgisi itibarıyla İçişleri Komisyonundan geçirilmeyerek acele ile yasalaştırılması gayretini uygun görmüyoruz.

3.15 Teklifin 25. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 25. Maddesi;

“MADDE 25- 5/5/2005 tarihli ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun mülga 33 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Atıflar ve yetkiler

MADDE 33 - Diğer mevzuatta Gelirler Genel Müdürlüğüne yapılmış olan atıflar Gelir İdaresi Başkanlığına; Gelirler Genel Müdürüne yapılmış atıflar Gelir İdaresi Başkanına; Başkanlığın görev alanına giren konularda mülki idare amirlerine, mahallin en büyük memuruna, ilin en büyük malmemuruna, defterdara ve defterdarlığa yapılmış atıflar ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde vergi dairesi müdürü veya müdürlüğüne; gelir müdürlüğüne, takdir komisyonu başkanı veya başkanlığına, tahsil dairesine, mal müdürü ve müdürlüğüne yapılmış atıflar ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına veya ilgili müdür veya müdürlüğüne yapılmış sayılır.”

hükmünü içermektedir.

Teklif metnin gerekçesinde;

“Vergi kanunları ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda, ilgili kanunların yürürlüğe girdiği tarihteki idari yapılanma esas alınarak mülki idare amirlerine, mahallin en büyük memuruna, ilin en büyük malmemuruna, defterdara verilmiş görev ve yetkiler bulunmaktadır. Gelir İdaresi Başkanlığı kuruluşu sırasında teşkilat yapısına uyumlu olarak bu görev ve yetkilerin de ilgisine göre Başkanlık teşkilatında yer alan makam ve unvanlara verilmesi gerekliliği doğmuş ve 5345 sayılı Kanunun mülga 33 üncü maddesinde bu konuda düzenleme yapılmıştır.

Gelir İdaresi Başkanlığı teşkilat yapısına uyumlu olarak yapılmış olan atıflar sonucu yapılan iş ve işlemlerde herhangi bir ihtilafa sebebiyet vermemek ve yaşanabilecek olumsuzlukları önlemek için; madde ile 5345 sayılı Kanunun mülga “Atıflar ve yetkiler” başlıklı 33 üncü maddesinin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Gelir İdaresi Başkanlığının kuruluşunu düzenleyen 5345 sayılı Kanun, Cumhurbaşkanlığı Sistemine geçiş sırasında 703 sayılı KHK ile bir maddesi hariç mülga edilmiş ve bu nedenle de atıfları düzenleyen madde 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine alınmıştı.

Söz konusu teklif maddesi;

Bu kez ihtilaf yaşanmaması amacıyla atıflara ilişkin hüküm 5345 sayılı Kanunun mülga 33. Maddesine geri getirilmektedir. Sistemin yürütülemezliği ve kanun alanına giren hususların Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle düzenlemeye kalkışılmasının ortaya çıkardığı “yasadışılaşma” durumunun belirgin örneklerini teşkil etmektedir.. Ortaya çıkan bu karmaşa, söz konusu maddenin komisyon görüşmeleri sırasında ilgililerce de ortaya konulmuştur.

3.16 Teklifin, 26, 35 ve 37. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin 26. maddesinde; Yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin mükerrer mevzuatlar tek kanun maddesinde birleştirilmekte, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, yenilenebilir enerji yatırımlarını hızlandırmak adına yeni geniş yetkiler almakta,dır. Bakanlık, bundan böyle yenilenebilir enerji üretim tesisleri için tavan fiyatı Türk lirası üzerinden belirleyebilecektir. Bakanlık tavan fiyat belirlerken ve güncellerken anayasaya aykırı biçimde, artık herhangi bir yasal sınırlamaya tabi olmayacaktır Bu madde teklifin 35 ve 37. maddesiyle bağlantılıdır.

Bu madde ile, Yenilenebilir enerji kaynaklarına (YEKA) dair iki kanunda geçen benzer hususlar tek kanun maddesinde toplanmakta, YEKA alanlarının belirlenmesi ve hızlanması için Bakanlığa yeni yetkiler verilmektedir. Bu madde düzenlemesi ile , YEKA ihalelerinde tavan fiyat uygulaması TL bazında yapılacaktır. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun (EPK) m. 5/12, 13. fıkralarında düzenlenen hususlar, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun (YEKA Kanunu) 4. maddesine taşınarak mükerrerlik giderilmektedir. Birleştirme nedeniyle, teklifin 35. maddesinde 6446 s. Kanunun m. 5/12, 13. fıkraları yürürlükten kaldırılmakta, eski maddedeki atıfların yeni düzenlemede hangi atıflara tekabül ettiği 37. maddede düzenlenmektedir.

Birinci fıkradaki eklemeye; Bakanlık, alacağı yeni yetkiyle, kamu ve hazine taşınmazları ile özel mülk üzerinde YEKA alanları oluşturma kararını, kurum kuruluş görüşleri alarak belirleyecek ve bunu tapu kütüğüne şerh düşecektir. Bu şerhten itibaren 3 yıl boyunca, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu m.10'a göre; eğer kamulaştırma bedelinin tespitiyle Hazine adına tescili isteğinde bulunulduğuna dair mahkemeden alınacak belge tapu idaresine ibraz edilmediği takdirde, bu şerh tapu

idaresince resen sicilden silinecektir. Bu düzenleme Anayasa'nın 35. maddesinde tanımını bulan "mülkiyet hakkı" açısından tartışmalı bulunmaktadır.

Kamulaştırma mevzuatında olağan ve makul şerh süresi 6 aydır, teklifle getirilen 3 yıllık azami süre maliklerin taşınmazı üzerindeki tasarrufun önünde fiilen kısıtlayıcı ve sınırlayıcı bir hüküm getirmektedir. Tapudaki şerh nedeniyle maliklerin taşınmazlarının alım/satımı konusunda büyük zorluklar doğabilecek, şerh nedeniyle bahsi geçecek hukuki işlemler yapılamayacaktır.

Mevcut kanundaki yenilenebilir enerji kaynak alanlarının kullanımını ve verimliliğini etkileyici imar planları düzenlenemeyeceği hükmü korunmaktadır.6446 sayılı Kanunda zaten mevcut olan şu hükümler 5346 sayılı Kanunun 4. maddesinin ikinci fıkrasına taşınmaktadır.

Özetle; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, YEKA alanları için tüzel kişilerde aranacak şartları, kapasite tahsisini, teminat alınmasını, yenilenebilir enerji kaynak alanı tahsisini, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde teminatın irat kaydedilmesini, yerli malı kullanım şartlı aksamın özellikleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları yönetmelikle belirlemeye devam edecektir.

İkinci fıkrada, elektrik enerjisi için YEKA alanları belirlenirken alınacak kurum kuruluş görüşleri 6446 s. Kanun m. 5/12'deki ana hükümler 5346 s. Kanunun m. 4/2'sine taşınmakta; *ancak altyapı hakkında TEİAŞ haricinde ilgili elektrik dağıtım şirketinin de görüş vermesi eklenmektedir.*

Ayrıca, mevcut 5346 sayılı Kanunun ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerine bağlı kalınarak belirlenen YEKA tesisleri için hesaplanan tavan fiyat uygulaması değişmektedir. Her bir yenilenebilir enerji kaynak alanı için, ekli (I) ve (II) sayılı cetvele göre Bakanlık tarafından belirlenecek tavan fiyatı üzerinden teklif edilecek en düşük fiyat o yenilenebilir enerji kaynak alanı için yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca uygulanmaktayken; teklifte ikinci fıkraya eklenen hükümlerle, Yenilenebilir enerji kaynak alanları için yapılacak yarışmalar, artık ekli cetvellere bağlı kalınmadan Bakanlığın TL üzerinden belirleyeceği tavan fiyat uygulaması üzerinden gerçekleşecektir. İhalede TL bazındaki bu tavan fiyata göre oluşacak en düşük fiyat, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması kapsamında, yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca geçerli sayılacak, fiyat değişmeyecektir.

Bakanlık bu tavan fiyatı belirlerken artık mevzuatta geçen ekli cetvellere bağlı kalmayacaktır.

Bu düzenlemelerle, yenilenebilir enerji yatırımlarına verilecek alım-fiyat garantileri döviz cinsi yerine artık TL cinsinden verilecektir. Ancak, mevcut durumda yapılacak ihalelerde uygulanacak tavan fiyatlar kanuna ekli cetvellerdeki sınırlara göre hesaplanırken, yeni durumda herhangi bir sınırlama olmayacak ve hem tavan fiyatlar hem ihalelerde oluşan fiyatların güncellenmesinde takdir bakanlığa ait olacaktır.

Maddedeki tavan fiyat uygulamasının yasal sınırlamaya tabi olmaksızın bu biçimiyle değiştirilmesi, idareye geniş takdir yetkisi vererek hukuk devleti ilkesine, hukukun belirliliği, öngörülebilirliği, ilkesine aykırı içerik taşıdığı için Anayasanın 2. maddesine, aynı zamanda ve yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini düzenleyen 7. maddesine ve rekabetin korunmasını düzenleyen 167. maddesindeki düzenlemelere aykırıdır.

Üçüncü fıkradaki acele kamulaştırma uygulaması, 6446 sayılı EPK'nın m.5/13 fıkrasında zaten mevcuttu, mükerrerliği giderme amacıyla 5346 sayılı YEKA Kanununun m. 4/3 fıkrasına aynen taşınmaktadır. Bakanlığa, YEKA yatırımlarını hızlandırmak için kamu kurumlarına ve hazineye, özel mülkiyete ait taşınmazlarda kurum ve kuruluşların görüşünü alıp yer seçimi yaparak yenilenebilir enerji kaynak alanları (YEKA) oluşturma görevi verilmektedir.

Teklifin 35. maddesinde yer alan düzenleme 26. Maddesiyle ilintili bulunmaktadır. Teklifin 26. maddesinde açıklandığı üzere; 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun m. 5/12, 13. fıkralarında düzenlenen hususlar, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun (YEKA Kanunu) 4. maddesine taşınarak mükerrerlik giderilmektedir. 33. maddeyle, 6446 s. Kanunun m. 5/12 ve 13 yürürlükten kaldırılmaktadır. Eski hükümlere göre yapılan atıfların yeni düzenlemeyle uyumlaştırılması için ise, teklifin 37. Maddesi getirilmiştir.

Teklifin 37. maddesinde yer alan düzenleme teklifin 26. maddesiyle bağlantılıdır. Teklifin 5346 sayılı yasaya getirdiği yeni mevzuat, 6446 sayılı yasadaki atıflara uyarlanmaktadır. İmzalanmış YEKA sözleşmeleri ise, önceki hükümlere göre uygulanmaya devam edilecektir. Bu madde ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası

Kanununa geçici 27. madde eklenmektedir. Teklifin 26. Maddesiyle getirilen değişiklikle tutarlı biçimde, 6446 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılan 5. Maddesinin 12 ve 13. Fıkralarına daha önceden yapılan atıflar, yeni değişiklikle 5346 sayılı Kanunun 4. maddesine yapılmış sayılacaktır. Daha önceden yapılmış YEKA yarışmalarındaki sözleşmeler ise korunacaktır.

Söz konusu teknik düzenlemelerin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonunda ilgili tarafların da görüşleri de dikkate alınarak görüşülüp değerlendirilmeden acele ile yasalaştırılması gayretini doğru bulmuyoruz.

Ancak alım garantileri ile ilgili olarak TL'ye dönüşü bütün kamu-özel işbirliği projelerinde yer alan dövize bağlı alım, ödeme garantileri açısından da örnek teşkil edebileceğini düşünüyoruz.

3.17 Teklifin 27 ve 36. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin 27. maddesi;

"MADDE 27- 5346 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretiminin desteklenmesi amacıyla uygulanan tarifeler ile YEK Destekleme Mekanizması kapsamındaki diğer gelirlerin değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."

Teklifin 36. maddesi;

"MADDE 36- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasının üçüncü cümlesine "grupları" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi amacıyla ayrı tarifeler" ibaresi ve fıkraya üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Tüketiciler talep etmeleri halinde yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi amacıyla belirlenen tarifelerden faydalanabilir."

hükmünü taşımaktadır.

Teklifin 27. maddesiyle; 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun (YEKA Kanunu) 6. Maddesine yeni fıkra eklenmektedir. YEK Destekleme Mekanizması bağlamında, enerji ihtiyacını

yenilenebilir enerjiden sağlayan tüketicilere sunulan hizmet ve desteklerde yaşanan farklı tarifeler yoluyla elde edilen ek gelirler ve destekleme mekanizma yoluyla oluşan gelirlere dair usul ve esaslar, EPDK'nın yönetmeliğiyle belirlenecektir. Madde içeriği, gerekçesi ve kapsamı muğlaktır; tarifelerin ve desteklemelerin, elde edilecek gelirlerin hangi biçimlerde tasarruf edilebileceğine dair ifadelerin netleştirilmesi istenebilir. Alınan yetki kanunun belirlilik, öngörülebilirlik, sınırlılık ölçütlerine aykırıdır, tarifeler ve destekler konusunda EPDK'nın yasayla sınırlanması gerekir.

Bu nedenle Anayasa'nın 2 ve 7. maddelerine aykırılık açısından değerlendirilmesi gerekir.

27. madde, 36. maddeyle getirilen ve elektrik ihtiyacını yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlamak isteyen tüketiciye sunulacak tarifelerle de ilişkilidir. EPDK, bu konuda da belirsiz bir yetkiyle donatılacaktır.

Teklifin 36. maddesi ile; . 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu m. 17/4'ün üçüncü cümlesine yapılan eklemeye, elektriğini yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlamayı isteyen abonelere imkan tanınmakta, sınırı muğlak biçimde farklı tarifeler getirileceği hüküm altına alınmaktadır. Madde, teklifin 27. maddesiyle bağlantılıdır

Getirilen tarife doğrudan bu maddeye yazılmamıştır, tüketicinin talebi halinde, yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesine dair tarifelerden faydalanacağı hüküm altına alınmıştır.

Maddedeki düzenleme olumlu olmakla beraber muğlaklık taşımaktadır. Bu nedenle Anayasa'nın 2 ve 7. maddelerine aykırılık açısından değerlendirilmesi gerekir.

Ayrıca söz konusu teknik düzenlemelerin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonunda ilgili tarafların da görüşleri de dikkate alınarak görüşülüp değerlendirilmeden acele ile yasalaştırılması gayretini doğru bulmadığımızı da belirtmek istiyoruz.

3.18 Teklifin, 29. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 29. maddesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa geçici madde eklenerek; 2016 yılından itibaren 2019 yılı sonuna kadar

her yıl işverenlere verilen sigorta prim desteğinin 2020 yılı için de verilmesi düzenlenmektedir.

Madde ile, 5510 sayılı Kanuna geçici 80 inci madde eklenerek; 2020 yılının tamamında, sektör ayırımı yapılmaksızın, finansmanı İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacak şekilde, işverenlere, ödeyecekleri sigorta priminden mahsup edilerek günlük 2,50 TL, aylık 75 TL asgari ücret desteği sağlanması düzenlenmektedir. 2019 da ödenen 150 TL.lik rakam 75 TL.'ye düşürülmektedir.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında söz konusu uygulamadan 2020 yılında ortalama 7 milyon sigortalının yararlanacağı ifade olunmuştur. Ancak söz konusu uygulamanın istihdamı artırıcı yönde etkisi olup olmadığı yönündeki sorularımıza tatminkar cevaplar verilmemiştir.

Söz konusu uygulamadan 2019 yılı içerisinde 1 milyon 469 bin 695 iş yerine 9 milyar 324 milyon 358 bin TL tutarında destek sağlanmış olduğu da ifade olunmuştur.

Söz konusu uygulamalar kredisiz ve teşviksiz ayakta duramayan üretim sektörü varlığına işaret etmektedir.

Söz konusu uygulamanın istihdamı artırıcı yönü olmadığı teşhisinden hareketle, asgari ücretin 2.324 lira, açıklık sınırının 2.257 lira olduğu düşünülürse söz konusu tutarın yani 75 liranın doğrudan çalışana verilmesi veya bu olanağın kullanılarak İşsizlik Fonundan yararlanan sayısının artırılmasının çarpan etkisi dolayısıyla ekonomiye geri dönüşünün ve katkısının daha fazla olacağı düşünülmektedir.

Söz konusu ödemenin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasını doğru bulmuyoruz. Son göstergeler İşsizlik Sigortası Fonunun amaç dışı kullanımının fon kaynaklarının erimesine neden olduğunu göstermektedir. Bu uygulama devam ettirilecekse tutarın Merkezi Yönetim Bütçesine konulacak ödeneklerle karşılanmasının daha uygun olacağını düşünüyoruz.

Orta ve uzun vadede bu tür desteklere ihtiyacı ortadan kaldıracak verimlilik reformunun gerçekleştirilmesini zorunlu görmekteyiz.

3.19 Teklifin 33 ve 34 .maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin 33. maddesi;

“MADDE 33– 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 20 nci maddesinin başlığı “Kiralama” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşaa karşılığı kiralamalarında sözleşmenin başlangıç tarihinde, işletme süresine ait ilk yılın altı aylık kira bedeli ayrıca teminat olarak alınır ve bankalarda nemalandırılır. Alınan teminat sözleşmenin sona ermesiyle, dördüncü fıkra hükmü saklı kalmak şartıyla, varsa taşınmazda meydana gelen zarara mahsup edilir ve kalan kısım kiracıya iade edilir.

Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşaa karşılığı kiralamalarında, sözleşme süresi içinde üç aylık kira bedelinin ödenmediği tarihten itibaren on beş gün içinde Genel Müdürlüğe, kiracıya bir ihtaname tebliğ ettirmek suretiyle kira bedelinin tamamının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenmesi gerektiği, aksi hâlde taşınmazdan hiçbir hüküm ve karara bağlı olmaksızın mülki amirlikçe tahliye edileceği bildirilir. Verilen sürede borcun tamamını ödemeyen kiracının sözleşmesi feshedilmiş sayılır. Bu durum Genel Müdürlük tarafından mülki amirliğe derhal bildirilir ve taşınmaz mülki amirlikçe en geç on beş gün içinde tahliye ve teslim edilir. Alınan altı aylık teminat; kira alacağı, tahliye masrafları ve varsa taşınmazda meydana gelen zararlara mahsup edilir ve kalan kısım kiracıya iade edilir.”

Teklifin 34. maddesi;

“MADDE 34– 5737 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 14- 20 nci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşaa karşılığı devam eden kiralamalarında da uygulanır. Ancak bu kiralamalarda altı aylık teminat alınmaz.

Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşaa karşılığı devam eden kiralamaları ile devam eden diğer kiralamalarında birikmiş üç aylık veya daha fazla kira borcu olanların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde borcunu tamamen ödememesi halinde kira sözleşmeleri feshedilmiş sayılır. Bu durum Genel Müdürlük tarafından mülki amirliğe derhal bildirilir ve taşınmaz mülki amirlikçe en geç on beş gün içinde tahliye ve teslim edilir.”

hükümünü içermektedir.

Teklifin bu maddeleri ile 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 20. Maddesinde yapılan değişiklik ve söz konusu kanuna eklenen maddelerle;

Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait olan ve onarım veya inşa karşılığı uzun süreli kiraya verilen taşınmazlara ilişkin altı aylık kira bedeli kadar ek teminat alınması, bu hükmün Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı devam eden kiralamalarında da uygulanması,

-Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya kira karşılığı kiralamalarda sözleşme süresi içerisinde üç aylık kirasını ödemeyen kiracıların, verilecek otuz günlük süre içerisinde borcunun tamamını ödememesi durumunda mülki amirlikçe tahliye edilmesine olanak tanınması, bu düzenlemenin geçmiş dönem kiralama işlemlerinde de uygulanmasının sağlanmasına

yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında, Vakıfların şu an yaklaşık 300 milyon kira alacağı söz konusu olduğu, bunlardan, yap -işlet-devret dediğimiz olanlardan ise sıkıntılı 167 adet mülkiyet b, restore et -işlet dediğimizde ise 261 adet bulunduğu. bu durumda olanlardan yaklaşık 200 milyon Türk Lirası alacaklarının söz konusu olduğu, yapılan bu düzenlemelerle tahsilat sorunun çözümünün amaçlandığı ifade olunmuştur.

Sözleşmenin bitimi hâlinde mülki amirlikçe tahliye edilmesinde bir anormallik bulunmamaktadır. Ancak sözleşmede ihtilafın varlığı halinde ihtilafın yargı kararı gerektirdiği açıktır. Bunun alelacele bir düzenleme olduğunu düşünüyoruz. Yargı kararı gerektirecek bir ihtilafı ilgili idarenin tek taraflı mülki amiri tarafından tahliyenin gerçekleştirilmesi Anayasa'daki erkler ayrılığı ilkesine aykırıdır ve burada bir savunma hakkının da sınırlanması bulunmaktadır.

Özellikle teklifin 34. Maddesinde yer alan, *“GEÇİCİ MADDE 14- 20 nci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı devam eden kiralamalarında da uygulanır. Ancak bu kiralamalarda altı aylık teminat alınmaz.*

Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşaa karşılığı devam eden kiralamaları ile devam eden diğer kiralamalarında birikmiş üç aylık veya daha fazla kira borcu olanların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde borcunu tamamen ödememesi halinde kira sözleşmeleri feshedilmiş sayılır. Bu durum Genel Müdürlük tarafından mülki amirliğe derhal bildirilir ve taşınmaz mülki amirlikçe en geç on beş gün içinde tahliye ve teslim edilir” şeklindeki hükmün hem erkler ayrılığı ilkesi ile yasaların geriye yürümezliği hem de hukuki güvenilirliği ilkeleri açısından Anayasa'nın 2, 6,7,8 ve 9 maddelerine aykırı olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir.

Ekonomik kriz ortamının sonuçları da dikkate alınarak, üç aylık süre kısıtlamasının yanlışlığı, iyi niyetli kiracılar açısından yapılandırma seçenekleri göz önünde bulundurulmaksızın, söz konusu maddelerde yer alan düzenlemelerin Adalet Komisyonunda görüşülüp ayrıntılı olarak değerlendirilmeden acele ile torba kanun teklifi ile yasalaştırılması gayretini doğru bulmuyoruz.

3.20 Teklif metninin görüşülmesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekillerce Ek madde ihdasını isteyen 4 adet reddedilen önerenin değerlendirilmesi

Söz konusu teklif metninin görüşülmesi sırasında Plan ve Bütçe Komisyonunun CHP'li üyeleri tarafından teklif metnine madde eklenmesi için 4 adet önerge verilmiştir.

Önergelerden birincisi, Şehitlerin dul ve yetimleri arasında ayrıcalık yapan bu düzenlemenin ortadan kaldırılması amacıyla 12/04/1991 Tarihli ve 3713 sayılı Terörle mücadele kanununun 21 'inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere, fıkra ilave eklenmesi ile ilgilidir.

Önergelerden ikincisi; İşsizlik sigortası Fonundan yararlanma koşullarının gevşetilmesi amacıyla 25/08/1999 tarih ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 50. maddesinin değiştirilmesi ile ilgilidir.

Önergelerden üçüncüsü, rödovans sözleşmesi çerçevesinde yer altı maden işletmeciliği yapan şirketlere ait işletmelerin kıdem tazminatı yükümlülüklerini hesaplamakla ve ilgili kamu kurumu da bunu denetlemekle görevlendirilmesi, söz

konusu yükümlülük karşılıklarının ayrılmaması durumunda rödovans sözleşmesi resen sonlanacak olup kıdem ve ihbar tazminatlarının ödenmemesi durumunda ilgili kamu kurumlarının asıl işveren sayılması ve alacakları nedeniyle madencilerin mağdur edilmemesi amacıyla 22/5/2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 36. Maddesine ilave fıkra eklenmesi ile ilgilidir.

Önergelerden dördüncüsü, Büyükşehir belediyeleri sınırları dâhilinde bulunan ve daha önce köy tüzel kişiliği bulunan mahallelerin de 6305 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin ikinci fıkrasında geçen köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlarca köy yerleşim alanları ve civarında ve mezralarda yapılan binalar ile 634 sayılı Kanun kapsamında olsalar dahi tamamı ikamet dışı amaçlarla kullanılan binaların zorunlu deprem sigortasına tabi olmaması amacıyla 9.5.2012 tarihli ve 6305 Sayılı Afet Sigortaları Kanununun 10. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "köyde sürekli oturanlarca" ibaresinden sonra gelmek üzere "(6360 Sayılı Kanunun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile tüzel kişiliği kaldırılan köyler dahil)" ibaresinin eklenmesi ile ilgilidir.

Söz konusu 4 önerge çoğunluk partisi milletvekilleri ve çoğunluk partisini destekleyen 4. partinin milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.

Sonuç olarak; genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncaları ve eksiklikleri içermesi, 1'nci bölümde açıklanan nedenlerle bazı maddelerinin Anayasaya aykırılık taşıması 2'nci bölümünde açıklanan nedenlerle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarında yeteri kadar tartışılmadan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığını, genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı bulduğumuzdan teklifin bütününe; 3'üncü bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Abdullatif Şener

Konya

Kamil Okyay Sındır

İzmir

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Cavit Arı

Antalya

Süleyman Girgin

Muğla

MUHALEFET ŞERHİ

2/2633 esas numaralı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına dair Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz ektedir.

2/2633 esas numaralı kanun teklifi, kelimenin gerçek anlamıyla bir torba yasa, hatta halk arasındaki deyimle bir “çorba yasa”dır. 20’den fazla farklı kanunda, birbiriyle alakası olmayan hususlarda değişiklik öngörmektedir. AKP, ne bulduysa bu torbanın içine atmıştır. Oysa Roma Hukuku’ndan gelerek evrenselleşmiş bir hukuk ilkesi olan *Lex Caecilia Didia*, yani insanların farklı hususları içeren hukuki bir metne dair tek bir görüş bildirmelerinin hukuk değerlerinin ihlali olduğunu ifade eder. Bu ilkeyle esasen “yasama kurnazlığı”nın önüne geçilmesi amaçlanır. Açık ki, 20’yi aşkın farklı kanunda değişiklik öngören bu torba yasa, söz konusu evrensel hukuk ilkesini ihlal etmektedir. Komisyon üyeleri çok farklı alanları düzenleyen bir yasa teklifi üzerinde görüş bildirmek durumunda bırakılmıştır. M.Ö. (Milattan Önce) 98 yılında kabul edilmiş bir hukuk ilkesi, M.S. (Milattan Sonra) 2020 yılında AKP-MHP bloku tarafından çiğnenmektedir.

Evrensel hukuk ilkelerinin ihlali olan torba yasa yöntemi, AKP tarafından 2010 yılından bu yana sistematik olarak kullanılmaktadır. Bilindiği üzere, AKP iktidara gelmeden önce TBMM’ye sadece 1 adet torba yasa gelmiştir. AKP iktidarının ilk döneminde 2 ayrı torba yasa Meclis’e gelirken, 2010 yılından sonra ise bu sayı hızla artarak 2011 yılında 35’e çıkmıştır. Torba yasa sayısındaki artış ile AKP’nin anti-demokratik politikalarının giderek şiddetlenen bir seyir izlemesi durumu rastlantı değildir. Torba yasalar, AKP’nin gittikçe otoriterleşen yönetiminin yasama alanındaki en somut çıktılarıdır. Ülkede her alanda yaşanan otoriterleşme ve tekelleşme, yasama alanında da yaşanmakta, yasama süreci teknik bir formata dönüştürülerek, toplumsal etkileşim ve müzakere kanalları ne Meclis içinde ne de dışında STK’lara ve meslek örgütlerine yönelik işletilmemektedir. Bu da parlamentonun işlevsiz hale getirilerek itibarsızlaştırılması demektir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne geçişle birlikte TBMM’nin itibarsızlaştırılması süreci tam gaz devam etmektedir. Saray’da hazırlandığı belli olan torba yasalar, kanun teklifinin altında imzası olan milletvekilleri tarafından önce komisyona ardından çoğu kez virgüllü dahi değişmeden TBMM Genel Kurulu’na sunulmaktadır. Yani “dostlar alışverişte görsün” misali teknik prosedür yerine getirilerek, idari onay bürosu haline getirilmiş olan Meclis yasama sürecinde araçsallaştırılmaktadır. Yeni sistemle birlikte torba yasalarla götürülen yasama süreci Meclis’ten uzak tutulmaktadır. Açık ki, yasama sürecinde Meclis’i devredışı bırakan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, “Torba Yasa Hükümet

Sistemi”ne dönmüş durumdadır. Yürütme ve Cumhurbaşkanı açık bir şekilde yasama üzerinde tahakküm kurmuştur.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte yasamanın tek formatı haline getirilmiş olan torba yasalar “yasama kurnazlığı”nı ve keyfiligi de ifade ederler. Bu torba yasa da Plan ve Bütçe Komisyonu’nun keyfi ve kurnazca işleyişini gözler önüne sermiştir.

2/2633 esas numaralı bu torba yasa öncesinde komisyon gündemine gelen Bankacılık Kanunu’nu düzenleyen kanun teklifi, oldukça teknik düzenlemeler içeren 40 maddelik bir kanun teklifiydi. Belki de her bir maddesi üzerinde ciddi biçimde çalışmak, sektörün çalışanları, STK’ları, meslek örgütleri vb. ile görüş alışverişinde bulunmak gerekliydi. Ancak ne yazık ki, bir cuma akşamı baskın yapar gibi komisyon üyelerine dağıtılan kanun teklifi için yaklaşık 3 gün sonra komisyon toplantısı yapılmıştır. Muhalefetin kanun teklifi üzerine çalışmasına fırsat dahi tanınmamıştır. Apar topar bir biçimde komisyondan geçen kanun teklifi, yine aynı hızla Genel Kurul gündemine alınmıştır.

Bu kez ise 20’yi aşkın yasada değişiklik öngören bir torba yasa için, kanun teklifi dağıtıldıktan yaklaşık 6 gün sonrasına komisyon toplantıya çağırılmıştır. Bu tutum, komisyonun işleyişinin keyfiligini ve kurnazlığı göstermesi açısından somut bir örnektir. Bankacılık Kanunu’nu düzenleyen oldukça teknik ve önemli bir kanun teklifi için neden tıpkı bu kanun teklifinde olduğu gibi yaklaşık 1 haftalık bir süre verilmediği de izaha muhtaçtır. Açıktır ki, AKP ve dolayısıyla komisyon başkanlığı muhalefetin kanun teklifleri üzerinde çalışmasına İktisat bakanesinin ardına saklanarak zorluklar çıkararak bir tutuma sahiptir.

2/2633 esas numaralı bu torba yasa pek çok alanda önemli düzenlemeler getirmektedir. Bunların en önemlilerinden biri de İşsizlik Sigortası Fonu’na ilişkin düzenlemelerdir. Bu torba yasa vesilesiyle AKP bir kez daha patronların, sermayenin partisi olduğunu haykırmaktadır. Emekçilerin zor günlerinde kullanabilmesi için maaşlarından yapılan kesintilerle oluşturulan İşsizlik Sigortası Fonu, yine sermayenin maliyetlerinin düşürülmesi için, bir diğer deyişle sermayenin maliyetlerinin toplumsallaştırılması için talan edilecektir. AKP’nin fütursuzca İşsizlik Sigortası Fonu’nu bu kadar hoyratça kullanması, ekonomiye sermaye gözlüğüyle baktığının kanıtıdır.

İşsizlik Fonu, daha önceden yapılmış yasal düzenlemeyle kuruluş amacından saptırılarak uzunca bir süredir işçilerin, emeğiyle geçinenlerin, işsizlerin gözü önünde yağmalanmaktadır. Bu torba yasayla birlikte işçilerin, emekçilerin kendi paraları “asgari ücret desteği” ve “mesleki yeterlilik belgesine ilişkin sınav ve belge ücretleri” adı altında sermayeye aktarılacaktır. Madde gerekçelerinde yer aldığı biçimiyle “işverenlerin işgücü maliyetlerinin düşürülmesi”, emekçilerin bizzat kendi paralarıyla sağlanmaya çalışılacaktır.

AKP, “işverenlerin ... istihdamı korumaları ve artırmalarını destekleme” işini de emekçilerin sırtına yüklemektedir. Açıktır ki, ortak emeklerle ortaya çıkan sefa ve refah emekçilerin dışlandığı bir azınlık kesimin tekeline verilirken, söz konusu cefa olduğunda ise emekçilere pay edilmektedir. Çünkü AKP, sermayenin çıkarlarını toplumun çıkarlarıyla özdeşleştirdiğinden, hatta kamu yararını dahi yüzde 1’in çıkarlarıyla eşitlediğinden, sermayenin maliyetlerini de toplumun maliyetleri olarak görmektedir. Bu torba yasayla da patronların mali yükümlülüklerinin işçinin, emekçinin, işsiz fonundan karşılanması sağlanacaktır.

AKP’nin emek alanındaki otoriter politikalarının teorik dayanaklarından birisi de korporatizmdir. AKP, korporatist bir mantıkla emek-sermaye çelişmesini sermaye lehine otoriter politikalarla sürdürmeyi benimseyen bir ideolojiyi sahiplenmektedir. Korporatizm, uyumlu bir sosyolojiye yaslanırken, esasen sermayenin çıkarlarının perdelenerek toplumsallaştırılması taktiğini ifade eder. Bir taraftan lafzi düzeyde emek ile sermaye çelişkisi inkar edilip “sınıfsız, kaynaşmış kitle” üzerinden toplum tanımlanırken, diğer taraftan sermayenin çıkarları tüm toplumun çıkarlarıyla özdeşleştirilmiş olur. Böylelikle otoriter bir toplum modeli ekonomi alanındaki çıkar homojenizasyonu zoruyla emek karşıtı bir biçimde inşa edilmeye çalışılır.

Örneğin AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan “bizimle beraber grev denilen olaylar ortadan kalktı” diyebilmiş, demokratik toplumların en temel göstergelerinden biri olan grev hakkının kullanılmıyor oluşundan övgüyle söz edebilmiştir. Zaten AKP, ilk yıllarında itiraz edip karşı çıktığı “karşıtına” iyiden iyiye benzemiştir. Bir dönem çokça eleştirdikleri 1930’lar Türkiye’sinin ideolojik-politik pozisyonu AKP tarafından pek çok alanda uzunca bir süredir paylaşılmaktadır. İşsizlik Sigortası Fonu’nu sermaye lehine yağmalamaya devam eden AKP, korporatizmi sahiplenen “sınıf işbirliği” söylemi ile Recep Peker çizgisine oturmuştur. Bu çizgi, özgürlükleri tehdit olarak algılayan bir otoriterliğin savunusu anlamına da gelmektedir.

AKP, hayata geçirmek istediği otoriter-tekçi politikaları insanlığın evrensel değerleriyle perdeleyip sunmayı da iş edinmiş durumdadır. Kadim özgürlük-güvenlik ikileminde, güvenliği özgürlüğün aleyhine bir biçimde işlevselleştirip meşrulaştırmaya çalışan AKP, aynı biçimde “özgürlüğü” de güvenlik politikalarını gerçekleştirmek için kullanmaktadır.

Bu torba yasayla birlikte dernek üyeliklerine ilişkin getirilmek istenen düzenleme tam da bunu ifade etmektedir. İnsanlığın toplumsal mücadelesiyle kazanılmış değerler lafzen kullanılıp bir araçsallaştırmaya kurban edilmektedir. Açıkça bir Anayasa ve evrensel hukuk

ilkeleri ihlali olan dernek üyeliklerine ilişkin düzenleme bir “kavramsal işgal” ile “katılımcı demokrasinin gereği” ifadesiyle gerekçelendirilebilmiştir. 15 Temmuz sonrası çıkarılan KHK’lerle onlarca derneği kapatan AKP, sanki hiç bunları yapmamış gibi dernekleri katılımcı demokrasinin gereği olarak ifade edip açıkça dernek üyeliklerine ilişkin bir fişleme uygulaması getirerek, sivil toplum üzerinde baskıyı artıran bir düzenlemeyi savunmaya kalkışmaktadır. Bu torba yasayla otoriter politika ve uygulamalar yine özgürlük gibi yüce bir değer arkasına sığınarak yapılmak istenmektedir.

Öte yandan daha önce İçişleri Komisyonu’nda yapılmaya çalışılan güvenlik soruşturması adı altında benzer bir düzenlemenin Plan ve Bütçe Komisyonu gündemine getirilmiş olması da kabul edilemez. Dernek üyeliklerine ilişkin bir düzenlemenin esas komisyon sıfatıyla Plan ve Bütçe Komisyonu’nda görüşülecek bir torba yasada yer alması yasama etiği ve mantığıyla bağdaşmamaktadır. AKP yasama kurnazlığını ileri taşımakta, bir başka komisyonda bir biçimde geri çekilen güvenlik soruşturmasına ilişkin benzer bir düzenlemeyi, bu kez konuyla alakasız bir başka komisyonda büyük bir torba yasanın içerisine atarak görünmez kılarak, amiyane tabirle “çaktırmadan” geçirmek istemektedir.

Arada kaynaması için torbaya atıldığı görülen bir diğer düzenleme Semerkand Bilim ve Medeniyet Üniversitesi’nin adının “İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi” olarak değiştirilmesidir. Ancak madde gerekçesinde Semerkand isminden niçin vazgeçildiği belli değildir. Hiç bir biçimde bir açıklama dahi yapılmamıştır. Kamuoyunun da bildiği gibi Semerkand kelimesi Menzil Tarikatı’nın adeta tescilli markasıdır. Menzil Tarikatı, kendisine bağlı pek çok kurum ve kuruluş için Semerkand sözcüğünü kullanmayı tercih etmektedir. Kamuoyu da herhangi bir şirketin, TV kanalının, kurumun ya da kuruluşun adında Semerkand geçtiğinde, bunun Menzil Tarikatı’na ait olma olasılığının yüksek olduğunu bilmektedir. Bu torba yasada ne hikmetse söz konusu üniversitenin adından Semerkand sözcüğünden vazgeçildiğine dair bir düzenleme yer almaktadır.

Bilindiği üzere FETÖ tartışmaları ülkedeki tarikatların ve dini cemaatlerin de tartışılmasını beraberinde getirmişti. Kamudan FETÖ’nün uzaklaştırılması iddiasıyla yürütülen sürecin bir boşluğa yol açtığı ve özellikle bürokrasinin belirli alanlarında bu boşluğun başka dini cemaat ve tarikatlarla doldurulduğu iddiaları gündeme gelmişti. Bu bağlamda Menzil Tarikatı’nın da önünün açıldığı bilgisi sıklıkla basında yer almıştı. Dolayısıyla bu isim değişikliği ile murat edilen şey acaba dikkat çekmemek midir? “Deşifre” olunduğu için mi bu isimden vazgeçilmiştir? Dinsel bir kaygı nedeniyle mi bu düzenlemeye gidilmektedir? Bu soruların yanıt bulması gerekmektedir.

Görünen o ki, işine gelince “inancımız gereği” diyerek yasal düzenleme ve siyasi icraatları meşrulaştırmaya ve gerekçelendirmeye çalışan AKP, işine gelmeyince de bu kriteri bir tarafa bırakmaktadır. Bu torba yasada bunu net bir biçimde görmekteyiz. Kanun teklifinin ilgili maddesinde yasadışı bahis ve kumar sitelerine erişimin engellenmesine ilişkin bir düzenleme getirilmesi öngörülmüyor. Ancak hem madde gerekçesinden, hem de AKP’nin bahis ve şans oyunlarına ilişkin icraat geçmişine bakıldığında, AKP’nin bahis ve kumarla esasen bir derdinin olmadığı anlaşılıyor. AKP yasal olması, yani vergi vermeleri ve devlet denetiminde olmaları kaydıyla, bahis ve şans oyunlarına karşı değildir. Bilakis bahis ve şans oyunlarından ciddi biçimde vergi almaktadır. AKP’nin sorun ettiği asıl şey, vergi verilmeksizin yasadışı bahis oynatılmasıdır. Bu düzenlemenin madde gerekçesinden hareketle, şu soruyu sormak mümkündür. “Yasa dışı bahis ve kumar siteleri organizatörleri her yaştan ve her ekonomik durumdan kişiyi suç ağına çekmekte ve böylelikle toplumsal huzur ve yaşamımıza zarar vermekte” iken, yasal bahis böylesi sonuçlara neden olmamakta mıdır?

2/2633 esas numaralı bu torba yasada dikkat çeken diğer düzenlemeler ise Bireysel Emeklilik Sistemi’ne (BES) dövizle katılımın mümkün hale getirilmesi ve yurt dışında yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının dövizle askerlik yapmalarının önünü daha da açan maddelerdir. Her iki düzenlemeden de anlaşılacağı üzere, AKP döviz sıkıntısı yaşamakta ve bunu aşmak için gurbetçiler üzerinden çözümler geliştirmeye çalışmakta, eskiden “işçi dövizleri” şimdilerse ise “göçmen dövizleri” olarak ifade edilen yola başvurmaktadır. Çünkü zaten AKP’nin uyguladığı ekonomi politikalarıyla iyice dolarize olmuş olan ülke ekonomisi ciddi döviz sıkıntısı çekmektedir.

Doğrudan yabancı yatırım her geçen yıl düştüğünden, döviz ihtiyacı artmaktadır. Bir yandan ülkeye giren dövizin azalması, bir yandan da giren bu dövizin önemli bir çoğunluğunun gayrimenkule yatırılıyor olması, döviz ihtiyacını acil hale getirmiştir. Dahası ülkeden yabancı sermayenin çıkıyor olması da hesaba katıldığında, durumun vahameti ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla bu düzenlemeler bir anlamda yaşanan krizin de itirafı olan maddelerdir. Ancak çözüm yine yanlıştır. Ülkede döviz sıkıntısının yaşanması, esasen ülkede demokrasi, hukuk, adalet ve dolayısıyla güven olmamasıyla alakalıdır. Ekonomiye siyasetten ayıran bu okuma asla çözüm getirmeyecektir. Bilakis kriz daha da derinleşecektir.

Krizi daha da derinleştirecek olan bir husus da, bu torba yasada yer alan kredi garanti kurumlarına aktarılabilecek tutarı 35 milyar liraya çıkaracak olan düzenlemedir. Böylelikle özellikle KOBİ’lere kredi sağlanacağı iddia edilmektedir. Ancak bu düzenleme yapısal bir meseleyi dikkate almamaktadır. Ülke ekonomisindeki önemli yapısal sorunlardan bir tanesi de bankacılık sistemi ve dolayısıyla banka kredileridir. Bilindiği üzere büyük sermaye sahipleri

aynı zamanda büyük bankaların da bir biçimde sahibi ya da ortağıdır. Banka sahipliğinin bu kompozisyonu nedeniyle KOBİ'ler de krediye erişim sıkıntısı çekmektedirler. Dolayısıyla bu yapısal sorun çözülmeden KOBİ'lerin kredi sorununun çözülebilmesi mümkün değildir.

Yapısal reform olmaksızın piyasaya kredi pompalanması doping etkisi yapacak ve geçici bir rahatlama sağlayacak, ardından ise cari açığın ve enflasyonun artması gibi olumsuz etkileri olacaktır. 2017 yılında da benzer bir uygulama hayata geçirilmiş, verilen krediler yatırıma değil tüketime aktarılmıştı. Bu da piyasalarda bir yalancı baharın oluşmasına, hükümetin yıllık büyüme hedefini tutturmasına hizmet etmişti. Ancak izleyen yıllarda büyüme oranları baş aşağı gitmişti. 2017 yılında hayata geçirilen benzer uygulama şimdi bu düzenlemeyle tekrarlanmak istenmektedir. Ancak yine yalancı bahardan başka bir sonuç vermeyeceğini öngörmek zor değildir. Zaten her ne hikmetse ekonomik sorunlar denince AKP'nin aklına yatırım değil de borçlanma ve kredi gelmektedir. Üretim ve yatırım gelmemektedir. Unutulmamalıdır ki, şirketleri borçlandırmak aşırı finansallaşma yaratıp olumsuz sonuçlar doğurur. Kaldı ki, kredilerin tahsisinde dahi ciddi sorunlar söz konusudur. Kredi Garanti Fonu adeta bir kapalı kutudur. Kredilerin kimlere, hangi kriterlere göre dağıtıldığı belli değildir.

Kısacası 2/2633 esas numaralı bu torba yasadaki da halkın payına koca bir hiç düşmüştür. Geçim sıkıntısı, ekonomik zorluklar ve açlık sebebiyle her geçen gün intihar vakaları artarken, AKP-MHP ittifakı komisyon gündemine yine bu sorunun çözümünü gündeme almayan bir kanun teklifi getirebilmiştir. Oysa yasama önceliği ilkesi gereği memlekette bunca ekonomik sorun varken, işçiler, çiftçiler, işsizler, kadınlar, gençler, öğrenciler, EYT'liler, esnaf ve ataması yapılmayan öğretmenlerin durumu ortadayken, böylesi bir torba yasa getirmek, toplumsal derealizasyon sürecinin geldiği noktayı göstermesi bakımından ibretlidir. AKP'nin kendi gündemi ve dolayısıyla çıkarı ile toplumun gündemi ve dolayısıyla çıkarı arasında büyük bir uçurum vardır.

Madde 1

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'na ekleme yapan madde teklifiyle afet veya acil durum hallerinde ilgili valiliğin ihtiyaç duyduğu telefon abone ve konum bilgileri gecikmeksizin karşılanacağı, can ve mal kaybının minimuma indirilmesi gerekçesiyle düzenlenmektedir. Madde, İstanbul gibi kalabalık nüfuslu kentlerde olası afet ya da acil durum halinde böylesi bir talebin gerçeklikten uzak kalmasına neden olmakta, yahut bu talebin karşılanması halinde acil durum veya afet halinin sona ermesi sonrasında sağlanan bilgilerin imhasının yapılp

yapılmayacağını düzenlememekte, bu nedenle Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda öngörülen ölçülülük ilkesiyle örtüşmemektedir.

Madde 2

Maddeyle afetler nedeniyle elektrik ve doğalgaz faturalarının 1 yıla kadar ertelenmesi ile, elektrik ve doğalgaz dağıtım ve tedarik şirketlerinin söz konusu ertelemeden kaynaklanan anapara haricindeki tüketicilerden tahsil edilmeyen bedellere ilişkin finansman maliyetinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına Cumhurbaşkanı tarafından karar verilebilmesi düzenleniyor.

İstanbul gibi kalabalık nüfuslu kentlerde olası afet ya da acil durum halinde milyonlarca aboneye dönük böyle bir düzenlemenin finansman maliyetinin nasıl karşılanacağı belirsizdir. Zira yapılan özelleştirme politikaları sonucu, elektrik dağıtımının özel şirketlere verilmiş olması, bu hallerde talebin karşılanamayacağı kaygısını oluşturmaktadır. Dolayısıyla düzenlemenin sağlıklı bir şekilde uygulanabilmesi için elektrik ve doğalgaz dağıtımının yeniden kamulaştırılması gerekmektedir.

Madde 3

Maddeyle, Türk Standartları Enstitüsü tarafından “Enstitü, belirli süreli, geçici nitelikte ve özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde, yurt içinde ve yurt dışında iş akdiyle Enstitü dışından inceleme elemanı çalıştırabilir” düzenlemesiyle yabancı uzman alımı yapması sağlanmaktadır. Teklif sahiplerinin uzun yıllardır var olan asansör işleri, yakıt sektörü gibi örneklerle bu maddeye ihtiyaç olduğunu açıklaması tatmin edici nitelikte değildir.

Teklifin şu an devam eden Akkuyu Nükleer Enerji Santrali'ne dair bir düzenleme olup olmadığına dair sorularımıza yanıt verilmemiştir.

Madde 4

Maddeyle, dövizle BES uygulamasının getirilmesi sonrasında, dövizle yapılacak katkı paylarında da o kur farkı vergiye tabi olacağı gerekçesiyle, Gelir Vergisi Kanunu'na ekleme yapmaktadır.

Madde 5-28

Gelişen teknoloji ve çağın ihtiyaçları doğrultusunda bildirim yükümlülüğünün elektronik ortamda da yerine getirilebilmesi, hizmeti hızlandırması ve kolaylaştırması bakımından olumlu değerlendirilebilir. Aynı şekilde yabancı ülke mahkemelerinde gerçekleşen boşanma

sonrası taraflardan sadece birinin ya da vekilinin başvurusu ile Türkiye’de nüfus kütüğüne tescil edilebilmesi yurttaşlar için kolaylık sağlayabilir. Ancak iki madde birbirinden bağımsız düzenlemeler olmasına rağmen, ayrı ayrı değerlendirilmeleri talebimiz komisyon başkanınca reddedilmiş ve maddeler birlikte görüşülmüştür. Tek bir torbada 21 farklı yasada değişiklik yapılması başlı başına sorun oluştururken, muhalefetin eleştirilerine kulak tıkayarak birbiriyle ilgisiz iki maddenin birlikte değerlendirilmesi AKP iktidarının oldu bitti tavrını bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Madde 6

Madde ile aylık bağlanan maluller ve harp malullerinden çalışmaya devam edenlere genel hükümler yerine, vazife malullüğü aylığı bağlanma tarihinden sonra geçen hizmetleri esas alınarak, en az 20 yıllık sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödenmiş olması şartıyla, aylıklık aylığı da bağlanma imkânının verilmesi amaçlanmaktadır.

Vazife ve harp malullerine dönük işbu teklifteki iyileştirmeyi olumlu karşılamakla birlikte, savaş politikalarının yarattığı acı ve mağduriyetlerin sonlanmasının önemini; barışın mutlak değerini bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Madde 7-8-9

Maddelerle getirilen düzenlemeyle 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun’da izinsiz ya da izin belgesine aykırı üretim, satış ve reklam yasağına ilişkin cezalarda değişikliğe gidilmektedir.

Düzenleme ruhsatsız silah kullanımını engellemeye dönük olsa da, HDP olarak bireysel silahlanmanın mutlaka yasaklanması gerektiğini savunuyoruz. Özellikle kadın cinayetleri bireysel silahlanmanın gelebileceği yerlere örnek olabilir. Bu cinayetlerin yaklaşık yüzde 80’inde ateşli silah kullanıldığı belirlenmiştir.

Keza yakın zamanda peş peşe gelen cinayet haberleri Türkiye’de bireysel silahlanmanın geldiği vahim boyutu göstermektedir.

Karşılaşılan cinayet vakalarında failerin ifadeleri, Türkiye’de silaha ulaşmanın artık çok daha kolay olduğunu ortaya koymaktadır. Keza 24 Aralık 2017 tarihli ve 696 sayılı OHAL KHK’sıyla getirilen düzenleme de adeta silahlanmış sivillere yargı zırhı getirmiş, işleyebilecekleri suçlar bakımından cezasızlığın önünü açmıştır.

Tüm bunlar ortada iken İçişleri Bakanlığı 14 Mart 2018’de yayınladığı genelge ile silahlı kişilerin yıllık mermi alma hakkını 200’den 1000’e çıkarmış ve yeni cinayetlerin kapısını aralamıştır.

Hangi gerekçeye dayanırsa dayansın, ateşli silah edinme ve kullanma eğilimini en az beş kat artıran bu kararın bireysel silahlanmayı teşvik ve halkın güvenliğini tehdit eden bir yaklaşımı yansıttığı kuşkusuzdur.

Sadece bu nedenle dahi iktidara yakın kesimlerin yaptıkları silahlanma çağrılarının aksine bireysel silahlanmanın engellenmesinin yollarını aramamız gerekmektedir.

Yapılan araştırmalara göre Türkiye’de ruhsatsız silah sayısının 20 milyon civarında olduğu tahmin edilmektedir. Kaldı ki, bu silahlarla işlenen suç sayısı ruhsatlı silahlara göre 6 kat fazladır. Sadece 2019 yılında bireysel silahla işlenen 3 bin 623 olayda tam 2 bin 211 kişi yaşamını yitirmiştir. Yani diğer bir ifadeyle, her gün Türkiye’de bireysel silahlanmaya bağlı olarak en az 10 olay olmakta ve en az 7 kişi yaşamını yitirmektedir.

İster mevzuattaki boşluk nedeniyle, ister yetkililerin cesaretlendirmesiyle Türkiye’de 7’den 70’e herkes diziler, oyunlar, haberler sayesinde silahlarla ilgili pek çok şey öğrenebilmektedir. Hatta sadece silahlar değil, bombalar ve patlayıcılara dair bilgi sahibi olmak da çok kolay hale gelmiştir.

Silah almanın kolay olması, cezaların caydırıcı olmaması bireysel silahlanmanın ve bu yolla işlenen suçlardaki artışın en büyük nedenidir.

Kalıcı önlemler alınmadığı sürece silah alımları devam edecektir. Ruhsatlı veya ruhsatsız elde edilen silahlar, en ufak tartışmada kullanılır duruma gelmekte, ölümlere neden olmaktadır.

Bireysel silahlanma sorunu çözülmesi gereken acil bir ihtiyaçtır. Dolayısıyla Türkiye toplumunun ihtiyacı olan düzenleme bu değil, bireysel silahlanmayı engelleyecek düzenlemelerdir. Teklif sahiplerinin komisyon görüşmeleri esnasında “silah hayat kurtarır” gibi son derece korkutucu bir söylemle maddeyi savunmaları ise kabul edilemezdir.

Madde 10-11

Kanun taslağının bu maddeleri AKP’nin siyasi otoriterleşmesinin göstergesi niteliğinde olan bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. Yatırımcı lehine yapılan terkinlerin belediye encümeni ve il idare kurulu (Vali, Hukuk İşleri Müdürü, Defterdar, Milli Eğitim Müdürü, Bayındırlık ve Tapu Müdürü, Sağlık Müdürü, Tarım ve Köy İşleri Müdürü’nden oluşmaktadır) gibi yerele ait organların yetkilerini kısıtlayan, bu yetkiyi merkezi yönetime devreden ve merkezi yönetimin yetki alanını genişleten bir düzenlemedir. Merkezden karar alma yönteminin benimsenmesi modern yönetim anlayışlarına aykırı bir uygulamadır. AKP

tarafından hazırlandığı açıklanan ve yerel yönetimlerin bazı yetkilerini merkezi yönetime devreden ‘Yeni Yerel Yönetimler Yasa’ taslağının öncülü niteliğinde de değerlendirilebilecek olan, yerel yönetimlerin yetkilerini devreden bir taslak olarak da karşımıza çıkmaktadır.

İrtifak haklarına ilişkin, yargılama sürecini hızlandırma gerekçesiyle getirildiği iddia edilen basit yargılama usulü, aynı zamanda Türkiye’de yargının ağır çalıştığıın itirafı anlamına da gelmektedir. Türkiye’de, bütün davalarda görülen yargılama süreçlerinin uzun olması “adaleti” geciktirmekte, bu da büyük mağduriyetlere sebep olmaktadır. Bu sebeple yargılamalarda aranması gereken temel husus, maddi kazanç için süreyi kısaltmak değil adalet olmalıdır.

Madde 12

Kültür Bakanlığı’na ait faaliyet raporlarına ilişkin yapılan incelemeler sonucunda teftişe tabi iş yükünün yıllara sari olarak azaldığı ortaya çıkmaktadır. Müfettiş sayısında ciddi bir değişim olmamakla birlikte, Teftiş Kurulu’na gelen iş sayısı 2009’da 334 iken, bu sayı 2019’da 150 olmuştur. Teşkilatın büyümesi ve iş yükü gerekçeleriyle getirilen tasarımı istatistikler doğrulamamaktadır. Kaldı ki, geçmiş yıl tecrübelerinin bize gösterdiği, kurumlar arası denetim elemanı aktarımlarında verimlilik, denetim ve uyum konusunda ciddi sorunlar yaşanmakta, amaç hâsıl olamamaktadır. Doğru olan, liyakate dayalı bir seçim sonucunda kurumun kendi bünyesinde personelini yetiştirmesidir.

Kaldı ki, Türkiye gibi kültürel varlıklar konusunda zengin bir coğrafyada, bu varlıkların korunup geleceğe taşınabilmesi adına, teftiş yapabilecek nitelikte eleman yetiştirilmesi de gerekmektedir. Tarihi eserler üzerinde yapılan tahribatı ortaya koyacak yeterlilikte denetim yapılamaması önemli bir sorun olmakla birlikte, bu konuda uzman olmayan denetim elemanlarının başka kurumlardan Kültür Bakanlığı’na taşınması da sorunu çözmeyecektir.

Ayrıca yeterli tecrübeye sahip teftiş elemanlarının yeniden yazılı/sözlü sınava tabi tutulmaları da kabul edilebilir olmamakla beraber, tecrübelerin bize gösterdiği, sözlü sınavın Türkiye’deki karşılığı adam kayırmacılıktır. Sözlü sınav, iltimas ve listelerin iktidar tarafından belirlenmesi anlamına gelmektedir. Bu da liyakati, yeterliliği ve denetim kalitesini zedelemektedir. Bu ve benzeri gerekçelerle başka kurumlardan personel aktarımı uygun bir düzenleme olmayacaktır.

Madde 15

İlgili kanunda mücbir sebep sınırlarının net bir şekilde belirlenmesi ve yoruma açık bırakılmaması kaydıyla, mücbir sebep hallerinde borç ve yükümlülüklerin ertelenmesi uygun

olmakla birlikte, kimlerin hangi şartlar altında faydalanacağını kanuni çerçevesinin net bir şekilde belirlenmesi de gerekmektedir. Ayrıca vatandaşların uğradıkları zararların tespitinde objektif değerlendirmelerin yapılması ve ağır kayıplara uğramış, ödeyemeyecek duruma gelmiş vatandaşların borçlarının terkin edilmesi daha uygun bir düzenleme olacaktır.

Zira 1 yıl erteleme mağduriyet, maddi/manevi, yaşamış kişilerin sorunlarını geçici çözmekle beraber, kalıcı bir çözüm üretmeyecektir. Mücbir sebebin doğması durumunda oluşacak maddi zarardan korumak amacıyla ilgili bakanlık tarafından firmaya ödeme yapılması, zararın toplumsallaştırılmasıdır. Halkın borcunu erteleyen ve yükümlülükleri (firmaya ödenen paralar) artıran, fakat firmalara karlarını koruyan/kollayan bir siyasi tercihte bulunulması kabul edilebilir değildir. Firmaların devasa vergi borçlarını silen iktidar, mağdurların borçlarını ertelememeli terkin etmelidir.

Madde 16

İşsizlik Fonu'nun temel amacı, ilgili kanunda, işsizlik ödeneği adı altında sigortalı çalışmış, fakat işsiz kalmış kişilere kanunda belirtilen süre ve miktarda parasal ödeme yapmak olarak tanımlanmıştır.

Ekonomik kriz, işsizlik ve işsizliğe bağlı intiharların sıkça konuşulduğu günümüzde İşsizlik Fonu'nun amacı dışında kullanılması makul bir uygulama değildir. İşsizler için kullanılması gereken Fon, yapılan düzenlemelerle işverenlere prim desteği sunan bir kaynak olarak da kullanılmaya başlanmıştır. İktidar Fon'u kullanmak söz konusu olduğunda, para aktarmayı tercih ettiği kesim, genelde, sermaye grupları olmaktadır.

Ayrıca Mesleki Yeterlilik Belgesinin, devletin bu konuda yetkin birçok kurumu olmasına rağmen, özel firmalara yaptırılması da uygun bir düzenleme değildir. Yetki belgesinin devlete bağlı kurumlar tarafından verilmesi daha makul bir düzenleme olacaktır. Mesleki Yeterlilik Belgesi için şu ana kadar 776 bin kişi için Fon'dan 672 Milyon TL ödeme yapılmışken, 2021 yılı sonuna kadar 450 bin kişinin bu belgeyi alması öngörülmekte ve bunun için Fon'dan 382 milyon 500 bin TL daha ödeme yapılması öngörülmektedir. Mesleki Yeterlilik Belgesi için gerekli paranın İşsizlik Fonu Kanunu'na aykırı bir şekilde Fon'dan karşılanması yerine, işçi niteliğinin artmasından fayda sağlayan işveren tarafından karşılanması gerekir.

Madde 17

2017 yılında kabul edilen düzenlemeyle 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na madde eklenerek Esnaf Ahilik Sandığı kurulması ve sandığa 01.01.2018 tarihinden itibaren prim toplanması öngörülmüştü, fakat bu düzenleme daha sonra 01.01.2020 tarihine ertelenmiştir.

Yeni torba yasayla bu sürenin 01.01.2021 tarihine ertelenmesi planlanmaktadır. Muhtemelen yaşanan ekonomik kriz şartlarından dolayı önümüzdeki dönem de uygulanabilirliği mümkün olmadığından tekrar erteleme sözü konusu olacaktır.

2020 Yılı Cumhurbaşkanlığı Programı'nda sandık için toplanacak primlerin İşsizlik Sigortası Fonu gelirine dâhil edilmesi öngörülmüştür. 5510 sayılı Kanun'un 4/b Maddesi, hizmet akdine bağlı olmayan ve kendi adına/hesabına bağımsız çalışan esnafın Esnaf ve Ahilik Sandığı sigortalısı sayılması şeklinde bir düzenleme içermektedir. Sandığın geliri; esnaftan brüt asgari ücretin yüzde 2'si oranında alınan prim ve devletin yüzde 1 katkı sunmasıyla sağlanacaktır. Ancak yaşanan krizden dolayı esnaf kredi, prim ve vergi borçlarını dahi ödeyememektedir. Bu kanunla birlikte zaten zor durumda olan ve kepenk kapatmak zorunda kalan esnafa, zorunlu bir yükümlülük daha bindirmek ekonomik gerçeklerle bağdaşmamaktadır.

Burada doğabilecek sorunlardan bir diğeri de her kaynağı talan ederek ekonomiyi yöneten ve artık kaynak bulma sıkıntısına düşen iktidarın, sandıkta toplanması öngörülen primleri amacına uygun kullanıp kullanmayacağıdır. Zira işsiz kalmış emekçiye maaş bağlamak amacıyla kurulan İşsizlik Fonu'ndan işverene destek prim ödemeleri yapılmış ve Fon'un amacı dışında kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Bu Fon'un amacı dışında kullanılmasını engelleyecek kanuni önlemlerin alınması, esnafın ödemesi gereken prim oranının düşürülmesi ve Fon'dan yararlanma şartlarının kolaylaştırılması gerekmektedir.

Madde 18-19

Söz konusu maddeler ile, yurtdışında yaşayan yurttaşların ve çıkma izni ile vatandaşlıktan ayrılmış kişilerin döviz cinsinden birikimlerini Türkiye'ye çekmek ve böylece ülkeye döviz girişi sağlamak hedeflenmektedir. Ancak, Türkiye'ye döviz girmeyişinin temel sebepleri görmezden gelinerek hazırlanan bu teklif, ileriye yönelik büyük riskler taşımaktadır. Türk lirasının oldukça değersiz olduğu bu dönemde, döviz bazlı BES'lere yine döviz olarak ilave edilecek olan yüzde 10 devlet katkısının Hazine'ye yükü hesaba katılmak zorundadır. Bulduğumuz koşullarda Hazine'ye bu tür bir yükümlülüğün getirilmesini doğru bulmamaktayız.

Madde 20

Teklif ile Kredi Garanti Fonlarına halihazırda 25 milyar lira olan ödenek aktarımı 35 milyar liraya çıkarılmaktadır. KOBİ'lerin böylece daha rahat kredi kullanabileceği gerekçe olarak sunulmaktadır. Ancak, bu teklif uzun bir süredir içinde olduğumuz üretim krizinin finans

politikalarıyla yönetilebileceğini düşünme eğiliminin bir sonucudur. Odak, KOBİ'lerin yalnızca kolay bir biçimde kredi kullanabilmelerinden ziyade, gerçek bir üretimle sonuçlanacak yatırımların teşviki olmalıdır.

Bu teklif, bankacılık sisteminin kredi sağlamadaki temel problemlerinin hala çözülmemiş olduğunu da göstermektedir. Bankalar gayrimenkul ipoteği üzerinden kredi sağlamakta, kredi verilen projelerin niteliği göz ardı edilmektedir. Proje bazlı bir değerlendirme olmaması, kredilerin gerçekte üretime dönüşüp dönüşmeyeceğinin kestirilememesine ve böylece kredi alımında devlet dışında başka garantörlerin bulunamamasına sebep olmaktadır. Güven eksikliği nedeniyle başka aktörlerin garantörlükten kaçınmasının sebeplerini içinde bulunduğumuz ekonomik ve siyasi krizde ve güncel finansallaşma sisteminde aramamız gerekmektedir.

KOBİ'lere devlet garantörlüğünde verilecek olan krediler ile ekonomik büyümeye katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Fakat halihazırda KOBİ'ler kredi borcu içindedir. Gerçek anlamda üretim yapılabilmesi için proje bazlı bir kredi sağlama sistemi olmalıdır. KOBİ'lerin daha kolay kredi alabilmesi, üretimi destekleyici bir izlenim yaratıyor olsa bile, esasen yalnızca daha fazla borçlanmaya, kredi batığına ve Hazine yüküne neden olacaktır.

Teklifin makroekonomiye, cari açık ve enflasyon yönünden daha önce 2017 yılında yürütülen benzer bir politikanın neden olduğu gibi büyük negatif etkileri olacaktır. 2017 yılında yaratacağı kortizon etkisi nedeniyle tercih edilmiş olan plansız kredi artışı, bugün içinde bulunduğumuz ekonomik krizde büyük bir etkiye sahiptir. O dönemde, kefaletle verilen krediler gerçek anlamda yatırıma ve üretime dönüşmemiştir. Öncelikli yatırım alanlarını belirlemeden, KOBİ'lerin proje bazlı üretim planlarını incelemeyen, etki analizi yapmadan rastgele dağıtılacak olan krediler ekonomik gidişatta yalnızca geçici bir canlanma fakat sonrasında önemli bir düşüş yaratacaktır.

Madde 21-22-23-24

Söz konusu maddeler açık bir şekilde en temel anayasal haklardan biri olan örgütlenme özgürlüğünü ve buna bağlı olarak da ifade özgürlüğünü kısıtlamaya yöneliktir. Dernekler, kuruluşlarını dahi valilikten izin alarak değil yalnızca bildirimle yaparken, dernek üyelerinin kişisel veri niteliğindeki bilgilerini derhal elektronik ortama aktarma zorunluluğu özel hayatın gizliliğini ihlal eder niteliktedir.

Daha önce İçişleri Komisyonu'ndan geçen, lakin gösterilen muhalefet nedeniyle Genel Kurul görüşmelerinde geri çekilen, ciddi hak ihlallerine neden olacak olan bu teklif, şimdi Plan ve Bütçe Komisyonu'nda bir torba yasa içinde geçirilmeye çalışılmaktadır. Yalnızca bu tavır

dahi, AKP'nin siyasal olarak beslendiği zor düzeni için söz konusu teklifin ne denli “işlevsel” ve hayati olduğunu göstermektedir.

2018 yılında Dernekler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile derneklere mevcut üyelerinin, üyelikten çıkarılan veya üyeliği sona eren kişilerin, ad-soyad, doğum tarihi ve kimlik numaralarını 30 gün içinde Mülki İdare Amirliğine bildirme yükümlülüğü getirilmişti. Ancak birçok sivil toplum kuruluşu ve örgütü bu değişikliğin iptali için çeşitli davalar açmıştı. Söz konusu davalar henüz sonuçlanmamışken, iki kere Meclis gündemine taşınan bu teklif aynı zamanda, daha önce yapılan yönetmelik değişikliğine kanuni dayanak hazırlamak içindir. Bütün bunların yanı sıra, teklifin devam etmekte olan yargı sürecine müdahale niteliğinde olduğunu da belirtmek oldukça elzemdir.

Dernekler oldukça esnek örgütlerdir ve sivil toplumun çeşitliliğini yansıtır. Dernekler Kanunu'nun 9. Maddesi'ne göre, “Derneklerde iç denetim esastır.” İnsan Hakları Derneği'ne göre, “Bireylerin dernek kurma özgürlüğü, hukukumuzda, derneğin kendi iç düzenini, üyelik hak ve yükümlülüklerini ve etkinlik alanını belirleme serbestliği ile tanımlanmaktadır ve örgütlenme özgürlüğü, örgütlerin özgürlüğü ile bütünleşmektedir”. Ancak önümüzdeki teklif tüm dernek verilerine haiz olmayı ve sivil toplum faaliyetlerinin kısıtlanmasını hedeflemektedir. Üstelik temel hakları ihlal etmek pahasına olsa dahi. Bu da açık bir şekilde kamu düzenini sağlamak amacının/kısıtının ötesine geçmektedir.

Teklif gerekçesinde, farklı alanlarda faaliyet yürüten derneklerin en fazla üye sayısına sahip olanlarını belirlemeye ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir. Ancak, halihazırda dernekler yıllık beyannamelerinde dernek üye sayılarını açıklamaktadır. Bu bakımdan teklif gerekçesi ikna edici olmak bir yana, kamuyu yanıltıcı niteliktedir.

Bir başka gerekçe ise yurttaşların kendi iradeleri, rızaları dışında derneklere üye yapılabilmeye ihtimalidir. Dernekler oldukça esnek örgütlerdir ve üye olmak kadar, üyelikten çıkmak da oldukça kolaydır. Münferit olayların veya çeşitli kötü senaryoların, ihtimallerin tüm yurttaşların sivil haklarını engelleyici bir şekilde düzenlemelere yol açması kabul edilebilir değildir.

Türkiye'de oldukça fazla üyesi bulunan ve uzun yıllardır faaliyet yürüten dernekler mevcuttur ve bu dernekler üyelerinin tüm bilgilerine haiz değildir. Esasen buna gerek de yoktur.

Üyelerin tüm bilgilerine sahip olma isteği, yurttaşların sivil toplumdan çekilmesine sebep olacaktır ve AKP'nin bu teklifte bu denli ısrarcı olmasının en önemli gerekçelerinden biri de budur. Artan güvenlikçi politikalarla her sivil toplum unsurunun terörize edilmeye çalışıldığı bir bağlamda, yurttaşlar dernek üyeliklerinin merkezi yönetim ile paylaşılmasından endişe duyacaktır. Hatta, “suçlu” olarak algılanmaktan ve fişlenmekten sakınmaya çalışan yurttaşlar

sivil toplum faaliyetlerinden uzak duracaktır. Dernek üyeliklerine dair şeffaflık gerekçesiyle bilgi edinme isteği, mevcut iktidarın kendisine düşman olarak gördüğü sivil toplumu yönetme ve ona hükmetme isteğinden kaynaklanmaktadır.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na (KVKK) göre ise "özel" nitelikli bir veri olan dernek üyeliklerinin Bakanlık ile paylaşılması ve dijital bir ortama aktarılması, inançları, politik görüşleri, cinsel eğilimleri vb. gerekçelerle yurttaşların fişlenmesine, ayrımcılığa uğramasına ve bunlara bağlı olarak başka başka hak ihlallerinin belirmesine neden olacaktır. Yurttaşların dernek üyeliklerinin devlet tarafından bilinmesi ve işlenme ihtimali özel hayatın gizliliğinin ihlali yönünden de değerlendirilmek zorundadır. Çeşitli verilerin şirketler ve iktidarlar tarafından insanların davranışları hakkında yargılar üretmek ve onları yönetmek için kullanıldığı bu "büyük veri" döneminde, özel hayatın gizliliği hususuna ek bir vurgu yapmak oldukça mühimdir.

Madde 26-35-36

Yenilenebilir enerjiye dair düzenlemelerin birleştirilmesi, bu sektörün temel taleplerinden biri olduğu için olumludur.

Ancak söz konusu teklifin de diğer enerji yatırımlarında olduğu gibi, ekolojik etkileri ve yurttaşların görüşlerini dikkate almadan hazırlandığını görüyoruz. "Bakanlık, yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması, bu alanların ve bağlantı kapasitelerinin yatırımcılara tahsisıyla, yatırımların hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla, kamu ve Hazine taşınmazları ile özel mülkiyete konu taşınmazlarda kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yer seçimi yapmak suretiyle yenilenebilir enerji kaynak alanları (YEKA) oluşturur." ifadesi ile hem kamu arazilerinin şirketlere devri hem de acele kamulaştırma, zorla kamulaştırma gibi uygulamalarıyla da yurttaşların arazilerinin şirketlere devri söz konusu olmaktadır. Türkiye'de hala fosil yakıtı dayalı enerji yatırımları devam etmektedir. İktidar bilinçli olarak yenilenebilir enerji yatırımlarını sınırlamakta, zorlaştırmakta, hedefleri küçültmektedir.

İklim krizinin derinleşmesinin önüne geçmek için fosil yakıtı dayalı enerjiden ivedilikle vazgeçilmesi, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması gerekmektedir. Fakat yenilenebilir enerji yatırımları da piyasa koşullarında özel şirketler tarafından yapıldığı için, hem kamu ihtiyaçları, hem yerellik, hem de ekolojik sınırlar, denge vb. dikkate alınmamaktadır. Sadece karlılık gözetilmektedir. Dolayısıyla HES, JES, GES, RES projeleri de birer çevresel yıkım projesine dönüşmektedir.

Nitekim Karadeniz başta olmak üzere 2005'ten beri yapılan HES yatırımları; Ege bölgesinde Aydın ve Manisa'daki JES yatırımları; İzmir, Hatay vb. yerlerdeki RES yatırımlarının hepsi çevresel etkileri hesaplanmadan yapılmış ve yurttaşların tepkisine neden olmuştur.

Türkiye'nin enerji alanında yapması gerekenler:

- Birincisi, enerji sektörü yeniden kamulaştırılmalıdır. Şirketlerin karlılık peşinde koşmalarına bağlı olmadan, ekonominin ve toplumun ihtiyaçları doğrultusunda enerji politikası belirlenmelidir.
- İkincisi, mevcut enerji kapasitesi rehabilite edilmeli, barajlardaki ve iletim hatlarındaki kayıp kaçaklar engellenmeli, enerji tasarrufu sağlanmalıdır. Bu yolla yüzde 20-25 oranında kaynak yaratılmış olacaktır.
- Üçüncüsü de, bir plan doğrultusunda fosil yakıtı dayalı enerjiden vazgeçilerek, yenilenebilir enerji biçimleri kamusal yarar ve ekolojik sınırlar göz önünde bulundurularak hızlı bir şekilde geliştirilmelidir.

Madde 27-37

Tüketicilerin, elektrik ihtiyaçlarını yenilenebilir enerji kaynaklarından talep edebilecek olmaları, yenilenebilir enerji kullanmayı destekleyecek önemli bir adımdır. Ancak halihazırda çok fazla sayıda yenilenebilir enerji kaynağı mevcuttur. Her birinin teknik şartlarının birbirinden farklı olması, bu kaynakların ayrı ayrı ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Örneğin rüzgâr enerji santralleri gürültü kirliliğine sebebiyet verirken; biyogaz enerji santralleri hava ve çevre kirliliğine neden olmakta; güneş enerjisi santrallerinin ise çevreye hiçbir zararı bulunmamaktadır. YEKA'lar oluşturulurken, kurulacağı çevreye uygun olan yenilenebilir enerji kaynağının belirlenebilmesi için kriterler oluşturulması gerekmektedir.

Madde 29

AKP tarafından sunulan bu madde teklifi ile "2020 yılının tamamında, sektör ayrımı yapılmaksızın, finansmanı İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak şekilde, işverenlere, ödeyecekleri sigorta priminden mahsup edilerek günlük 2,50 TL, aylık 75 TL asgari ücret desteği" sağlanması düzenlenmektedir. Yani işçinin sigortasından, patronun primi ödenmek istenmektedir.

Her fırsatta sermayenin ve işverenin konforunu artıran AKP'nin, halktan, emekçiden yana olmadığını bu vesileyle bir kez daha görmekteyiz. İşsizlikle mücadele amacıyla kurulan ve temel işlevi, işsizlik ödeneği ödemek olan İşsizlik Sigortası Fonu, AKP eliyle, işverenin 1 koyup 3 aldığı bir 'İşveren Fonu'na dönüştürülmüş durumdadır.

Mevcut iktidar, içinde bulunduğumuz ekonomik kriz ortamında ortaya çıkan hemen her sorunu, reform niteliğinde yapısal tedbirlerle değil; kortizon niteliğinde anlık ve geçici tedbirlerle, patrandan, sermayeden yana saf tutarak çözmek konusunda ısrarcıdır. Bu teklif de, AKP'nin "kortizon etkisi" yaratarak toparlama gayretinin bir sonucudur. İşsiz, emekçinin hakkının, işverene, patrona verilmesi kabul edilebilir değildir.

İşsizlik Sigortası Fonu'nun yalnızca işsiz yurttaşlar yararına kullanılması; amacı dışında kullanıma son verilmesi hedefiyle bu madde teklifinin torba yasadan çıkarılması için görüşmeler sırasında verdiğimiz önerge, AKP-MHP oylarıyla reddedilmiştir. İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanma koşullarının, bilhassa içinde bulunduğumuz kriz ortamında iyileştirilmesi amacıyla sunduğumuz, işsiz yurttaşların İşsizlik Sigortası'ndan faydalanma koşulununun 180 güne indirilmesi önerimiz de yine AKP-MHP oylarıyla reddedilmiştir.

Bu teklifle açıkça görülmektedir ki, mevcut iktidar, yaklaşık 8 milyon bandında seyreden gerçek işsizliğin, halkta yarattığı buhranın ve yaşam zorluğunun farkında değildir. Her fırsatta sermayenin konforunu önceleyen düzenlemeler getirmesi de bunun açık bir göstergesidir.

HDP olarak sözümüzü bir kez daha yineliyoruz: İşsizlik ve yoksulluk çemberinde sıkışan halkın ihtiyaçları karşılanmalı, sosyal devlet ilkesi eksiksiz yerine getirilmelidir. İşsizlik Sigortası Fonu'nun amacı dışında kullanılmasına, Fon bütçesinden işverenlere yapılan destek ve teşviklere derhal son verilmelidir. Fon'dan faydalanabilme koşul ve kriterleri işsiz yurttaşlar lehine düzenlenmeli, işsizlik ödeneği alma süresi ve miktarı artırılmalı, işsiz olan tüm yurttaşlar istisnasız biçimde işsizlik ödeneğinden faydalanabilmelidir.

Madde 30

Vazife ve harp malullerine dönük işbu teklifteki iyileştirmeyi olumlu karşılamakla birlikte, savaş politikalarının yarattığı acı ve mağduriyetlerin sonlanmasının önemini; barışın mutlak değerini bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Madde 32

Çocukların bile erişebildiği bir hal alan ve gittikçe yaygınlaşarak sosyal bir sorun haline gelen yasadışı bahis durumuna dönük bu düzenlemeye olumlu bakmakla birlikte, yeterli bulmamaktayız. Kumar ve bahsin zararları, yasadışı veya yasal olma ayırımına gidilmeksizin kabul edilmeli; reklam ve erişilebilirlik konusuna tam da bu bakış açısıyla kısıtlamalar getirilmelidir. Bilhassa çocukların bahis uygulamalarına erişimlerinin etkili biçimde denetlenip, engellenmesini savunmaktayız. Bu anlamda, kumar ve bahis reklamlarının yasadışı ya da yasal olmasına bakılmaksızın, tamamen yasaklanması gerekmektedir.

Devletin kasasına vergi getirme koşuluna bağılı olarak bahis uygulamasına yasallık atfedip izin vermek; öte yandan sadece yasadışı olana “kötü alışkanlık” diyerek engellemek kabul edilebilir görünmemektedir. Toplumsallık arz eden bir soruna dönüşen kumar ve bahsin reform niteliğinde ve etki analizi içeren bir düzenlemeyle ele alınması gerekmektedir.

Madde 33-34

Vakıflar Genel Müdürlüğü ve mazbut vakıflara ait olan, onarım ve inşa karşılığında uzun süreli kiraya verilen taşınmazlar için ek teminat alınması (ilk yılın altı aylık kira bedeli) ve sözleşme süresi içinde üç aylık kirasını ödemiş bulunan kiracıların, verilecek otuz günlük süre içinde borcunun tamamını ödememesi durumunda, mülki amirlikçe taşınmazdan tahliye edilebilmesi düzenlenmektedir. Ayrıca, taşınmazların onarım veya inşa karşılığı ve devam eden diğer kiralamalarında birikmiş üç aylık veya daha fazla kira borçları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ödenmezse, taşınmazlar mülki amirlikçe tahliye edilebilecektir.

Bu hususta, taşınmazların birikmiş kira borçlarını ödeme sürelerinin üç ay gibi kısa bir zaman dilimi olarak değil; makul bir ödeme planı sunularak düzenlemesini daha yerinde ve doğru bulmaktayız.

Madde 38

Yurt dışında yaşayan Türkiye vatandaşları için dövizli askerliğin genişletilmesi başlı başına askerlik sisteminin tartışmaya açılmasına neden olmaktadır. Hükümetin her alanı piyasaya açan ve kar amacı güden politikaları askerlik hizmetinde de görülmektedir. Düzenlemenin kamu vicdanını rahatsız etmeyecek bir içerikte olması gerekmektedir. Parası olanın askerlik yapmadığı, parası olmayanın askerlik yaptığı bir sistemde, kamu vicdanı rahatsız edilmektedir. Askerlik sistemi yapısal olarak sorunlu bir durumdadır. Zorunlu askerlik yerine zorunlu kamu hizmeti, vicdani hizmet anlayışı üzerinden hareket edilmedikçe, yapılan her düzenleme, askerlik sisteminde var olan sorunları ve adaletsizliği derinleştirecektir.

Erol Katırcıoğlu
İstanbul

Garı Paylan
Diyarbakır

Necdet İpekyüz
Batman

MUHALEFET ŞERHİ

Torba Kanunlar

Türkiye’ de anayasal sistem 24 Haziran ile beraber birlikte değişmiş olsada siyasetin aktörleri tarafından eski usul ve alışkanlıkların sürdürüldüğü gözlenmektedir. Bakanlar Kurulu’ nun yerini Cumhurbaşkanı, kanun tasarılarının yerini ise kanun teklifleri almıştır. Yürütme, TBMM Genel Kurulu ve komisyonlarda temsil kabiliyetine sahip değildir. Bu yeni durumun gereği olan değişikliklerin hem Meclis İç Tüzüğü’nde hem de birçok farklı alanda yapılmamış olması yasamanın verimli çalışmasına mani olmaktadır. 2/2633 sayılı Kanun Teklifinde bundan 3 ay önce düzenleme yapılmış hususlarda, yeniden değişiklik yapılıyor olması bunun kanıtıdır.

Torba kanunlar, bugünkü yapıları ile yasama kalitemizdeki düşüklüğün bir göstergesidir. Neredeyse 150 yıla dayanan parlamento geleneğimizin bugün vardığı nokta açısından düşündürücüdür. Ne toplumun ihtiyaçlarını giderecek bir yasama faaliyetine ne de Meclis’ in önemli fonksiyonlarından müzakerenin sağlıklı işlemesine imkan vermektedir.

TBMM İçtüzüğü ’nün 23. maddesinde “Tali Komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu Komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerine bildirirler” denilirken; yine İçtüzük ’ün 34. maddesinde “Bir komisyon, kendisine havale edilen teklife, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havalesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif veya herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir” denilmektedir. Yine aynı maddenin bir başka paragrafında “Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir” hükmüne yer vermiştir. Bilindiği üzere, komisyonlar “İhtisas Komisyonları”dır. Komisyonlara üye seçiminde milletvekillerinin uzmanlıkları dikkate alınır.

2 / 2633 Esas Numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi; komisyon gündemine alındığında 21 farklı kanunda değişiklik önermekteydi. Görüşmeler esnasında eklenen iki farklı madde ile 23 farklı kanunda değişiklik öneren bir hal almıştır.

Komisyon görüşmeleri esnasında teklife eklenen 1. Madde, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu’na dair düzenlemeyi,

2. madde, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna,

3. madde, ve 132 sayılı Türk Standartları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna,

4. madde, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na,

5. madde, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'na,

6. madde, 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunu'na,

7., 8. ve 9. madde, 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunu'na,

10., 11 ve 12. madde, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'na,

13. ve 14. Maddeler, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na,

15. madde, 3213 sayılı Maden Kanunu'na

16. ve 17. Maddeler ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na,

18. ve 19. madde 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'na,

20. madde, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunu'na,

21. 22., 23. Ve 24. Maddeler, 5253 sayılı Dernekler Kanunu'na,

25. madde, 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunu'na,

26. ve 27. Maddeler 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunu'na,

28. madde, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'na,

29. ve 30. madde, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na,

31. madde 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunu'na,

32. madde, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunu'na,

33. ve 34. madde, ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'na,

35., 36. ve 37. Maddeler 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na,

38. madde ise 7179 sayılı Askeralma Kanunu'na ilişkin düzenlemeler öngörmektedir.

Buradan hareketle, ilgili düzenlemelerin hangi kurumlar ile ilişkili olduğuna baktığımızda ortaya çıkan tablo şu şekildedir:

İçişler Bakanlığı	
Madde 1	İl İdaresi ile BTK arasındaki bilgi paylaşımına ilişkin düzenleme
Madde 5	Çalışanların kimlik bilgilerinin elektronik ortamda bildirilmesi
Madde 7	İzinsiz Silah üretimine ilişkin yaptırımlar
Madde 8	
Madde 9	
Madde 21	
Madde 22	Derneklere ilişkin bildirim ve işlemlerin elektronik ortamda yapılması
Madde 23	
Madde 24	
Madde 28	Yabancı ülke boşanma kararının iç hukukta kesinleşmesine ilişkin düzenleme
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	
Madde 2	Ertelenen elektrik ve doğalgaz faturalarının gecikme zamlarının bütçeden karşılanması
Madde 15	Mücbir sebep hallerinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından mali yükümlülüklerin ertelenmesi ve taksitlendirilmesi
Madde 26	YEK tapu kütüğüne şerhlerinin resen kaldırılması ve YEKA yarışmaları kapsamındaki tavan fiyatın Türk Lirası olarak belirlenmesi
Madde 27	YEK kapsamında elde edilen gelirlerin değerlendirilmesine ilişkin yönetmelik çıkarılması
Madde 35	YEK uyum düzenlenmesi
Madde 36	Tüketicilere yenilenebilir enerji kullanabilmesi tercihinin getirilmesi
Madde 37	Yek uyum düzenlenmesi
Türk Standartları Enstitüsü	
Madde 3	TSE geçici uzman personel istihdamı
Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	
Madde 6	Vazife ve harp malullerinin emekli maaşları
Madde 16	Mesleki yeterlilik belgesine ilişkin sınav ve belge ücretlerinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasının 31/12/2021'e kadar uzatılması
Madde 17	Esnaf Ahilik Sandığı uygulamasının 1/1/2021'e kadar uzatılması
Madde 29	İşverenlere 75 TL asgari ücret desteği
Madde 30	Vazife ve harp malullerinin emekli maaşları uyum düzenlemesi
Kültür ve Turizm Bakanlığı	
Madde 10	Turizm amaçlı tahsislerde yargılanmanın basit usulde yapılması
Madde 11	Turizm tesislerine yönelik Bakanlığa yönetmelik çıkarma yetkisinin verilmesi

Madde 12	Bakanlığın naklen müfettiş alımı
Yüksek Öğretim Kurulu	
Madde 13	Semerkant Bilim ve Medeniyet Üniversitesi'nin adının "İstanbul Salık ve
Madde 14	Teknoloji Üniversitesi" olarak değiştirilmesi
Hazine ve Maliye Bakanlığı	
Madde 4	
Madde 18	Yurtdışında yaşayan vatandaşlara dövizle BES imkanı sağlanması
Madde 19	
Madde 20	Kredi garanti kurumlarına aktarılacak kaynağın 25 milyar TL'den 35 milyar TL'ye çıkarılması
Madde 25	Gelirler Genel Müdürlüğü'ne yapılan atıfların düzenlenmesi
Madde 31	MASAK'ta çalışan uzmanlara denetim yetkisinin tanınması
Madde 32	İllegal bahsin katalog suç olarak tanımlanması
Vakıflar Genel Müdürlüğü	
Madde 33	Vakıflara ait taşınmazların kiralarının ödenmemesi durumunda tahliyesi
Madde 34	
Milli Savunma Bakanlığı	
Madde 38	Dövizle askerlik uygulamasının kapsamının genişlemesi

Teklifteki birçok maddenin, İçişleri Komisyonu, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, Milli Savunma Komisyonu'nda, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu, Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarının ihtisas alanında düzenlemeleri içerdiği ortadadır.

Teklifin 1,5,7,8,9,21,22,23,24 ve 28. Maddeleri çok açık bir şekilde **İçişleri Komisyonu'nun** ihtisas alanı içerisindedir.

2,15,26,27,35,36 ve 37. Maddeler için **Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu'nun** tali komisyon olarak görüş bildirmesi gerekliydi.

10,11 ve 12 maddeler için **Turizm Komisyonu'nun**, 38. Madde için ise **Milli Savunma Komisyonu'nun** tali komisyon olarak görüş bildirmesi gerekirken bu da gerçekleşmemiştir.

Dahası, teklifin 13. Ve 14. Maddelerinde yer alan Semerkant Bilim ve Medeniyet Üniversitesi'nin adının "İstanbul Salık ve Teknoloji Üniversitesi" olarak değiştirilmesine dair düzenleme, torba kanun uygulamasının **ironik** bir örneğini sergilemektedir.

Plan ve Bütçe Komisyonu

Kuruluşu, diğer komisyonlardan farklı olarak **Anayasa** ile düzenlenmiş bir komisyondur. Komisyonun Anayasa'da belirlenmiş görevi, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca Bütçe Kanun Tekliflerini görüşmektir. Zaman içinde bu görevin yanında, Anayasa'nın 164. Maddesi gereği Kesin Hesap Kanun tasarılarını görüşmek, 166. Maddeye istinaden de Kalkınma Planları'nı görüşmek, Sayıştay Raporlarını görüşmek gibi görevler de dahil olmuştur. Komisyon, Anayasal görevlerinin yanında, Meclis İç Tüzüğü gereği birtakım

kanun tekliflerini de görüşmek ve karara bağlamak ile de yükümlüdür. Bu tekliflerin kapsamı teorik olarak Genel Bütçe kapsamındaki Kamu idareleri'nin "paraya müteallik" eylem ve işlemlerine ilişkin düzenlemelerdir.

- Vergi, harç, katkı payı, fon ve benzeri yükümlülükler getiren teklifler,
- Bütçeye yük getiren teklifler,
- Yeni kamu kuruluşunun kurulmasına, birleştirilmesine veya kaldırılmasına dair teklifler,
- Kadro ihdasını veya iptalini düzenleyen teklifler,
- Kamu personelinin özlük haklarına ilişkin teklifler,
- Sosyal Güvenliğe ilişkin teklifleri
- İktisadi ve mali nitelikteki uluslararası anlaşmalara ilişkin teklifler,
- Özelleştirme uygulamasına dair teklifler.

2 / 2633 Esas Numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, yukarıda saymış olduğumuz kapsamı dışında birçok değişikliği içermektedir. Meclis İç Tüzüğü gereğince teklifteki birçok madde hakkında tali komisyonların görüşlerinin yer alması bir tarafa, bazı madde düzenlemelerinin esastan diğer komisyonlarca görüşülmesi gerekmektedir.

Teklif 17.02.2020 günü meclis başkanlığına havale edilmiş ve 18.02.2020 günü esas komisyonu; Plan ve Bütçe Komisyonu, tali komisyonları; İçişleri Komisyonu, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu olmak üzere 4 komisyona işlem görmek üzere gönderilmiştir. Teklif havale edildiği hiçbir komisyonda görüşülmeksizin Plan ve Bütçe Komisyonu gündemine alınarak görüşülmüş ve karara bağlanmıştır.

2 / 2633 Esas Numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

Usul açısından yukarıda saydığımız noksanlar bir yana, teklifin büyük kısmı, esasında birçok farklı alanda teknik düzenlemeleri, kamu idaresinin uygulamada karşılaştığı sorunların giderilmesini amaçlayan düzenlemelerden oluşuyor. Bu bakımdan, teklifteki birçok maddenin yerinde düzenlemeler olduğunu düşünüyoruz.

Maddeler Üzerine Görüşler

Madde 6 - 30

6. maddede yer alan düzenleme ile 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına,

“Ancak, bu kapsamdakiler aylık bağlandığı tarihten sonra geçen çalışmalarını esas alındığında en az 20 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 5000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla talepleri halinde ayrıca yaşlılık aylığından da yararlanırlar.” cümlesi eklenmiş ve vazife ve harp malulleri için yaşlılık aylığının bağlanması hükme bağlanmıştır.

30. madde düzenlenmesi ise, yine vazife ve harp malullerinin aylıklarının bağlanmasına dair, 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenerek, yaşanan birtakım aksaklıkların giderilmesi amaçlanmıştır.

“GEÇİCİ MADDE 81- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 2330 sayılı Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanan malûller ile 5434 sayılı Kanunun 56 ncı ve mülga 64 üncü maddesi kapsamında aylık bağlanan vazife ve harp malûllerinden, 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı cümlelerine aykırı olacak şekilde yaşlılık veya malûllük aylığı bağlanmış olanlardan, tahsis talep tarihi itibarıyla ilgili kanunlarında öngörülen aylık bağlama koşullarından prim ödeme gün sayısı veya sigortalılık süresi şartının sigortalıların kasıtlı veya kusurlu davranışlarından kaynaklanmayan nedenlerle sağlamadığı daha sonra anlaşılmanın, aylık aldıkları süre herhangi bir şekilde prim talep edilmeksizin prim ödeme gün sayısı olarak dikkate alınır. Ancak;

a) Aylık aldıkları süre, eksik hizmet süresinden fazla olanlar için, yalnızca eksik hizmet süresinin tamamlanacağı tarihe kadarki süre kullanılır. Bu kapsamda olanlar için yeni bir aylık hesabı yapılmaksızın, maddenin yürürlük tarihini takip eden ay başından itibaren kesilmiş olan aylıkları, aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak yeniden bağlanır.

b) Aylık aldıkları süre, eksik hizmet süresinden az olanların, aylık başlangıç tarihi ile aylıklarının kesildiği tarih arasında prim ödeme gün sayısı olarak dikkate alınan süre aylıklarının hesabında dikkate alınmaz.

Birinci fıkra kapsamında bulunan vazife ve harp malûllerinden, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yapılan değişiklik ve bu madde esasları dahilinde yeniden aylığa hak kazanamayanlar hakkında, 3713 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesindeki istihdama ilişkin hükümler ayrıca uygulanır.”

Bilindiği üzere, harp ve vazife malulleri için “şeref aylığı” uygulaması halihazırda uygulamaktadır. 6. maddedeki Düzenleme vazife ve harp için, 5510 sayılı kanuna istinaden yaşlılık aylığına ilişkindir.

Parti olarak görüşümüz, 20 yıl sigortalılık ve 5000 prim günü uygulamasının maluliyet oranına göre kademelendirilmesi ve diğer taraftan aylığın bağlanmasında maluliyetin idari kurumlarca tespit edildiği tarihin yerine olayın gerçekleştiği tarihin esas alınmasıdır. Bu yolla, halihazırda yapılan düzenleme ile yaşanacak birtakım mağduriyetler giderilmiş olacaktır.

Madde 7 - 8 - 9

Teklifin ilgili bu maddeleri 11/9/1981 tarihli ve 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun'da değişiklikler öngörmektedir.

Teklifle, izinsiz ya da izin belgesine aykırı üretim, satış ve reklam yasağına ilişkin cezalar yeniden düzenlenmiş ve faaliyet izin belgesi almadan üretim yapanlara, faaliyet izin belgesine aykırı üretim yapanlara, yivsiz tüfek satın alma belgesi olmayanlara satış yapanlar ile Kanuna aykırı üretilen silahları satanlara, satışına aracılık edenlere, nakledenler ve satış amaçlı taşıyanlara, belgesi olmadan satış yapanlara ve ihraç kayıtlı tüfeği yurt içine satanlara ve faaliyet izin belgesi bulunanlar ile av ve atıcılık üzerine tematik televizyon ve süreli yayın yapanlar hariç olmak üzere mezkur Kanun kapsamındaki silahların ticari reklamını ve tanıtımını yapanlar ile internet ve sosyal medyadan satışını yapanlara idari, adli para cezaları ve hapis cezaları öngörülmektedir. Komisyonda yapılan görüşmeler sırasında yaşanan birçok olayda, istatistiki verilere göre ruhsatsız silahların çok daha fazla kullanıldığı ve son beş yıl içerisinde yivsiz tüfek kullanımında, ruhsatsız kullanımın 8.435, ruhsatlı silah kullanımının 824 olduğu bilgisi paylaşılmıştır. Yani ruhsatlı silah kullanımından 10 katı fazla bir ruhsatsız silah kullanımı oranıyla karşı karşıyayız.

Teklifin bu haliyle endişemiz şudur ki; adli, idari ve hapis cezalarının artırılması yeterli bir çözüm olmamaktadır ve bu artırımlar sektörü merdiven altına itekleyebilir. Resmi olmayan kanallardan üretim ve dağıtım artabilir. Bu durum, teklifin hazırlanma gerekçesi olan ruhsatsız silah kullanım oranlarını düşürmektense arttırmasına sebep olabilir. Ruhsatsız silah kullanımının cezalarında da kapsamlı bir düzenleme yapılmalıdır. Yani satıcıyla paralel alıcıyı da cezai yaptırıma tabi tutmak, sorunu çözmeye daha gerçekçi bir yaklaşım olabilir. Alıcıyı caydırmazsanız, ruhsatsız satıcıya ulaşamazsınız. Bu gerekçelerle teklif maddelerinin yetersiz olduğu açıktır ve daha kapsamlı düzenlemelerin ilgili tüm kanunlarda yapılmasının gerekliliği değerlendirilmelidir.

Madde 20

Teklifin bu maddesi ile öngörülen değişiklik kredi garanti kurumlarına aktarılacak kaynağın 25 milyar TL'den 35 milyar TL'ye çıkartılmasıdır.

Türk Ekonomisi uzun süredir bir yapısal kriz içerisinde. Özellikle 2018 Ağustos ayında yaşanan kur şoku sonrasında şiddetlenen bu kriz, hane halkından firmalara kadar birçok farklı kesimi etkisi altına almıştır. Yaklaşık 15 günden önce yine Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülen 2/2596 Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, tıpkı son bir buçuk yıldır olduğu gibi, içinde bulunduğumuz kriz şartlarına palyatif tedbirlerden oluşan bir torba kanun teklifiydi. Teklif için yapılan görüşmeler esnasında da bunları dile getirmiş ve Türk Ekonomisi'nin yapısal gündem reformuna odaklanması gerektiğini kayıt altına almış idik.

Kredi Garanti Fonu

Kredi Garanti Fonu, 14 Temmuz 1993 tarih, 21637 sayılı Resmi Gazete yayınlanan Bakanlar Kurulu kararı ile, başta gelecek vaat eden işletmeler olmak üzere tüm işletmelerin finansmana erişimini kolaylaştırarak, Türkiye'nin büyüme ve kalkınmasına stratejik destek sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Zaman içerisinde birçok farklı değişiklik neticesi, kapsamı değişmiş, 2016 yılı sonrasında da bugün faaliyet yürüttüğü şekilde yasal altyapısı güncellenmiştir.

Fon, reel sektörün yaşadığı finansman sorunlarının hafifletilmesi için, Kamu'nun kefalet sağladığı alanlar ve kredi tutarları artmış, özellikle bankacılık kesiminin kaçındığı krediler için Hazine aktif rol olarak piyasadaki aktiviteyi canlandırmayı amaçlamaktadır.

21 Şubat 2020 itibarıyla kefalete konu dosya sayısı 715.897'ye, kefalet tutarı ile 333,7 milyar TL'ye ulaşmıştır. Yine aynı tarih itibarıyla kredi/tazmin oranı %2,47 ile en yüksek seviyeye ulaşmıştır.

Türk Ekonomisi'nin reel sektör borçlarının GSYH'ya oranında (%68) dünyanın en riskli ülkelerinden biri olduğu göz önüne alındığında, fonun üstlendiği rolün ne denli önem arz ettiğini anlamak da kolaylaşacaktır.

Banka bilançolarındaki "takipteki alacaklar" oranının geldiği seviye, "yüzdürüldüğü" iddia edilen kredi miktarı da dikkat çekmesi gereken bir noktaya ulaşmıştır.

Ekonomimizin ayakları yere basan bir büyüme patikasına girebilmesi içinde, fonun asli görevi olarak reel sektöre destek vermenin yanında, bankalarımızın aktif kalitesinin korunması da oldukça önemlidir. Neticede, verimli bir finansman politikasının ortaya konamaması, büyümedeki sürekliliği de sağlayamamamıza neden olacaktır. Dahası, fonun işlevini etkin bir şekilde yerine getirememesi, Hazine üzerindeki yükü artıracak bu da kamu açıklarından faiz oranlarına kadar birçok makro göstergede bozulmalara neden olacaktır.

Özellikle 2016 yılından sonra fon büyüklüğünde yaşanan artış, bu konudaki çekinceleri de artırmaktadır. Parti olarak görüşümüz, kamunun tüm operasyonlarında olduğu gibi şeffaflığın sağlanmasıdır. Fon, mevzuatın kendine tanıdığı yetkileri şeffaf bir biçimde kullanılmalıdır.

Madde 21 - Madde 22 - Madde 23 - Madde 24

Kanun teklifinin 21, 22, 23 ve 24 üncü maddeleri ile 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 23 ve 32 nci maddelerinde değişiklik yapılmış, bir ek madde ve bir geçici madde eklenmiştir. Bu doğrultuda; derneklerdeki üyelikler ve üyeliklerinin iptali durumlarında üye olanların ya da üyeliği bitenlerinin adının, soyadının, doğum tarihlerinin ve kimlik numaralarının mülki idari amirliklere bildirilme zorunluluğu getirilmektedir. Ayrıca 23 üncü madde ile de dernek üyeliklerinin her türlü işlemlerinin elektronik ortamda da yapılabilmesi önerilmiştir.

Bu maddeler ile birlikte aslında amaçlananın dernek üyeliklerinin izlenmesi olduğu öngörülmektedir. Böyle bir durumun demokratik devlet yapısını tehlikeye sokacağı ortadadır.

Bu maddeler ile getirilen dernek üyeliklerinde ve üyeliklerin bitiminde kimlik bildirme zorunluluğu, uygulamada yaşanması muhtemel suiistimallerin önünü açma tehlikesi taşımaktadır. Özellikle içinde bulunduğumuz koşullar, bu konudaki tereddütlerin artmasına neden olmaktadır.

24/12/2019 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Bazı Kanunlarda Ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 59 uncu maddesinde 5253 sayılı Dernekler Kanununun 23 üncü maddesi için değişiklik yapılmıştır. Aynı maddenin bahsi geçen kanunda da aynı mahiyette değişikliğe uğraması yasama kalitemizdeki düşüşün örneğidir.

Bahsi geçen maddelerin kanun teklifinden çıkartılmasının uygun olacağı görüşündeyiz. Böylelikle kamuoyu nezdinde birtakım çekinceleri de ortadan kaldıracaktır.

Sonuç olarak, 2/1520 Esas Numaralı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin, yukarıda ayrıntıları açıklanan hususlarda gerekli düzenlemelerin yapılması halinde daha etkin ve verimli sonuçların elde edilmesinde faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

İsmail Tatlıoğlu

Bursa

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ NİLGÜN ÖK İLE
46 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından;

a) Afet ve acil durum hallerinde arama, kurtarma ve müdahale faaliyetleri kapsamında, afetten veya acil durumdan etkilenen kişiler ile sınırlı olmak üzere Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının veya ilgili valiliğin,

b) 112 acil çağrı merkezlerine yapılan çağrılar kapsamında, arayan kişilere ulaşılması amacıyla arama zamanıyla sınırlı olmak üzere 112 acil çağrı merkezlerinin veya ilgili valiliğin,

ihtiyaç duyduğu telefon abone ve konum bilgileri gecikmeksizin karşılanır. Bu kapsamda ilgili Bakanlık ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun birlikte belirleyeceği usul ve esaslar dâhilinde erişim sistemi kurulabilir.

Bu madde uyarınca elde edilen veriler başka amaçlar için kullanılamaz.”

MADDE 2- 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 13- 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen afetler nedeniyle afet yaşanan yerlerde elektrik ve/veya doğal gaz tüketim bedellerinin tahakkuk ve/veya tahsilatlarının süresi ve kapsamı belirlenerek 1 yıla kadar ertelenmesi ile elektrik ve/veya doğal gaz dağıtım ve/veya tedarik şirketlerinin söz konusu ertelemeyen kaynaklanan anapara haricindeki tüketicilerden tahsil edilmeyen bedellere ilişkin finansman maliyetinin, gecikme zammı tutarını geçmemek üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına Cumhurbaşkanınca karar verilebilir.

MADDE 1- 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 13- Bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen afetler nedeniyle afet yaşanan yerlerde elektrik ve/veya doğal gaz tüketim bedellerinin tahakkuk ve/veya tahsilatlarının süresi ve kapsamı belirlenerek 1 yıla kadar ertelenmesi ile elektrik ve/veya doğal gaz dağıtım ve/veya tedarik şirketlerinin söz konusu ertelemeyen kaynaklanan anapara haricindeki tüketicilerden tahsil edilecekleri gecikme zammının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına Cumhurbaşkanınca karar verilebilir.

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2- 18/11/1960 tarihli ve 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 10/A maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Enstitü, belirli süreli, geçici nitelikte ve özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde yurt içinde ve yurt dışında iş akdiyle Enstitü dışından inceleme elemanı çalıştırabilir. Bunların günlük inceleme ücreti, asgarî ücretin aylık brüt tutarının % 25’ini aşmamak üzere Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında istihdam edilenler haricindeki Enstitü personeline uygulanacak disiplin cezaları ile ceza gerektiren fiil ve haller hususunda 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesi uygulanır. Ancak bu maddede yer alan “aylıktan kesme” cezası brüt ücretten 1/30-1/8 arasında kesinti yapılması; “Devlet memurluğundan çıkarma” cezası Enstitüye bir daha atanmamak üzere “işten çıkarma” cezası şeklinde uygulanır. Enstitü personelinin disiplin ile ilgili işlemlerini yürütmek üzere merkezde birer disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulu kurulur. Bu personelin disiplin işlemlerine ilişkin diğer hususlarda bu Kanunda yer alan hükümler dışında, Enstitünün teşkilat yapısı ve personelinin statüsü göz önüne alınarak, 657 sayılı Kanunun Dördüncü Kısımının “Disiplin” başlıklı Yedinci Bölümünde yer alan hükümler uygulanır.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

Finansman maliyeti kapsamına girecek maliyet unsurları da dâhil olmak üzere bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- 18/11/1960 tarihli ve 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 10/A maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Enstitü, belirli süreli, geçici nitelikte ve özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde yurt içinde ve yurt dışında iş akdiyle Enstitü dışından inceleme elemanı çalıştırabilir. Bunların günlük inceleme ücreti, asgarî ücretin aylık brüt tutarının % 25’ini aşmamak üzere Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında istihdam edilenler haricindeki Enstitü personeline uygulanacak disiplin cezaları ile ceza gerektiren fiil ve haller hususunda 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesi uygulanır. Ancak aynı maddede yer alan aylıktan kesme cezası brüt ücretten 1/30-1/8 arasında kesinti yapılması; Devlet memurluğundan çıkarma cezası Enstitüye bir daha atanmamak üzere işten çıkarma şeklinde uygulanır. Enstitü personelinin disiplin ile ilgili işlemlerini yürütmek üzere merkezde disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulu kurulur. Bu personelin disiplin işlemlerine ilişkin diğer hususlarda bu Kanunda yer alan hükümler dışında, Enstitünün teşkilat yapısı ve personelinin statüsü göz önüne alınarak, 657 sayılı Kanunun Dördüncü Kısımının “Disiplin” başlıklı Yedinci Bölümünde yer alan hükümler uygulanır.”

MADDE 4- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yabancı para cinsinden yapılan katkı payı ödemelerinin yatırıldığı yabancı para cinsinden kurulan emeklilik yatırım fonlarından elde edilen irat tutarının tespitinde kur farkı dikkate alınmaz.”

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 3- 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu bildirimler sorumlu işleticiler tarafından, yukarıda belirtilen süre içerisinde genel kolluk kuvvetlerine elektronik ortamda da yapılabilir. Bildirimlerin elektronik ortamda yapılması durumunda üçüncü fıkra hükmü uygulanmaz. Bu fıkra kapsamında elektronik ortamda yapılan bildirimler, genel kolluk tarafından köy ve mahalle muhtarları ile paylaşılır.”

MADDE 4- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, bu kapsamdakiler aylık bağlandığı tarihten sonra geçen çalışmaları esas alındığında en az 20 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 5000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla talepleri halinde ayrıca yaşlılık aylığından da yararlanırlar.”

MADDE 5- 11/9/1981 tarihli ve 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunun 11 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İzinsiz ya da izin belgesine aykırı üretim, satış ve reklam yasağına ilişkin cezalar:

MADDE 11- 4 üncü maddede belirtilen kuruluş iznini veya 5 inci maddede belirtilen faaliyet iznini almadan veya faaliyet izin belgesine aykırı olarak bu Kanun kapsamına giren yivsiz tüfek, spor ve nişan tüfek ve tabancaları imal eden fabrika veya imalathane kuranlar veya işletenler veya işyerleri ya da ikametgahlarında söz konusu silâhları imal edenler veya 6 ncı maddede belirtilen esaslara aykırı olarak yapanlar üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beşyüz günden beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 5- 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu bildirimler sorumlu işleticiler tarafından, yukarıda belirtilen süre içerisinde genel kolluk kuvvetlerine elektronik ortamda da yapılabilir. Bildirimlerin elektronik ortamda yapılması durumunda üçüncü fıkra hükmü uygulanmaz. Bu fıkra kapsamında elektronik ortamda yapılan bildirimler, genel kolluk tarafından köy ve mahalle muhtarları ile paylaşılır.”

MADDE 6- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, bu kapsamdakiler aylık bağlandığı tarihten sonra geçen çalışmaları esas alındığında en az 20 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 5000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla talepleri halinde ayrıca yaşlılık aylığından yararlanırlar.”

MADDE 7- 11/9/1981 tarihli ve 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunun 11 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İzinsiz ya da izin belgesine aykırı üretim, satış ve reklam yasağına ilişkin cezalar:

MADDE 11- 4 üncü maddede belirtilen kuruluş iznini veya 5 inci maddede belirtilen faaliyet iznini almadan veya faaliyet izin belgesine aykırı olarak bu Kanun kapsamına giren yivsiz tüfek, spor ve nişan tüfek ve tabancaları imal eden fabrika veya imalathane kuranlar veya işletenler veya işyerleri ya da ikametgâhlarında söz konusu silahları imal edenler veya 6 ncı maddede belirtilen esaslara aykırı olarak yapanlar üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beşyüz günden beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

Birinci fıkra kapsamında üretilen veya yapılan yivsiz tüfek, spor ve nişan tüfek ve tabancaları satanlar, satışına aracılık edenler, nakledenler, satış amaçlı taşıyanlar veya satış amaçlı bulunduranlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yüz günden beşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Satıcılık belgesi olmadan satış yapanlar ikinci fıkra uyarınca cezalandırılır.

Yivsiz tüfek satın alma belgesi olmayan kişiye satış yapan veya ihraç kayıtlı tüfeği yurt içine satanlar ikinci fıkra uyarınca cezalandırılır.

Bu Kanun kapsamında yer alan yivsiz tüfek, spor ve nişan tüfek ve tabancalarının herhangi bir mecrada yazılı, görsel, işitsel ve benzeri yollarla ticari reklamı veya tanıtımı yapılamaz, bu silahların kullanılmasını özendiren veya teşvik eden kampanyalar düzenlenemez. Buna aykırı hareket edenlere 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 77 nci maddesinin onikinci fıkrasında belirtilen idari para cezaları mahalli mülki amir tarafından uygulanır. İdari işleme konu ihlalin tekrar edilmesi hâlinde idari para cezaları üç katı olarak uygulanır. Faaliyet izin belgesi sahiplerine ait kurumsal internet siteleri ve sosyal medya hesapları, fuarlara katılım için hazırladıkları materyaller ile avcılık ve atıcılık üzerine tematik yayın yapan televizyon kuruluşları ve süreli yayınlarda yapılan reklam veya tanıtım bu yasağın dışındadır.”

MADDE 6- 2521 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7- 2521 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, satışına aracılık eden, taşıyan veya nakleden” ibaresi “veya taşıyan” şeklinde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

Birinci fıkra kapsamında üretilen veya yapılan yivsiz tüfek, spor ve nişan tüfek ve tabancaları satanlar, satışına aracılık edenler, nakledenler, satış amaçlı taşıyanlar veya satış amaçlı bulunduranlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yüz günden beşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Satıcılık belgesi olmadan satış yapanlar ikinci fıkra uyarınca cezalandırılır.

Yivsiz tüfek satın alma belgesi olmayan kişiye satış yapan veya ihraç kayıtlı tüfeği yurt içine satanlar ikinci fıkra uyarınca cezalandırılır.

Bu Kanun kapsamında yer alan yivsiz tüfek, spor ve nişan tüfek ve tabancalarının herhangi bir mecrada yazılı, görsel, işitsel ve benzeri yollarla ticari reklamı veya tanıtımı yapılamaz, bu silahların kullanılmasını özendiren veya teşvik eden kampanyalar düzenlenemez. Buna aykırı hareket edenlere 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 77 nci maddesinin onikinci fıkrasında belirtilen idari para cezaları mahalli mülki amir tarafından uygulanır. İdari işleme konu ihlalin tekrar edilmesi hâlinde idari para cezaları üç katı olarak uygulanır. Faaliyet izin belgesi sahiplerine ait kurumsal internet siteleri ve sosyal medya hesapları, fuarlara katılım için hazırlanan materyaller ile avcılık ve atıcılık üzerine tematik yayın yapan televizyon kuruluşları ve süreli yayınlarda yapılan reklam veya tanıtım bu yasağın kapsamı dışındadır.”

MADDE 8- 2521 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9- 2521 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, satışına aracılık eden, taşıyan veya nakleden” ibaresi “veya taşıyan” şeklinde değiştirilmiştir.

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 8- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 8 inci maddesinin (I) fıkrasının birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bakanlık tarafından tahsisi iptal edilen taşınmazların üzerinde yatırımcılar lehine tesis edilen irtifak hakları iptal edilir, irtifak hakları, Bakanlığın uygun görüşü ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının istemi üzerine, hak sahibinin veya bu haktan yarar sağlayanların yazılı beyanı ya da mahkeme kararıyla tapudan terkin edilir. Terkin davalarında basit yargılama usulü uygulanır. Tahsisi ve irtifak hakları iptal edilen veya tahsis süreleri sona eren taşınmazlar üzerinde bulunan yapı, tesis ve müstemilatlar bedelsiz olarak Hazineye intikal eder. Yatırımcı, bunlar için herhangi bir hak ve bedel talep edemez.”

“N. Bakanlığın tasarrufuna geçen taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi ve tahsisi iptal edilen taşınmazların üzerinde yatırımcılar lehine tesis edilen irtifak haklarının terkin edilmesi işlemleri Bakanlığın onayı ile yapılır.”

MADDE 9- 2634 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin (C) fıkrasına (2) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(3) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde imar planları ile turizme ayrılan yerlerdeki taşınmazların üzerinde yer alan Bakanlıktan belgeli turizm tesislerinin yüksek nitelikli ve çevreye duyarlı hale getirilmesi için bu tesislerin plan, fen, sağlık ve sürdürülebilir çevre şartlarına uygun yapı ve yapılaşma koşulları ile projelendirilmelerine ilişkin hususlar,”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 10- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 8 inci maddesinin (I) fıkrasının birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bakanlık tarafından tahsisi iptal edilen taşınmazların üzerinde yatırımcılar lehine tesis edilen irtifak haklarına ilişkin terkin davalarında basit yargılama usulü uygulanır. Tahsisi iptal edilen ve irtifak hakları terkin edilen veya tahsis süreleri sona eren taşınmazlar üzerinde bulunan yapı, tesis ve müstemilatlar bedelsiz olarak Hazineye intikal eder. Yatırımcı, bunlar için herhangi bir hak ve bedel talep edemez.”

“N. Bakanlığın tasarrufuna geçen taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi ve tahsisi iptal edilen taşınmazların üzerinde yatırımcılar lehine tesis edilen irtifak haklarının terkin edilmesi işlemleri Bakanlığın onayı ile yapılır.”

MADDE 11- 2634 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin (C) fıkrasına (2) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(3) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde imar planları ile turizme ayrılan yerlerdeki taşınmazların üzerinde yer alan Bakanlıktan belgeli turizm tesislerinin yüksek nitelikli ve çevreye duyarlı hale getirilmesi için bu tesislerin plan, fen, sağlık ve sürdürülebilir çevre şartlarına uygun yapı ve yapılaşma koşulları ile projelendirilmelerine ilişkin hususlar,”

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 10- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen ve belirli bir yetişme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutularak müfettiş, denetçi ve kontrolör kadrolarında yardımcılık veya stajyerlikte geçen süreler dahil en az 5 yıl görev yapmış olanlar ile aynı sürede görev yapmış olmak kaydıyla daha önce bu unvanları ihraz etmiş olanlar arasından, yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanlar, Bakan tarafından 31/12/2020 tarihine kadar durumlarına uygun müfettiş veya başmüfettiş kadrolarına naklen atanabilirler. Bu şekilde atananların sayısı yirmiyi geçemez.

Bu maddeye göre atananların yardımcılık veya stajyerlik kadrolarında geçirdikleri süreler, Kültür ve Turizm Bakanlığı müfettiş yardımcısı kadrolarında; müfettiş, denetçi ve kontrolör unvanlı kadrolarda geçirdikleri süreler Kültür ve Turizm Bakanlığı müfettişi kadrolarında geçirilmiş sayılır.”

MADDE 11- 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun ek 196 ncı maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “Semerkand Bilim ve Medeniyet Üniversitesi” ibareleri “İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 12- 2809 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 202- Mevzuatta Semerkand Bilim ve Medeniyet Üniversitesine yapılan atıflar İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesine yapılmış sayılır.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 12- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen ve belirli bir yetişme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutularak müfettiş, denetçi ve kontrolör kadrolarında yardımcılık veya stajyerlikte geçen süreler dâhil en az 5 yıl görev yapmış olanlar ile aynı sürede görev yapmış olmak kaydıyla daha önce bu unvanları ihraz etmiş olanlar arasından, yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanlar, Bakan tarafından 31/12/2020 tarihine kadar durumlarına uygun müfettiş veya başmüfettiş kadrolarına naklen atanabilirler. Bu şekilde atananların sayısı yirmiyi geçemez.

Bu maddeye göre atananların yardımcılık veya stajyerlik kadrolarında geçirdikleri süreler, Kültür ve Turizm Bakanlığı müfettiş yardımcısı kadrolarında; müfettiş, denetçi ve kontrolör unvanlı kadrolarda geçirdikleri süreler Kültür ve Turizm Bakanlığı müfettişi kadrolarında geçirilmiş sayılır.”

MADDE 13- 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun ek 196 ncı maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “Semerkand Bilim ve Medeniyet Üniversitesi” ibareleri “İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 14- 2809 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 202- Mevzuatta Semerkand Bilim ve Medeniyet Üniversitesine yapılan atıflar İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesine yapılmış sayılır.”

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 13- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 19- Mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması halinde Bakanlık tarafından bu Kanun kapsamındaki mali yükümlülüklerin ve/veya beyanların ertelenmesi ile mali yükümlülüklerin taksitlendirilmesine karar verilebilir. Bu takdirde mali yükümlülüklerle ilişkin zamanaşımı durur ve hak düşürücü süreler erteleme süresinde işlemez.

Bu hükmün uygulanması için mücbir sebebin malum olması veya ilgililer tarafından ispat veya tevsik edilmesi gerekir.

Bakanlık, mücbir sebep sayılan haller nedeniyle; bölge, il, ilçe, mahal veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hali ilan etmeye ve bu sürede bu Kanunda belirlenen mali yükümlülüklerden yerine getirilemeyecek olanları tespit etmeye yetkilidir.”

MADDE 14- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2019” ibaresi “31/12/2021” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- 4447 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 22- Ek 6 ncı madde hükümleri ile 5510 sayılı Kanundaki Esnaf Ahilik Sandığına ilişkin hükümler 1/1/2021 tarihine kadar uygulanmaz.”

MADDE 16- 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Türkiye’de kanuni yerleşim yeri bulunmayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ve 5901 sayılı Kanunun 28 inci maddesi kapsamındaki kişiler tarafından yabancı para cinsinden katkı payı ödenebilir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 15- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 19- Mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması halinde Bakanlık tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak bu Kanun kapsamındaki mali yükümlülüklerin ve/veya beyanların ertelenmesi ile mali yükümlülüklerin taksitlendirilmesine karar verilebilir. Bu takdirde mali yükümlülüklerle ilişkin zamanaşımı durur ve hak düşürücü süreler erteleme süresince işlemez.

Bu hükmün uygulanması için mücbir sebebin malum olması veya ilgililer tarafından ispat veya tevsik edilmesi gerekir.

Bakanlık, mücbir sebep sayılan haller nedeniyle; bölge, il, ilçe, mahal veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hali ilan etmeye ve bu sürede bu Kanunda belirlenen mali yükümlülüklerden yerine getirilemeyecek olanları tespit etmeye yetkilidir.”

MADDE 16- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2019” ibaresi “31/12/2021” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 4447 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 22- Ek 6 ncı madde hükümleri ile 5510 sayılı Kanundaki Esnaf Ahilik Sandığına ilişkin hükümler 1/1/2021 tarihine kadar uygulanmaz.”

MADDE 18- 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Türkiye’de kanuni yerleşim yeri bulunmayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ve 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamındaki kişiler tarafından yabancı para cinsinden katkı payı ödenebilir.”

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 17- 4632 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Cumhurbaşkanı yabancı para cinsinden yapılan katkı payı ödemeleri için bu oranı yüzde ona kadar indirmeye yetkilidir.”

MADDE 18- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “25” ibareleri “35” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 19- 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 23 üncü maddesinin başlığında yer alan “seçilenlerin” ibaresi “seçilenler ile üyelerin” şeklinde değiştirilmiş, birinci fıkrasına “üyeleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, üyeliğe kabul edilenler ile üyeliği sona erenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını kabul edilme ve sona erme tarihinden itibaren otuz gün içinde” ibaresi eklenmiş ve fıkrada yer alan “bildirimimin” ibaresi “bildirimi ile üyeliğe ilişkin bildirimlerin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 5253 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan “, 23” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“s) 23 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen dernek yöneticilerine beşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.”

MADDE 21- 5253 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“İşlemlerin elektronik ortamda yapılması

EK MADDE 2- Bu Kanun ve 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununa göre derneklerle ilgili her türlü kayıtlar ile iş ve işlemler elektronik ortamda da yapılabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 19- 4632 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Cumhurbaşkanı yabancı para cinsinden yapılan katkı payı ödemeleri için bu oranı yüzde ona kadar indirmeye yetkilidir.”

MADDE 20- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “25” ibareleri “35” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 23 üncü maddesinin başlığında yer alan “seçilenlerin” ibaresi “seçilenler ile üyelerin” şeklinde değiştirilmiş, birinci fıkrasına “üyeleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, üyeliğe kabul edilenler ile üyeliği sona erenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını kabul edilme ve sona erme tarihinden itibaren otuz gün içinde” ibaresi eklenmiş ve fıkrada yer alan “bildirimimin” ibaresi “bildirimi ile üyeliğe ilişkin bildirimlerin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22- 5253 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan “, 23” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“s) 23 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen dernek yöneticilerine beşyüz Türk lirası idarî para cezası verilir.”

MADDE 23- 5253 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“İşlemlerin elektronik ortamda yapılması

EK MADDE 2- Bu Kanun ve 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununa göre derneklerle ilgili her türlü kayıt ile iş ve işlem elektronik ortamda da yapılabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 22- 5253 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Üyeliği devam edenlerin bildirilmesi

GEÇİCİ MADDE 1- Dernekler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, üyeliği devam edenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını mülkî idare amirliğine bildirirler. Bu bildirimini yerine getirmeyen dernek yöneticileri hakkında, 32 nci maddenin birinci fıkrasının (s) bendi hükmü uygulanır.”

MADDE 23- 5/5/2005 tarihli ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun mülga 33 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Atıflar ve yetkiler

MADDE 33 - Diğer mevzuatta Gelirler Genel Müdürlüğüne yapılmış olan atıflar ilgisine göre Gelir İdaresi Başkanlığına; Gelirler Genel Müdürüne yapılmış atıflar Gelir İdaresi Başkanına; Başkanlığın görev alanına giren konularda mülki idare amirlerine, mahallin en büyük memuruna, ilin en büyük malmemuruna, defterdara ve defterdarlığa yapılmış atıflar ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde vergi dairesi müdürü veya müdürlüğüne; gelir müdürlüğüne, takdir komisyonu başkanı veya başkanlığına, tahsil dairesine, mal müdürü ve müdürlüğüne yapılmış atıflar ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına veya ilgili müdür veya müdürlüğüne yapılmış sayılır.”

MADDE 24- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4- Bakanlık, yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması, bu alanların ve bağlantı kapasitelerinin

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 24- 5253 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Üyeliği devam edenlerin bildirilmesi

GEÇİCİ MADDE 1- Dernekler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, üyeliği devam edenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını mülkî idare amirliğine bildirirler. Bu bildirimini yerine getirmeyen dernek yöneticileri hakkında, 32 nci maddenin birinci fıkrasının (s) bendi hükmü uygulanır.”

MADDE 25- 5/5/2005 tarihli ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun mülga 33 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Atıflar ve yetkiler

MADDE 33 - Diğer mevzuatta Gelirler Genel Müdürlüğüne yapılmış olan atıflar Gelir İdaresi Başkanlığına; Gelirler Genel Müdürüne yapılmış atıflar Gelir İdaresi Başkanına; Başkanlığın görev alanına giren konularda mülki idare amirlerine, mahallin en büyük memuruna, ilin en büyük malmemuruna, defterdara ve defterdarlığa yapılmış atıflar ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde vergi dairesi müdürü veya müdürlüğüne; gelir müdürlüğüne, takdir komisyonu başkanı veya başkanlığına, tahsil dairesine, mal müdürü ve müdürlüğüne yapılmış atıflar ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına veya ilgili müdür veya müdürlüğüne yapılmış sayılır.”

MADDE 26- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4- Bakanlık, yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması, bu alanların ve bağlantı kapasitelerinin

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

yatırımcılara tahsisıyla yatırımların hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla kamu ve hazine taşınmazları ile özel mülkiyete konu taşınmazlarda kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yer seçimi yapmak suretiyle yenilenebilir enerji kaynak alanları (YEKA) oluşturur. Bu husus tapu kütüğüne şerh edilir. Şerh tarihinden itibaren üç yıl içinde 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 10 uncu maddesine göre kamulaştırma bedelinin tespitiyle Hazine adına tescili isteğinde bulunulduğuna dair mahkemeden alınacak belge tapu idaresine ibraz edilmediği takdirde, bu şerh tapu idaresince resen sicilden silinir. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarının kullanımını ve verimliliğini etkileyici imar planları düzenlenemez. Belirlenen yenilenebilir enerji kaynak alanları imar planlarına resen işlenmek üzere Bakanlık tarafından ilgili mercilere bildirilir.

Elektrik enerjisi üretimine yönelik yenilenebilir enerji kaynak alanlarının ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınarak belirlenmesi, derecelendirilmesi, korunması, kullanılması, bu alanları kullanacak tüzel kişilerde aranacak koşulların belirlenmesi, TEİAŞ ve/veya ilgili dağıtım şirketi tarafından bağlantı ve sistem kullanımı hakkında görüş verilmesi ve kapasite tahsisi yapılması, yapılacak yarışma, yenilenebilir enerji kaynak alanı tahsisi, teminat alınması, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde teminatın irat kaydedilmesi, yerli malı kullanım şartlı aksamın özellikleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri için Bakanlık tarafından Türk Lirası olarak belirlenecek tavan fiyat üzerinden teklif edilecek en düşük fiyat o yenilenebilir enerji kaynak alanı için yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca YEK Destekleme Mekanizması kapsamında uygulanır. Yarışma sonucunda oluşacak fiyatın

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

yatırımcılara tahsisıyla yatırımların hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla kamu ve Hazine taşınmazları ile özel mülkiyete konu taşınmazlarda ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yer seçimi yapmak suretiyle yenilenebilir enerji kaynak alanları oluşturur. Bu husus tapu kütüğüne şerh edilir. Şerh tarihinden itibaren üç yıl içinde 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 10 uncu maddesine göre kamulaştırma bedelinin tespitiyle Hazine adına tescili isteğinde bulunulduğuna dair mahkemeden alınacak belge tapu idaresine ibraz edilmediği takdirde, bu şerh tapu idaresince resen sicilden silinir. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarının kullanımını ve verimliliğini etkileyici imar planları düzenlenemez. Belirlenen yenilenebilir enerji kaynak alanları imar planlarına resen işlenmek üzere Bakanlık tarafından ilgili mercilere bildirilir.

Elektrik enerjisi üretimine yönelik yenilenebilir enerji kaynak alanlarının ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınarak belirlenmesi, derecelendirilmesi, korunması, kullanılması, bu alanları kullanacak tüzel kişilerde aranacak koşulların belirlenmesi, TEİAŞ ve/veya ilgili dağıtım şirketi tarafından bağlantı ve sistem kullanımı hakkında görüş verilmesi ve kapasite tahsisi yapılması, yapılacak yarışma, yenilenebilir enerji kaynak alanı tahsisi, teminat alınması, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde teminatın irat kaydedilmesi, yerli malı kullanım şartlı aksamın özellikleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri için Bakanlık tarafından Türk lirası olarak belirlenecek tavan fiyat üzerinden teklif edilecek en düşük fiyat, söz konusu yenilenebilir enerji kaynak alanı için yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca YEK Destekleme Mekanizması kapsamında uygulanır. Yarışma sonucunda

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

yarışma şartlarında belirlenecek süre içerisinde güncellenmesine ilişkin usul ve esaslar ilgili yarışma şartnamesinde Bakanlık tarafından belirlenir. Bu madde kapsamında kurulacak üretim tesisleri için önlisans ve lisans verme koşulları, iptali ve tadili ile ilgili hususlar EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Özel mülkiyete konu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi hâlinde, söz konusu alanlar üzerinde 2942 sayılı Kanununun 27 nci maddesi uyarınca acele kamulaştırma yapılabilir. 9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında belirlenen bölgelerin aynı zamanda bu Kanuna göre yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak da belirlenmesi hâlinde, bu alanların tahsis edileceği tüzel kişilerin belirlenmesi dışındaki diğer gerekli işlemler 4737 sayılı Kanuna göre yürütülür. Ancak bu alanları kullanacak tüzel kişiler, bu madde hükümleri kapsamında Bakanlık tarafından belirlenir.”

MADDE 25- 5346 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretiminin desteklenmesi amacıyla uygulanan tarifeler ile YEK Destekleme Mekanizması kapsamındaki diğer gelirlerin değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 26- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 27/A maddesinin birinci fıkrasına “birlikte” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya taraflardan birinin ölmüş ya da yabancı olması halinde Türk vatandaşı olan diğer taraf veya vekilinin tek başına” ibaresi eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

oluşacak fiyatın yarışma şartlarında belirlenecek süre içerisinde güncellenmesine ilişkin usul ve esaslar ilgili yarışma şartnamesinde Bakanlık tarafından belirlenir. Bu madde kapsamında kurulacak üretim tesisleri için ön lisans ve lisans verme koşulları, iptali ve tadili ile ilgili hususlar EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Özel mülkiyete konu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi hâlinde, söz konusu alanlar üzerinde 2942 sayılı Kanununun 27 nci maddesi uyarınca acele kamulaştırma yapılabilir. 9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında belirlenen bölgelerin aynı zamanda bu Kanuna göre yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak da belirlenmesi hâlinde, bu alanların tahsis edileceği tüzel kişilerin belirlenmesi dışındaki diğer gerekli işlemler 4737 sayılı Kanuna göre yürütülür. Ancak bu alanları kullanacak tüzel kişiler, bu madde hükümleri kapsamında Bakanlık tarafından belirlenir.”

MADDE 27- 5346 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretiminin desteklenmesi amacıyla uygulanan tarifeler ile YEK Destekleme Mekanizması kapsamındaki diğer gelirlerin değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 28- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 27/A maddesinin birinci fıkrasına “birlikte” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya taraflardan birinin ölmüş ya da yabancı olması halinde Türk vatandaşı olan diğer taraf veya vekilinin tek başına” ibaresi eklenmiştir.

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 27- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 80- Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2019 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 128 Türk Lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2020 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2020 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2020 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için günlük 2,50 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 256 Türk Lirası olarak esas alınır.

Bu madde kapsamında destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2019 yılı Ocak ile Kasım ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde bulunulması halinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 29- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 80- 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2019 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 128 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2020 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2020 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2020 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için günlük 2,50 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 256 Türk lirası olarak esas alınır.

Bu madde kapsamında destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2019 yılı Ocak ile Kasım ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde bulunulması halinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad ve unvan altında ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi İşsizlik Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2020 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinden İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanan tutar, gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2020 yılı Ocak ile Aralık aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu maddenin uygulanmasında bu Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz.

Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması halinde

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad ve unvan altında ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi İşsizlik Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2020 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinden İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanan tutar, gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2020 yılı Ocak ile Aralık aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediğinin, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediğinin, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeğinin veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde birinci fıkranın (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ettiren ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu maddenin uygulanmasında ek 14 üncü madde hükümleri uygulanmaz.

Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması halinde

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2019 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2019 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır.

Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır.

3213 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan “linyit” ve “taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç 341 Türk Lirası olarak ve 2019 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50’sini geçmemek üzere, 2020 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır.

Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz.

4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2019 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2019 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır.

Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır.

3213 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç 341 Türk lirası olarak ve 2019 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50’sini geçmemek üzere, 2020 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır.

Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz.

4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca işsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir.

2020 yılı Ocak ile Aralık aylarına/dönemine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Hazine ve Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 28- 5510 sayılı Kanuna, bu Kanunla eklenen geçici 80 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 81- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 2330 sayılı Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanan maluller ile 5434 sayılı Kanunun 56 ncı ve mülga 64 üncü maddesi kapsamında aylık bağlanan vazife ve harp malullerinden, 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı cümlelerine aykırı olacak şekilde yaşlılık veya malullük aylığı bağlanmış olanlardan, tahsis talep tarihi itibarıyla ilgili kanunlarında öngörülen aylık bağlama koşullarından prim ödeme gün sayısı veya sigortalılık süresi şartının sigortalıların kasıtlı veya kusurlu davranışlarından kaynaklanmayan nedenlerle yerine gelmediği daha sonra anlaşılınların, aylık aldıkları süre herhangi bir şekilde prim talep edilmeksizin prim ödeme gün sayısı olarak dikkate alınır. Ancak;

a) Aylık aldıkları süre, eksik hizmet süresinden fazla olanlar için, yalnızca eksik hizmet süresinin tamamlanacağı tarihe kadarki süre kullanılır. Bu kapsamda olanlar için yeni bir aylık hesabı yapılmaksızın, maddenin yürürlük

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir.

2020 yılı Ocak ile Aralık aylarına/dönemine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Hazine ve Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 30- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 81- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 2330 sayılı Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanan malûller ile 5434 sayılı Kanunun 56 ncı ve mülga 64 üncü maddesi kapsamında aylık bağlanan vazife ve harp malûllerinden, 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı cümlelerine aykırı olacak şekilde yaşlılık veya malûllük aylığı bağlanmış olanlardan, tahsis talep tarihi itibarıyla ilgili kanunlarında öngörülen aylık bağlama koşullarından prim ödeme gün sayısı veya sigortalılık süresi şartının sigortalıların kasıtlı veya kusurlu davranışlarından kaynaklanmayan nedenlerle sağlanmadığı daha sonra anlaşılınların, aylık aldıkları süre herhangi bir şekilde prim talep edilmeksizin prim ödeme gün sayısı olarak dikkate alınır. Ancak;

a) Aylık aldıkları süre, eksik hizmet süresinden fazla olanlar için, yalnızca eksik hizmet süresinin tamamlanacağı tarihe kadarki süre kullanılır. Bu kapsamda olanlar için yeni bir aylık hesabı yapılmaksızın, maddenin yürürlük

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

tarihini takip eden aybaşından itibaren kesilmiş olan aylıkları, aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak yeniden bağlanır.

b) Aylık aldıkları süre, eksik hizmet süresinden az olanların, aylık başlangıç tarihi ile aylıklarının kesildiği tarih arasında prim ödeme gün sayısı olarak dikkate alınan süre aylıklarının hesabında dikkate alınmaz.

Birinci fıkra kapsamında bulunan vazife ve harp malullerinden, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yapılan değişiklik ve bu madde esasları dahilinde yeniden aylığa hak kazanamayanlar hakkında, 3713 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesindeki istihdama ilişkin hükümler ayrıca uygulanır.”

MADDE 29- 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine “Vergi Müfettişleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Başkanlıkta istihdam edilen Hazine ve Maliye Uzmanları,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 30- 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve dördüncü fıkrasında yer alan “(6) numaralı alt bentlerinde” ibaresi “ (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde ve (c) bendinde” şeklinde değiştirilmiştir.

“c) 29/4/1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunda yer alan suçlar.”

MADDE 31- 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 20 nci maddesinin başlığı “Kiralama” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

tarihini takip eden ay başından itibaren kesilmiş olan aylıkları, aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak yeniden bağlanır.

b) Aylık aldıkları süre, eksik hizmet süresinden az olanların, aylık başlangıç tarihi ile aylıklarının kesildiği tarih arasında prim ödeme gün sayısı olarak dikkate alınan süre aylıklarının hesabında dikkate alınmaz.

Birinci fıkra kapsamında bulunan vazife ve harp malullerinden, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yapılan değişiklik ve bu madde esasları dâhilinde yeniden aylığa hak kazanamayanlar hakkında, 3713 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesindeki istihdama ilişkin hükümler ayrıca uygulanır.”

MADDE 31- 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine “Vergi Müfettişleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Başkanlıkta istihdam edilen Hazine ve Maliye Uzmanları,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 32- 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve dördüncü fıkrasında yer alan “(6) numaralı alt bentlerinde” ibaresi “ (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde ve (c) bendinde” şeklinde değiştirilmiştir.

“c) 29/4/1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunda yer alan suçlar.”

MADDE 33- 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 20 nci maddesinin başlığı “Kiralama” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

“Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı kiralalarında sözleşmenin başlangıç tarihinde, işletme süresine ait ilk yılın altı aylık kira bedeli ayrıca teminat olarak alınır ve bankalarda nemalandırılır. Alınan teminat sözleşmenin sona ermesiyle, dördüncü fıkra hükmü saklı kalmak şartıyla, varsa taşınmazda meydana gelen zarardan mahsup edilir ve kalan kısım kiracıya iade edilir.

Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı kiralalarında, sözleşme süresi içinde üç aylık kira bedelinin ödenmediği tarihten itibaren on beş gün içinde Genel Müdürlükçe, kiracıya bir ihtarname tebliğ ettirilmek suretiyle kira bedelinin tamamının tebliğden itibaren otuz gün içinde ödenmesi gerektiği, aksi halde taşınmazdan hiçbir hüküm ve karara bağlı olmaksızın mülki amirlikçe tahliye edileceği bildirilir. Verilen sürede borcun tamamını ödemeyen kiracının sözleşmesi feshedilmiş sayılır. Bu durum Genel Müdürlük tarafından mülki amirliğe derhal bildirilir ve taşınmaz mülki amirlikçe en geç on beş gün içinde tahliye ve teslim edilir. Alınan altı aylık teminat; kira alacağı, tahliye masrafları ve varsa taşınmazda meydana gelen zararlara mahsup edilir ve kalan kısım kiracıya iade edilir.”

MADDE 32- 5737 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 14- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 20 nci maddeye eklenen fıkralar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı devam eden kiralalarında da uygulanır. Ancak bu kiralamalarda altı aylık teminat alınmaz.

Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı devam eden kiralamaları ile devam eden diğer kiralalarında birikmiş üç aylık veya daha

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

“Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı kiralalarında sözleşmenin başlangıç tarihinde, işletme süresine ait ilk yılın altı aylık kira bedeli ayrıca teminat olarak alınır ve bankalarda nemalandırılır. Alınan teminat sözleşmenin sona ermesiyle, dördüncü fıkra hükmü saklı kalmak şartıyla, varsa taşınmazda meydana gelen zarara mahsup edilir ve kalan kısım kiracıya iade edilir.

Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı kiralalarında, sözleşme süresi içinde üç aylık kira bedelinin ödenmediği tarihten itibaren on beş gün içinde Genel Müdürlükçe, kiracıya bir ihtarname tebliğ ettirilmek suretiyle kira bedelinin tamamının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenmesi gerektiği, aksi hâlde taşınmazdan hiçbir hüküm ve karara bağlı olmaksızın mülki amirlikçe tahliye edileceği bildirilir. Verilen sürede borcun tamamını ödemeyen kiracının sözleşmesi feshedilmiş sayılır. Bu durum Genel Müdürlük tarafından mülki amirliğe derhal bildirilir ve taşınmaz mülki amirlikçe en geç on beş gün içinde tahliye ve teslim edilir. Alınan altı aylık teminat; kira alacağı, tahliye masrafları ve varsa taşınmazda meydana gelen zararlara mahsup edilir ve kalan kısım kiracıya iade edilir.”

MADDE 34- 5737 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 14- 20 nci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı devam eden kiralalarında da uygulanır. Ancak bu kiralamalarda altı aylık teminat alınmaz.

Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşa karşılığı devam eden kiralamaları ile devam eden diğer kiralalarında birikmiş üç aylık veya daha

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

fazla kira borcu olanların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde borcunu tamamen ödememesi halinde, bu durum Genel Müdürlük tarafından mülki amirliğe derhal bildirilir ve taşınmaz mülki amirlikçe en geç on beş gün içinde tahliye ve teslim edilir.”

MADDE 33- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 5 inci maddesinin onikinci ve onüçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 34- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasının üçüncü cümlesine “grupları” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi amacıyla ayrı tarifeler” ibaresi ve fıkraya üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Tüketiciler talep etmesi halinde yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi amacıyla belirlenen tarifelerden faydalanabilir.”

MADDE 35- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 27- (1) 5 inci maddenin bu maddeyi ihdas eden Kanunla yürürlükten kaldırılan onikinci ve onüçüncü fıkralarına yapılmış atıflar, 5346 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine yapılmış sayılır.

(2) 5 inci maddenin bu maddeyi ihdas eden Kanunla yürürlükten kaldırılan onikinci ve onüçüncü fıkraları kapsamında yapılmış YEKA yarışmaları sonucunda imzalanmış sözleşmeler için mezkur fıkraların hükümleri uygulanmaya devam edilir.”

MADDE 36- 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanununun 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasına “çok vatandaşlık hakkına sahip olanlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile yurt dışında doğup yurt dışında ikamet eden ve süresiz ikamet iznine sahip olanlar” ibaresi eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

fazla kira borcu olanların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde borcunu tamamen ödememesi halinde kira sözleşmeleri feshedilmiş sayılır. Bu durum Genel Müdürlük tarafından mülki amirliğe derhal bildirilir ve taşınmaz mülki amirlikçe en geç on beş gün içinde tahliye ve teslim edilir.”

MADDE 35- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 5 inci maddesinin onikinci ve onüçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 36- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasının üçüncü cümlesine “grupları” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi amacıyla ayrı tarifeler” ibaresi ve fıkraya üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Tüketiciler talep etmeleri halinde yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi amacıyla belirlenen tarifelerden faydalanabilir.”

MADDE 37- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 27- (1) 5 inci maddenin bu maddeyi ihdas eden Kanunla yürürlükten kaldırılan onikinci ve onüçüncü fıkralarına yapılmış atıflar, 5346 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine yapılmış sayılır.

(2) 5 inci maddenin bu maddeyi ihdas eden Kanunla yürürlükten kaldırılan onikinci ve onüçüncü fıkraları kapsamında yapılmış yenilenebilir enerji kaynak alanları yarışmaları sonucunda imzalanmış sözleşmeler için mezkûr fıkraların hükümleri uygulanmaya devam edilir.”

MADDE 38- 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanununun 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasına “çok vatandaşlık hakkına sahip olanlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile yurt dışında doğup yurt dışında ikamet eden ve süresiz ikamet iznine sahip olanlar” ibaresi eklenmiştir.

(Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile
46 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 37- Bu Kanunun;

a) 1 inci ve 13 üncü maddeleri 1/1/2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

b) 14 üncü ve 15 inci maddeleri 31/12/2019 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 38- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 39- (1) Bu Kanunun;

a) 2 nci, 15 inci ve 29 uncu maddeleri 1/1/2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

b) 16 ncı ve 17 nci maddeleri 31/12/2019 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 40- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

